

Kaupunginhallitus

29.04.2024

Kokoustiedot Kaupunginhallitus

Aika 29.04.2024 klo 15:30 - 19:01

Paikka Kaupunginhallituksen kokoushuone, Virastopiha 2 C 1. krs.

Läsnä	Katainen Mervi	puheenjohtaja	
	Aaltonen Juri	jäsen	
	Elo Simon	jäsen	
	Elo Tiina	jäsen	
	Cederlöf Karin	varajäsen	poistui klo 18.43 § 101 käsittelyn alkaessa
	Guzenina Maria	jäsen	poistui klo 18.43 § 101 käsittelyn alkaessa
	Kajava Henna	jäsen	
	Nores Mia	varajäsen	poistui klo 18.43 § 101 käsittelyn alkaessa
	Kauste Mika	jäsen	
	Laakso Mikko	jäsen	
	Lahtinen Teemu	jäsen	
	Laiho Mia	jäsen	poistui klo 18.43 § 101 käsittelyn alkaessa
	Partanen Henna	jäsen	
Poutala Mika	jäsen		
Vuornos Henrik	jäsen	poistui klo 18.13 § 91 käsittelyn päätyttyä	
Vanhanen Joel	varajäsen	saapui klo 18.14 § 92 käsittelyn alkaessa	
Muut saapuvilla olleet	Hopsu Inka	valtuuston puheenjohtaja	saapui klo 15.40 § 90 käsittelyn aikana, Teamsin välityksin, poistui klo 18.40 § 99 käsittelyn päätyttyä
	Limnell Jarno	valtuuston 1. varapuheenjohtaja	Teamsin välityksin, poistui klo 18.11 § 91 käsittelyn aikana
	Sistonen Markku	valtuuston 2. varapuheenjohtaja	Teamsin välityksin, poistui klo 18.40 § 100 käsittelyn ajaksi
	Juvonen Arja	valtuuston 3. varapuheenjohtaja	Teamsin välityksin, poistui klo 18.40 § 99 käsittelyn päätyttyä
	Mäkelä Jukka Rinta-aho Harri	kaupunginjohtaja kasvun ja oppimisen toimialajohtaja	poistui klo 18.40 § 99 käsittelyn päätyttyä

Isotalo Olli	Kaupunkiympäristön toimialajohtaja	poistui klo 18.40 § 99 käsittelyn päätyttyä
Heinaro Mervi	elinvoimajohtaja	Teamsin välityksin, poistui klo 18.40 § 100 käsittelyn ajaksi
Konttas Ari	rahoitusjohtaja	Teamsin välityksin, poistui klo 18.40 § 99 käsittelyn päätyttyä
Pajakoski Johanna	viestintäjohtaja	poistui klo 18.40 § 100 käsittelyn ajaksi
Takala Jutta	henkilöstöjohtaja	Teamsin välityksin, poistui klo 18.40 § 99 käsittelyn päätyttyä
Majuri Jouni	kaupunginsihteerin avustaja	Teamsin välityksin, poistui klo 18.40 § 100 käsittelyn ajaksi
Lybeck Severi	nuorisovaltuuston edustaja	Teamsin välityksin, poistui klo 18.40 § 99 käsittelyn päätyttyä
Luttinen Harri	digikehittämispäällikkö	saapui klo 15.36, poistui klo 16.52
Waskilampi-Kuikka Maarit	tietohallintojohtaja	saapui klo 15.39, poistui klo 16.52
Kuokka Merja	asiantuntija	saapui klo 15.40, Teamsin välityksin, poistui klo 16.25
Nurmi Juha	perusopetuksen johtaja	saapui klo 16.54, poistui klo 18.13
Kammonen Riitta-Liisa	kaupunginsihteerin avustaja	

Allekirjoitukset

Mervi Katainen
puheenjohtaja

Riitta-Liisa Kammonen
sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Tiina Elo
pöytäkirjantarkastaja

Henna Kajava
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 03.05.2024

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 86		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 87		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	6
§ 88	1	Espoon erityisinä ennakoäänestyspaikkoina toimivat laitokset vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa	7
§ 89	2	Vuoden 2024 maaliskuun kuukausiraportti	10
§ 90		DigiOne yhteistyösopimuksen muutoksien hyväksyminen	13
§ 91	3	Lahnuksen koulun lakkauttaminen 1.8.2024 alkaen (kaupunginhallituksen käsiteltäväksi otettu asia)	14
§ 92	4, 5	Asunto Oy Espoon Mikkeläntie -nimisen yhtiön huoneiston E osakkeiden myynti	46
§ 93	6	Sopimus Finnoon jätevedenpuhdistamon purusta ja alueen ennallistamisesta vuokrasuhteen päättyessä	49
§ 94		Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Högnäs, asemakaava, alue 633000 koskevista valituksista	52
§ 95		Valtuustokysymys liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta (Kv-asia)	83
§ 96		Valtuustoaloite erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi (Kv-asia) (Pöydälle 6.6.2022 ja 13.2.2023)	90
§ 97		Valtuustoaloite lasten ja nuorten sähkötupakoinnin kitkemiseksi (Kv-asia)	98
§ 98		Valtuustoaloitteet Espoon maksamien Pride-tukien lakkauttamisesta ja maksullisen yhteistyön lopettamiseksi Helsinki Pride-organisaation kanssa	103
§ 99		Lautakuntien ja jaostojen sekä viranhaltijoiden päätökset	107
§ 100		Salassa pidettävä asia, häiriötilanteisiin varautuminen	112
§ 101	7	Lausunnon antaminen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelujen verkoston kehittämisestä	113

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

5/117

Kaupunginhallitus

§ 86

29.04.2024

§ 86

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Kaupunginhallitus oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 25.4.2024 päivättyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

6/117

Kaupunginhallitus

§ 87

29.04.2024

§ 87

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Tiina Elo ja Henna Kajava.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

7/117

Keskusvaalilautakunta
Kaupunginhallitus

§ 24
§ 88

04.04.2024
29.04.2024

Asianumero 1186/00.00.00/2024

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 88

§ 88

Espoon erityisinä ennakkoäänestyspaikkoina toimivat laitokset vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa

Valmistelijat / lisätiedot:
Aaltonen Matti

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus

1
määrää erityisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi liitteessä mainitut laitokset ja velvoittaa vaalitoimikunnat I-VII toimittamaan niissä laitosäänestyksen liitteen mukaisesti, ja

2
oikeuttaa keskusvaalilautakunnan sihteerin tarvittaessa tekemään työnjaollisia muutoksia laitosäänestyksen toimittamisessa vaalitoimikuntien kesken.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Vaalilain 9 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan erityisiä ennakkoäänestyspaikkoja ovat sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut, kunnanhallituksen päätöksellä määrätyt, sosiaalihuollon toimintayksiköt, rangaistuslaitokset sekä Puolustusvoimien varusmieskoulutusta antavien joukko-osastojen varuskunnat ja Rajavartiolaitoksen varusmieskoulutusta antavat yksiköt (laitos).

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

8/117

Keskusvaalilautakunta
Kaupunginhallitus

§ 24
§ 88

04.04.2024
29.04.2024

Lähtökohtaisesti laitosäänestys on siis järjestettävä sekä sairaalassa että sellaisessa laitoksessa, jossa annetaan ympärivuorokautista hoitoa. Näiden lisäksi kunnanhallitus voi harkintansa mukaan päättää, että äänestys järjestetään muussakin kuin ympärivuorokautista hoitoa antavassa laitoksessa. Päätös on tehtävä hyvissä ajoin ennen ennakkoäänestyksen alkamista.

Liitteenä olevaan listaan on laitosäänestyspaikoiksi valittu pääasiassa sellaiset laitokset, joissa lain mukaan on järjestettävä ennakkoäänestys. Asiaa valmisteltaessa on oltu yhteydessä aluehallintovirastoon, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueeseen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviraan sekä asianomaisiin laitoksiin. Laitosäänestyksen toimittavat vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen asettamat vaalitoimikunnat.

Päätöshistoria

Keskusvaalilautakunta 04.04.2024 § 24

Päätösehdotus

Esittelijä
Keskusvaalilautakunnan sihteerin Aaltonen Matti

Keskusvaalilautakunta ehdottaa, että kaupunginhallitus

1
määrää erityisesti ennakkoäänestyspaikoiksi liitteessä mainitut laitokset ja velvoittaa vaalitoimikunnat I-VII toimittamaan niissä laitosäänestyksen liitteen mukaisesti, ja

2
oikeuttaa keskusvaalilautakunnan sihteerin tarvittaessa tekemään työnjaollisia muutoksia laitosäänestyksen toimittamisessa vaalitoimikuntien kesken.

Päätös

Keskusvaalilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

1 EU 2024 Aikataulut

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

9/117

Keskusvaalilautakunta
Kaupunginhallitus

§ 24
§ 88

04.04.2024
29.04.2024

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 89

10/117
29.04.2024

Asianumero 91/02.02.02/2024

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 89

§ 89

Vuoden 2024 maaliskuun kuukausiraportti

Valmistelijat / lisätiedot:
Jyrkkä Maria

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi vuoden 2024 maaliskuun kuukausiraportin.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Yleinen taloustilanne

Suomen tämän vuoden talouskehityksen ennusteita on tarkennettu kevään aikana, niiden perusteella talouden näkymät kuluvalle vuodelle ovat heikommät kuin mitä vielä vuoden vaihteessa arvioitiin.

Toimintaympäristössä on useita epävarmuutta korostavia tekijöitä, jotka saattavat heikentää talouden kehitystä. Geopoliittiset jännitteet eivät ole hellittäneet ja korkojen laskun viivästyminen pitkittää taantumaa.

Taantumän pohjan uskotaan kuitenkin olevan saavutettu ja kasvun käynnistyvän vielä loppuvuoden aikana. Myös korkojen laskun uskotaan käynnistyvän kesällä. Taantuma näkyy työmarkkinoilla pienellä viiveellä, jonka takia työttömyysaste tulee vielä kasvamaan.

Taantuma ja heikko työllisyyden kehitys pitävät verotulojen kasvun hitaana vielä tänä vuonna. Samalla kuitenkin julkisen sektorin menot kasvavat nopeasti.

Valtion kehysriihen vaikutusten arviointi on vielä kesken, toimenpiteiden tarkempaa kohdentumista ei pystytä siten vielä tässä kohdin arvioimaan. Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus, sisältäen valtiovarainministeriön uuden ennusteen julkaistaan huhtikuun lopussa.

Talouden luvuissa epävarmuutta - tilannekuvaa tarkentuu

Tilastokeskuksen tuotantoprosessien muutosten vuoksi maaliskuun väestönmuutostietoja ei ole vielä saatavilla. Tammi-helmikuun väestönkasvu oli 669 henkeä ja väliluku helmikuun lopussa 314 821 asukasta.

Työttömyyden kasvu jatkuu tasaisena. Helmikuun lopussa työttömien osuus työvoimasta oli 9,3 prosenttia, vuotta aiemmin 8,4 prosenttia ja neljä vuotta aiemmin 7,5 prosenttia. Työttömyyden kasvu heijastuu muun muassa työmarkkinatuen kustannuksiin, jotka ovat alkuvuoden osalta kasvaneet arvioitua enemmän. Työmarkkinatuen arvioidaan ylittävän talousarvioon varatun määrärahan.

Kunnallisveron toteutumiseen liittyy epävarmuutta. Talouden näkymät ja ennusteet ovat heikentyneet viime syksystä ja talousarvion kunnallisveroennusteen pohjasta. Viimeisimmät ennusteet näyttäisivät kunnallisveron toteutuvan talousarviota heikompana, mutta kuukausiraportin ennuste on vielä arvioitu talousarvion mukaisena. Verotilitysten ja yleisen talouskehityksen tilannetta seurataan aktiivisesti ja ennustetta tarkennetaan seuraavien raporttien yhteydessä.

Ulkoisten tuottojen ennusteessa maksutuottojen arvioidaan jäävän talousarviosta, mutta myös maanmyynnin osalta tulotavoitteen saavuttamisessa on edellisvuoden tapaan riskejä. Tässä vaiheessa kuitenkin ennuste säilytetään maanmyyntituloissa talousarvion mukaisena. Kulujen osalta on tunnistettu ylityspaineita muun muassa ulkoisen rahoituksen projekteissa sekä palveluseteleissä. Ylityspaineiden analysointia jatketaan ja tarkennetaan kevään aikana.

Rahoitustuottojen arvioidaan toteutuvan 5,1 milj. euroa talousarviota parempana. Vuosikatteen ja tuloksen arvioidaan tällä hetkellä toteutuvan 10,9 milj. euroa talousarviota heikompana. Luvuissa on vielä paljon epävarmuutta ja riskejä, erityisesti verorahoituksen ja ulkoisten tulojen osalta.

Päätöshistoria

Liitteet

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

12/117

Kaupunginhallitus

§ 89

29.04.2024

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

13/117

Kaupunginhallitus

§ 90

29.04.2024

Asianumero 5079/00.04.00/2020

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 90

§ 90

DigiOne yhteistyösopimuksen muutoksien hyväksyminen

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

14/117

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 22

07.02.2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 43

06.03.2024

Kaupunginhallitus

§ 91

29.04.2024

Asianumero 181/12.01.01/2024

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 91

§ 91

Lahnuksen koulun lakkauttaminen 1.8.2024 alkaen (kaupunginhallituksen käsiteltäväksi otettu asia)

Valmistelijat / lisätiedot:

Webb Jenny

Lippo Asko

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kaupunginhallitus päättää, että

1

Lahnuksen koulun toiminta päättyy 31.7.2024 ja oppilaille osoitetaan koulupaikka Kalajärven koulusta tai tarvittaessa muista alueen kouluista.

2

Lahnuksen koulun johtokunta lakkaa 31.7.2024.

Käsittely

Partanen Kajavan ym. kannattamana teki seuraavan muutosesityksen:

Kaupunginhallitus

1

hylkää esityksen Lahnuksen koulun lakkauttamisesta ja päättää käynnistää valmistelut Lahnuksen koulun toiminnan jatkamiseksi.

2

päättää, että Lahnuksen koulun johtokunta jatkaa toimintaansa.

3

edellyttää, että Lahnuksen koulun oppilaaksiottoalueen lapsille ja muille nykyisille oppilaille annetaan mahdollisuus hakeutua seuraavaksi lukuvuodeksi opiskelemaan Lahnuksen kouluun.

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 22

07.02.2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 43

06.03.2024

Kaupunginhallitus

§ 91

29.04.2024

Kajava Lahtisen kannattamana teki seuraavan lisäesityksen:

Kalajärven ja Lahnuksen koulujen toimintaa jatketaan tiiviissä yhteistyössä ja joustavin ratkaisuin siten, että suuren ja pienen koulun vahvuudet yhteensovitettaisiin parhaalla mahdollisella tavalla molempien koulujen oppilaiden eduksi ja kustannusten säästämiseksi.

Kajava Lahtisen kannattamana teki seuraavan lisäesityksen:

Pyritään kehittämään ratkaisuja, joilla Kalajärven- ja Lahnuksen koulurakennusten käyttöastetta saadaan nostettua - myös asukkaita osallistaen - esimerkiksi harrastus- ja erilaista koulutustoimintaa hyödyntämällä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeavia kannatettuja ehdotuksia, joiden johdosta on äänestettävä.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 10 äänellä 5 ääntä vastaan hyväksyneen Partasen ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 8 äänellä 6 ääntä vastaan 1 äänestäessä tyhjää hylänneen Kajavan ensimmäisen lisäehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kajavan toinen lisäehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Kaupunginhallitus

1

hylkää esityksen Lahnuksen koulun lakkauttamisesta ja päättää käynnistää valmistelut Lahnuksen koulun toiminnan jatkamiseksi.

2

päättää, että Lahnuksen koulun johtokunta jatkaa toimintaansa.

3

edellyttää, että Lahnuksen koulun oppilaaksiottoalueen lapsille ja muille nykyisille oppilaille annetaan mahdollisuus hakeutua seuraavaksi lukuvuodeksi opiskelemaan Lahnuksen kouluun.

4

päättää, että pyritään kehittämään ratkaisuja, joilla Kalajärven- ja Lahnuksen koulurakennusten käyttöastetta saadaan nostettua - myös asukkaita osallistaen - esimerkiksi harrastus- ja erilaista koulutustoimintaa hyödyntämällä.

Vuornos, Laakso, Nores ja puheenjohtaja Katainen ilmoittivat eriävän mielipiteensä.

Selostus

Tausta

Kasvun ja oppimisen lautakunnan päätös 6.3.2024 § 43

1

Lahnuksen koulun toiminta päättyy 31.7.2024 ja oppilaille osoitetaan koulupaikka Kalajärven koulusta tai tarvittaessa muista alueen kouluista.

2

Lahnuksen koulun johtokunta lakkaa 31.7.2024.

Kaupunginhallitus päätti 25.3.2024 käyttää otto-oikeutta lautakunnan päätökseen.

Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelma

Valtuuston 19.10.2020 hyväksymässä Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi suuremmat kouluyksiköt ja perusopetuksen palveluverkon järjeistäminen. Tavoitteen saavuttamiseksi pienistä kouluyksiköistä luovutaan ja lähekkäin sijaitsevia yksiköitä yhdistetään mahdollisuuksien mukaan yhtenäisiksi peruskouluiksi. Näiden toimenpiteiden seurauksena

- oppilaat ohjautuvat kouluihin laajemmalta alueelta vähentäen osaltaan segregatiota

- tilat ovat joustavammat pedagogisten ratkaisujen toteuttamiseen

- valinnaisainetarjonta on monipuolisempi

- mahdollisuudet oppilaiden tukemiseen eri lahjakkuusalueilla ovat paremmat

-oppilaiden hyvinvoinnin kannalta keskeisten opiskeluhoitopalveluiden saatavuus on parempi

- edellytykset oppilaan tarvitseman erityisen tuen tai vieraskielisyyteen liittyvän tuen järjestämiseen ovat paremmat

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	17/117
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 22	07.02.2024
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 43	06.03.2024
Kaupunginhallitus	§ 91	29.04.2024

- vuokratulot ja toimintokustannukset oppilasta kohden ovat pienemmät.

Vuonna 2022 päivitetty Taloudellisesti kestävä Espoo –ohjelma määrittelee tavoitteeksi pienistä kouluyksiköistä luopumisen ja lähekkäin olevien ala- ja yläkoulujen yhdistämisen yhtenäisiksi peruskouluiksi. Tavoitteena on eheä kasvun ja oppimisen polku.

Väestöennuste ja kaavoituksen tilanne

Nykytilanne

Asukasmäärän kehittyminen tulevina vuosina Lahnuksen alueella:

Lahnuksen oppilaaksiottoalue koostuu pääosin tilastoalueista 722–724 (kartta oheismateriaalina). Alueen ikäryhmät ovat pienentyneet merkittävästi viime vuosina erityisesti alle kouluikäisten ikäluokissa (väestöennuste 1 oheismateriaalina).

Tilastoalueilla 722–724 ei ole käynnissä merkittäviä asuinrakentamisen hankkeita, eikä merkittävää toteutumaton kaavapotentiaalia. On siis hyvin epätodennäköistä, että perusopetusikäisten määrä kääntyisi kasvuun ilman uusia kaavahankkeita tai nykyisten vireillä olevien kaavahankkeiden edistymistä.

Kalajärven koulun uudisrakennus:

Kalajärven koulun uudisrakennus on valmistunut maaliskuussa 2024. Uudisrakennus on mitoitettu 600 oppilaan kouluksi. Koulu on suunniteltu riittävän väljästi siten, että tarvittaessa koulu voi joustaa muutaman opetusryhmän verran. Asukasennusteen perusteella Kalajärven koulu pystyy vastaanottamaan Kalajärven koulun sekä Lahnuksen koulun oppilaat. Asukasennuste perustuu Espoon kaupungin tutkimustoimen 21–31 ennusteeseen, ja sitä on korjattu vuoden 2022 toteumalla.

(Lahnuksen ja Kalajärven perusopetusikäisten määrä 21–31 oheismateriaalina)

Lahnuksen koulu:

Lahnuksen koulun nykyisessä päärakennuksessa on tilat vajaalle yksisarjaiselle koululle. Siellä on neljä perusopetustilaa isoille ryhmille sekä kaksi pienempää tilaa. Koulussa on erikoisluokat tekniselle työlle sekä pieni liikuntasali, mutta ei muita aineopetukseen tarkoitettuja tiloja. Kouluun mahtuu noin 100 oppilasta.

Kalajärven ja Lahnuksen kehittyminen tulevaisuudessa:

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

Kalajärvelle on tehty kaavarunkoluonnos ja siellä on käynnissä asemakaavahankkeita. Pohjois- ja Keski-Espoon yleiskaavan yhteydessä tehtyjen väestöennusteiden sekä asemakaavaohjelmakohteiden mitoitusarvion perusteella koko pientaloalueelle sijoittuu vuonna 2060 yhteensä arviolta 9 300–12 000 asukasta. Asukasmäärän sijoittuminen Kalajärven ja Lahnuksen alueille tarkentuu asemakaavoituksessa ja oletettavasti Lahnuksen tulee väljempää rakentamista siltä osin, kun sitä tulee. Kerros- ja rivitalot osoitettaneen pääosin Kalajärvelle.

Lahnuksen alueella on käynnissä asemakaavahankkeita: Ketunkorpi (1 500 as), Velskola (200 as.), Korppi (100 as.) ja Rinnekoti (460 as.). Kaavat mahdollistavat pientaloalueiden täydennysrakentamisen. Kaavoitus on ollut kaikissa kohteissa pitkään vireillä, eikä ole tietoa kaavoituksen valmistumisesta tai toteutumisesta. Pientaloalueet toteutuvat myös usein väljempinä, kuin ennustettu asukasluku, joten tämän vuosikymmenen puolella ei asukasennusteiden eikä kaavatietojen valossa ole näkyvissä merkittävää oppilasmäärän kasvua Lahnuksen suunnalle, vaan uudet koululaiset voidaan vastaanottaa Kalajärven yhtenäisessä peruskoulussa.

(Oheismateriaalina Kalajärven ja Lahnuksen alueen kaavahankkeet)

Pitkän aikavälin suunnitelmissa on huomioitu Viiskorpi-Kalajärven kasvu siten, että uusia koulupaikkoja on suunniteltu nykyisten lisäksi Perusmäkeen ja myöhemmin Viiskorpeen, joihin varaudutaan kaavoittamalla alueelle koulutontit. Jos tulevana vuosikymmeninä Kalajärven kasvu ylittää nykyiset oppilasennusteet, voidaan Kalajärven koulua laajentaa, vaikka se ei nyt olekaan ajankohtaista.

Uusien koulujen sijainneissa on pyritty huomioimaan asukkaiden tarpeet. Lahnuksen koulu ei 100 oppilaan kouluna vaikuta uusien koulujen mitoitukseen eikä niiden aikatauluun, koska se ei joka tapauksessa pysty kokonsa eikä sijaintinsa perusteella vastaanottamaan Viiskorven eikä Kalajärven kasvua.

Lahnuksen koulun nykytila

Lahnuksen koulua koskevat vaihtoehdot

Suomenkielisen perusopetuksen tuloksikkö on tarkastellut Lahnuksen koulun osalta seuraavia vaihtoehtoja:

1. Lahnuksen koulun toiminta päättyy 31.7.2024 ja oppilaille osoitetaan koulupaikka Kalajärven koulusta tai tarvittaessa muista alueen kouluista.
2. Lahnuksen koulun toiminta jatkuu nykyisellään.

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

Päätösten vaikutuksista on laadittu Lapsivaikutusten arviointi (ns. Ennakkoarviointi). Lahnuksen koulun oppilaiden huoltajille, alueen asukkaille ja kunnan palveluita käyttäville tahoille on 10.1.2024 järjestetty asukastilaisuus. Myös Lahnuksen koulun johtokunnalle on järjestetty info- ja keskustelutilaisuus.

Tilaisuuksissa on esitelty tarkastelussa olleet vaihtoehdot ja varattu mahdollisuus ilmaista mielipiteensä.

Lahnuksen koulun ja Kalajärven koulun henkilökuntia, Lahnuksen koulun ja Kalajärven koulun johtokuntia, Lahnuksen koulun ja Kalajärven koulun oppilaskuntia sekä Espoon Nuorisovaltuustoa on pyydetty antamaan oma lausuntonsa.

Lapsivaikutusten arviointi, asukastilaisuudesta laadittu muistio ja asiassa toimitetut lausunnot ovat oheismateriaalina.

Vaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehto 1:

Lahnuksen koulun toiminta päättyy 31.7.2024 ja koulussa opiskelevat oppilaat siirtyvät 1.8.2024 lukien Kalajärven kouluun tai muihin alueen kouluihin. Oppilaiden sijoittaminen Kalajärven kouluun ja suurempaan kouluyksikköön on perusteltua mm. seuraavista syistä:

- Kaverisuhteet säilyvät paremmin, kun kaikki yleisopetuksen oppilaat sijoitetaan samaan kouluun.
- Kaveripohja laajenee, kun oppilasmäärä on suurempi.
- Joustava ryhmittely ja erilaisten oppilaiden edun mukaisten pedagogisten ratkaisujen toteuttaminen helpottuu, kun koulussa toimii rinnakkaisluokkia.
- Mahdollisuus valinnaisuuteen ja A2-kielen ryhmän toteutumiseen, projektimaiseen työskentelyyn ja kokonaisuuksien opiskeluun sekä yhteistyöhön koulun sisällä paranee.
- Erityisluokilla ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa opiskelevien oppilaiden mahdollisuus integroitua yleisopetuksen opetusryhmiin omien edellytystensä mukaisesti paranee, kun koulussa on rinnakkaisluokkia.
- Oppilaiden hyvinvoinnin kannalta keskeisten opiskeluhuoltopalveluiden saatavuus paranee.
- Oppilaiden hyvinvointia ja oppimista edistäviä yhteisöllisen työn

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

20/117

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 22

07.02.2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 43

06.03.2024

Kaupunginhallitus

§ 91

29.04.2024

koordinointi- ja suunnittelukokouksia on saatavissa helpommin ja tehokkaammin.

- Tiloja ja opetusresursseja voidaan hyödyntää suuressa kouluyksikössä joustavammin ja tarkoituksenmukaisemmin kokonaisuuden tasolla.

- Monipuolisten palvelukokonaisuuksien muodostaminen oppilaiden hyvinvoinnin, yhteisöjen syntyminen ja yhteistoimintamahdollisuuksien sekä vapaa-ajan arjen tukemiseksi helpottuu.

-Oppilaiden koulupolku on ennustettava, koska oppilaiden ei tarvitse erikseen hakea alakoulusta yläkouluun opiskellessaan yhtenäisessä peruskoulussa. Erilaisiin painotuksiin 3. ja 7. luokalle hakeminen tapahtuu sen sijaan, kuten ennenkin.

Jos Lahnuksen koulussa olisi erityisluokilla opiskelevia oppilaita, heille osoitettaisiin koulupaikat oppilaskohtaisten erityisen tuen tarkistamispäätösten yhteydessä.

Jos Lahnuksen koulussa olisi perusopetukseen valmistavassa opetuksessa opiskelevia oppilaita, heille osoitettaisiin koulupaikat oppilaskohtaisen tarkastelun perusteella.

Espoon kouluverkko harventuu ja joidenkin oppilaiden koulumatkat voivat pidentyä hieman. Palvelut säilyvät kuitenkin saatavilla omalla oppilasalueella. Oppilaiden oikeus lähikouluun ja koulunkäynnissä tarvitsemaansa tukeen toteutuu edelleen.

Lahnuksen koulun toiminnan päättyminen on opetuksen järjestämisen, johtamisen ja resurssien näkökulmasta perusteltua sekä valtuuston 8.12.2021 hyväksymän talousarvion ja siihen sisältyvän investointiohjelman mukainen. Ratkaisu edistää osaltaan valtuuston 19.10.2020 hyväksymässä ja vuonna 2022 tarkennetussa Taloudellisesti kestävä Espoo –ohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista ja huomioi alueen varhaiskasvatuksen tilatarpeet.

Keskeiset vaikutukset

Oppilaat

Lahnuksen koulussa lukuvuonna 2023–2024 lähikoulupäätöksellä opiskeleville oppilaille osoitetaan lähikouluksi 1.8.2024 lukien Kalajärven koulu. Lähikoulun osoittamisessa ei sovelleta perusopetuksen oppilaaksiottoa koskevissa linjauksissa määriteltyjä etusijaperusteita (terveydentilaan liittyvä tai muu erityinen syy, sisarus, koulumatka, lähikoulutoive). Kalajärven kouluun sijoittuminen ei vaikuta oppilaiden

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

oikeuteen saada tarvittaessa yleistä, tehostettua tai erityistä tukea eikä koulussa tarjottaviin tukitoimiin.

Tässä vaihtoehdossa Lahnuksen koulussa toissijaisella oppilaaksiottopäätöksellä opiskeleville oppilaille tehdään toissijainen päätös Kalajärven koululle. Näillä oppilailla on toki myös mahdollisuus siirtyä lähikoulunsa oppilaiksi.

Vuoden 2024 koulutulokkaiden oppilaaksiotossa alueelta, josta oppilaat on ennen ohjattu Lahnuksen kouluun, ohjattaisiin 11 oppilasta Kalajärven kouluun. Näistä seitsemän oppilasta on toivonut lähikouluksi Lahnuksen koulua. Kalajärven koulun yleisopetukseen tulisi 42 oppilasta, mikä on tarkoituksenmukainen oppilasmäärä kahteen rinnakkaisluokkaan.

Jos Lahnuksen koulussa olisi erityisluokilla tai valmistavalla luokalla opiskelevia oppilaita (heitä ei ole), heille osoitettaisiin koulupaikat oppilaskohtaisten erityisen tuen tarkistamispäätösten yhteydessä. Oppilaita ja heidän huoltajiaan kuultaisiin ennen päätösten tekemistä.

Lahnuksen koulussa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa 2023–2024 opiskeleville oppilaille osoitettaisiin koulupaikat oppilaskohtaisen tarkastelun perusteella. Alueella asuville koulutulokkaille osoitetaan lähikoulut Keski- ja Pohjois-Espoon oppilasalueen sisällä perusopetuksen oppilaaksiottoa koskevien linjausten ja niissä ilmoitettujen etusijaperusteiden mukaisesti. Monikieliset oppilaat jakautuvat tasaisemmin alueen eri kouluihin.

Koulumatkaetuutta ja tukipalveluita koskevat päätökset tehdään samoin perustein, kuin ennenkin.

Henkilöstö

Lahnuksen koulun toiminnan päätyminen ei vaikuta vakituisen henkilöstön palvelussuhteisiin, mutta sijoituskoulu muuttuu. Vakinaiselle henkilöstölle annetaan tietoa muissa kouluissa avoinna olevista vastaavista vakinaisista tehtävistä ja henkilöstö voi esittää näiden puitteissa toiveen sijoituskoulusta. Myös ao. koulujen rehtorit antavat näkemyksensä sijoitettavan henkilöstön osaamisprofiili huomioiden.

Henkilöstölle on 31.1.2024 järjestetty yhteistoimintalain mukainen työpaikkakokous ja viranhaltijoille kuuleminen.

Johtaminen

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

Lahnuksen koulun henkilöstön sijoituessa suurempaan kouluyksikköön, pedagoginen johtaminen vahvistuu ja vuoropuhelu oppilaiden, henkilöstön ja huoltajien kanssa lisääntyy.

Tilat ja puitteet

Kalajärven koulun tilat ovat terveelliset, turvalliset ja esteettömät sekä mahdollistavat uusien opetusmenetelmien ja laitteiden monipuolisen käytön kaikissa oppiaineissa.

Opiskeluhoiltopalvelut

Opiskeluhoiltopalveluiden saatavuus paranee palveluiden ollessa saatavilla viikoittain useampana päivänä.

Opiskeluhoiltohenkilöstön läsnäolo, mahdollisuus yhteisölliseen työhön ja prosessiluonteiseen konsultaatioon edistävät koulun toiminnan ja opetuksen kehittämiseen asetettujen tavoitteiden saavuttamista (esim. oppimistulokset, hyvinvointi, syrjäytymisen ehkäisy, monikulttuuristen oppilaiden oppiminen).

Kustannukset

Lahnuksen koulun toiminnan päätyemisestä on saatavissa nettosäästöä yhteensä 368 735 euroa / vuosi.

Koulumatkoista ei synny merkittäviä ylimääräisiä kustannuksia, sillä oppilaat kulkevat maantieteellisesti lähellä sijaitsevaan Kalajärven kouluun pääasiassa kävellen tai pyöräillen. Jos Lahnuksen koulun oppilaat siirtyisivät Kalajärven koulun oppilaiksi, kahdella oppilaalla tulisi tarve matkakorttiin, verrattuna tilanteeseen tähän mennessä.

Vaihtoehto 2:

Keskeiset vaikutukset

Oppilaat

Lahnuksen koulun toiminta jatkuu nykyisellään. Opetuksen järjestäminen ja palveluiden saatavuus, kuten tähänkin asti. Koulun vahva identiteetti ja omaleimaisuus säilyvät. Monet Lahnuksen koulun oppilaista ja kokonaisuudessaan koulun oppilaskunta sekä kokonaisuudessaan johtokunnan jäsenet ja vanhempainyhdistyksen jäsenet sekä lukuisat muut kuntalaiset (koulun vanhempainyhdistys toimitti lausuntonsa liitteenä adressin koulun säilyttämisen puolesta. Adressin olivat allekirjoittaneet 750 ihmistä.) vetoavat juuri edellä mainittuun seikkaan.

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

Pienessä koulussa opiskelu voi tuntua joistakin oppilaista hallittavammalta. Myös henkilöstön oppilaantuntemus on vahvempaa pienessä koulussa, mihin myös Lahnuksen koulun henkilöstö, koulun johtokunta, oppilaskunta ja vanhempainyhdistys viittaavat lausunnoissaan.

Lahnuksen kouluun osoitetaan uusia oppilaita niiltä maantieteellisiltä alueilta, joista aiemminkin. Suomenkielisen perusopetuksen oppilaaksioton asiantuntijoiden mukaan koulun oppilaaksiottoaluetta ei voi laajentaa, jotta oppilasmäärä kasvaisi, koska koulun eteläpuolella on Pakankylän koulun oppilaaksiottoalue ja naapurissa on Kalajärven koulun oppilaaksiottoalue sekä erityisoppilaiden koulu Rinnekodin koulu.

Oppilasmääräennusteiden mukaan koulun oppilasmäärä tulee pienenemään noin 50:n oppilaaseen. Tämä tarkoittaa yhdysluokkaopetuksen lisääntymistä, kun oppilasmäärä pienenee. Nyt koulussa on kaksi yhdysluokkaa. Oppilasmäärän pienentyessä tulevaisuudessa todennäköisesti kaikki oppilaat opiskelisivat yhdysluokissa.

Vuoden 2024 koulutulokkaiden oppilaaksiotossa Lahnuksen kouluun sijoitettaisiin 11 oppilasta. Heistä seitsemän on esittänyt lähikoulutoiveekseen Lahnuksen koulun ja neljä ei ole esittänyt lähikoulutoivetta. Kaikki Lahnuksen koulun tavanomaisella alueella asuvat yleisopetuksen oppilaat tulisivat tällöin sijoitetuksi Lahnuksen kouluun. Kalajärven kouluun sijoitettaisiin tällöin 32 oppilasta, mikä on epätarkoituksenmukaisen pieni määrä kahteen ryhmään mutta liian iso määrä yhteen ryhmään.

Oppilaille ei ole ennalta määriteltyä koulupolkua alakoulusta yläkouluun. Oppilaat hakevat yläkouluun, kuten tähänkin asti. Lähikouluksi osoitetaan voimassa olevien linjausten mukaisesti jokin Keski- ja Pohjois-Espoon oppilasalueen kouluista. Erilaisiin painotuksiin 3. ja 7. luokalle hakeminen ja valitseminen tapahtuu, kuten ennenkin.

Iltapäivätoimintaa ja koulumatkaetuutta koskevat päätökset tehdään samoin perustein, kuin ennenkin.

Oppilaiden koulumatkat pysyvät samana. Koulumatkaetuus on 22 oppilaalla 80 oppilaasta.

Väestöennusteen ja alueella nyt asuvien alle kouluikäisten lasten määrän perusteella ikäluokkien koot ovat pienenemässä.

Henkilöstö

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

Vakinaisen henkilöstön sijoituskoulu ei muutu. Resurssit ja palveluiden saatavuus, kuten tähän asti.

Johtaminen

Koulun johtaminen rehtorin alaisuudessa edellyttäisi kuitenkin, että koulussa on yli 230 oppilasta. Lisäksi OVTES:n mukaan rehtorin palkkauksessa alin mahdollinen palkkaperusteryhmä on 12 eli 12 päätoimista opettajaa.

Koulunjohtajalla on virkaehtosopimuksen mukaan resurssia 3 tuntia viikossa johtaa koulua, kun oppilasmäärä pienenee. Tästä myös Lahnuksen koulun henkilöstö kantaa huolta lausunnossaan.

Tilat ja puitteet

Oppilasmäärän pienentyessä vuosittain tilojen epätarkoituksenmukainen käyttö synnyttää taloudellista hukkaa. Myös oppilaskohtaiset kustannukset tulevat nousemaan. Kohteessa on öljylämmitys, josta pitäisi lähivuosina luopua ja korvata se muulla lämmitysjärjestelmällä. Lisäksi päärakennuksen alakerrassa osa henkilöstöstä oireilee ja on joutunut vähentämään työskentelyään ko. tiloissa.

Opiskeluhoitopalvelut

Nykyisillä oppilasmäärillä Lahnuksen koulussa laaja-alaisen erityisopettajan laskennallinen resurssi on 0,5 päivää/ viikko. Koululla on oma erityisopettaja, joka toimii myös resurssiopettajana. Ela-resurssi on ollut n. 16 h/vko.

Kuraattoripalveluiden laskennallinen resurssi on 2 päivää/viikko. Palvelua on saatavilla tällä hetkellä kerran viikossa maanantaisin, tosin ei kokonaista päivää.

Psykologipalveluiden laskennallinen resurssi on 0,5 päivää/viikko. Koulupsykologipalvelut ovat keskitetyt.

Terveystieteiden palvelua on saatavilla tällä hetkellä 1 päivää viikossa keskiviikkoisin.

Tammikuun lopussa 2024 päivittyneen tilanteen mukaan Lahnuksen koulun johtaja teki uuden tarkastuspyynnön koulun kellarikerroksessa olevasta opiskeluhoitotilasta. Tilaa tutkittiin syksyllä ja siihen tehtiin syyslomalla pintaremonttia, jonka tarkoitus oli korjata tilan sisäilman laatua. Korjauksesta alkoi puolen vuoden seuranta-aika, joka on yhä käynnissä ja asiaa selvitetään tarkemmin.

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

Tilojen huono sisäilma on johtanut siihen, että opiskeluhuollon henkilöstöä on joutunut työskentelemään muilla kouluilla, jolloin heidän palveluaan ei ole ollut saatavilla Lahnuksen koululla.

Kustannukset

Koulun oppilaskohtaiset kustannukset ovat keskimääräisiä oppilaskohtaisia kustannuksia (9 883 euroa / vuosi) korkeammat, eli 10 686 euroa/oppilas/vuosi.

Esitetyt näkemykset ja mielipiteet kummastakin vaihtoehdosta

Oppilaat asukastilaisuudessa

Asukastilaisuudessa oli paikalla myös paljon Lahnuksen koulun oppilaita. Mielenosoituksessa, videoesityksissä ja koulun oppilailta kerätyissä kannanotoissa välittyi käsitys, että Lahnuksen koulun oppilaat eivät haluaisi, että koulun toiminta lakkaisi.

Asukastilaisuus yleisesti

Asukastilaisuudesta laadittu muistio on oheismateriaalina. Asukastilaisuudessa ilmaistujen kannanottojen mukaan Lahnuksen koulun huoltajat, oppilaat ja kuntalaiset eivät haluaisi, että Lahnuksen koulun toiminta lakkaisi.

Johtokunnat

Lahnuksen koulun ja Kalajärven koulun johtokunnille on varattu tilaisuus esittää mielipiteensä Lahnuksen koulun toiminnan päättymistä koskevasta ehdotuksesta.

Lahnuksen koulun johtokunta

Lahnuksen koulun johtokunta vastustaa koulun lakkauttamista koulun toimintaan, lapsen etuun ja taloudellisten vaikutusten perusteella. Heidän lausunnossaan esitettyihin väitteisiin ja kysymyksiin vastataan alla vastineissa yksityiskohtaisesti.

Kalajärven koulun johtokunta

Kalajärven koulun johtokunta kannattaa Lahnuksen koulun oppilaiden siirtymistä Kalajärven kouluun. He perustelevat kantaansa kaverien määrällä, monipuolisilla opetusmenetelmillä ja lisäresurssilla liittyvillä seikoilla. Lisäksi he toteavat: "Lahnuksen koulu on nykyisellään pieni ja

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

tiivis yhteisö. Ymmärrämme hyvin myös sen, että se halutaan säilyttää sellaisena. Väestöennusteen mukaan Espoo kasvaa voimakkaasti koko ajan ja painetta kasvuun on myös Kalajärven alueella. Jos Kalajärven koulun oppilasmäärä ylittää sille suunnitellun määrän, voiko tulla tilanne, jossa alueelle tarvitaan kuitenkin toinen koulu?

Mikäli Lahnuksen koulu lakkautetaan, Kalajärven koulu kokonaisuudessaan tekee parhaansa, jotta jokainen kokee koulun omakseen.”

Muut alueen kuntalaiset ovat voineet antaa halutessaan oman lausuntonsa – lausunnot toimitettiin Lahnuksen koulun vanhempainyhdistykseltä, joka myös toimitti koulun säilyttämisen puolesta tehdyn adressin, jonka oli allekirjoittanut 750 ihmistä. Myös Lahnus-Takkulan omakotitaloyhdistys ry toimitti lausuntonsa määrääjassa.

Lausunnot ovat oheismateriaalina ja niissä esitettyihin väitteisiin ja kysymyksiin vastataan alempana.

Henkilöstö

Lahnuksen ja Kalajärven koulujen henkilöstölle on varattu tilaisuus esittää mielipiteensä Lahnuksen koulun toiminnan päättymistä koskevasta ehdotuksesta ja mahdollisuus antaa oma lausuntonsa.

Lahnuksen koulun henkilöstö:

He eivät ota kantaa kummankaan ehdotuksen puolesta. He kuitenkin poimivat joitakin hyviä ja huonoja puolia koulun toiminnasta sekä toiminnan päättymisestä. Henkilöstö toteaa, että myös pienillä kouluilla tulisi olla paikkansa Espoon kaupungin monimuotoisessa kouluverkossa. Pienessä koulussa lapset tulevat näkyviin. Jokainen henkilökuntaan kuuluva tuntee kaikki koulun oppilaat. Tätä oppilaantuntemusta voi hyödyntää monissa arjen tilanteissa. Pienen koulun henkilökunnan oppilaantuntemus on hyvä lähtökohta myös tuen antamiselle. Moni tukea tarvitseva oppilas hyötyy rauhallisesta, luonnonläheisestä oppimisympäristöstä, jossa ei tarvitse opiskella ison väkijoukon keskellä.

Toisaalta he myös tiedostavat, että koulun pienuus vaikuttaa käytettävissä oleviin resursseihin ja aiheuttaa siten myös haasteita. Pienen koulun mahdollisuudet ajan tasalla olevien oppikirjojen ja sähköisten materiaalien hankintaan ovat pysyvästi isoja kouluja heikommat, koska koulu saa rahoituksensa oppilasmäärän perusteella.

Mikäli Lahnuksen koulun oppilasmäärä entisestään laskee, he kantavat huolta oppimateriaalien ja sitä kautta opetuksen laadun

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

puolesta. Oppilasmäärän lasku pienentää myös johtamisen resurssia ilman että hallinnollisen työn määrä juurikaan vähenee. Jos Lahnuksen koulun toiminta jatkuu, johtajaopettajan on todennäköisesti toimittava jatkossa myös yhdysluokan opettajana. Tästä roolista käsin osallistuminen suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikön edellyttämiin rehtorikokouksiin ja –koulutuksiin olisi erittäin hankalaa.

Henkilöstö onkin huolissaan koulunjohtajan työmäärästä ja mahdollisista rekrytoinnin haasteista ko. toimenkuvalla. Myös luokanopettajien ja erityisopettajan opetusvelvollisuustuntien täytyminen sekä koulunkäynninohjaajan riittävän tuntimäärän toteutuminen aiheuttaa huolta.

Lahnuksen koulun henkilöstö toivoo pikaista päätöstä koulun tulevaisuudesta.

Lisäksi osalla koulun henkilökunnasta on ollut Lahnuksen koulun 0-kerroksen työskentelytiloissa sisäilmaan liittyvää oireilua. Mikäli koulun toiminta jatkuu, on koulun tilojen kunto kartoitettava huolellisesti ja tehtävä tarvittavat kunnostustoimet, joilla varmistetaan tilojen ja erityisesti sisäilman terveellisyys kaikille koulun käyttäjille.

Kalajärven koulun henkilöstö:

Alakoulun puolella koulujen yhdistäminen toisi suuremman oppilasmäärän myötä lisää resurssia, joka mahdollistaisi paremmin esimerkiksi A2-kielen, valinnaisaineiden ja erityisen tuen kohdentamisen ja tarjoamisen oppilaille. Resurssin jakaminen olisi joustavampaa ja helpommin kohdennettavissa oppilasmäärän ja tarpeen mukaisesti.

Yläkoulun osalta koetaan positiivisena se, että yläkoulun alkaessa oppilaat olisivat jo ennestään tuttuja ja yhtenäisyyden tunne olisi vahvempaa. Myös yhteinen koulupolku lisäisi oppilastuntemusta, koska oppilaat tunnettaisiin jo 1. luokalta lähtien.

Yhteenkuuluvuuden tunnetta etenkin yläkoulussa olisi helpompi rakentaa, koska oppilaat ovat olleet jo alakoulussa yhdessä, ei olisi ”meitä” ja ”teitä” vaan yhdessä ”me”. Myös yläkoulun ryhmäjakojen tekeminen helpottuisi vanhemman oppilaantuntemuksen myötä.

Lahnuksen koulussa on toiminut erittäin aktiivinen vanhempainyhdistys. Koulujen yhdistyessä Kalajärven koulun vanhempainyhdistys voisi saada lisää aktiivisia jäseniä ja sitä kautta entistä vahvemmin koko koulua, kylää ja aluetta vahvistavan vanhempainyhdistyksen.

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 22

07.02.2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 43

06.03.2024

Kaupunginhallitus

§ 91

29.04.2024

Kaiken kaikkiaan Kalajärven koulun opettajakunta näkee mahdollisen yhdistämisen myönteisesti. Muutos merkitsisi Kalajärven koululle selvästi enemmän mahdollisuuksia kuin haasteita.

Kalajärven koulun henkilöstö haluaa osoittaa ymmärrystään Lahnuksen kouluyhteisölle tässä tilanteessa. Jos Lahnuksen koulu liitetään Kalajärven kouluun 1.8.2024 alkaen, Kalajärven koulun henkilöstö tekee kaikkensa koulujen toimintakulttuurien yhteen sulauttamiseksi niin, että jokainen koulussa työskentelevä lapsi, nuori tai aikuinen kokee olevansa oikeassa paikassa.

Oppilaskunnat

Lahnuksen ja Kalajärven koulujen oppilaskunnille on varattu tilaisuus esittää mielipiteensä Lahnuksen koulun toiminnan päättymistä koskevasta ehdotuksesta ja mahdollisuus antaa oma lausuntonsa.

Lahnuksen koulun oppilaskunnan lausunto:

Lahnuksen koulun oppilaskunta vastustaa lausunnossaan koulun lakkauttamista: "Lahnuksen koulun oppilaskunta vastustaa koulun lakkauttamista. Suurimmalle osalle Lahnuksen oppilaista Lahnuksen koulu on lähempänä kotia kuin Kalajärven koulu. Jos oppilaat joutuvat tulemaan kouluun kauempaa, koulutaksien ja bussien tarve lisääntyy. Koululla hyvät opetustilat ja opetusvälineet. Isolla välituntipihalla on kiva leikkiä, metsäänkin saa mennä.

Lahnuksen koulu on Espoon vanhin koulu. Sitä ei saa lakkauttaa!"

Kalajärven koulun oppilaskunnan lausunto:

Kalajärven koulun oppilaskunnan hallitus suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti mahdolliseen Kalajärven ja Lahnuksen koulujen yhdistämiseen.

Oppilaskunnan näkemyksen mukaan Kalajärven uudessa koulurakennuksessa olisi sekä nykyaikaisemmat tilat että resurssit opetuksen järjestämiseen kuin Lahnuksen koulussa. Positiivista olisi oppilaskunnan hallituksen mielestä myös mahdollisuus saada enemmän uusia kavereita. Yläkoululaisten näkökulmasta muutos nykyiseen ei olisi kuitenkaan merkittävä, koska suurin osa Lahnuksen koulun oppilaista on tähänkin asti jatkanut yläkouluun Kalajärvelle.

Oppilaskunnan hallitus kuitenkin tiedostaa, että mahdollinen muutos ei Lahnuksen koulun oppilaiden näkökulmasta olisi täysin mutkatonta: lahnuslaisten koulumatka pitenisi, minkä lisäksi varsinkin jo peruskoulunsa

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

29/117

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 22

07.02.2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 43

06.03.2024

Kaupunginhallitus

§ 91

29.04.2024

aloittaneiden oppilaiden ryhmäytymiseen uusissa luokissa tulisi panostaa. Kalajärven koulun oppilaskunta on hieman huolissaan mahdollisesti kasvavien ryhmien mahtumisesta ja työrauhasta, jos Lahnuksen koulun oppilaat siirtyvät Kalajärven kouluun.

Kaikesta huolimatta Kalajärven koulun oppilaskunta toivottaa uudet oppilaat tervetulleeksi, jos koulujen yhdistämiseen päädytään.

Espoon Nuorisovaltuusto

Espoon nuorisovaltuustolle on varattu tilaisuus esittää mielipiteensä Lahnuksen koulun toiminnan päättymistä koskevasta ehdotuksesta ja mahdollisuus antaa oma lausuntonsa. Tosin kaupungin vuonna 2023 päättyvä Nuorisovaltuusto antoi lausuntonsa etuajassa ennen asukasinfon tietoja, koska uusi, vuonna 2024 aloittava Nuorisovaltuusto pitäisi ensimmäisen kokouksensa vasta 31.1.2024, mikä on lausuntojen palauttamisen määräpäivän jälkeen. Heidän mielestään se, että Espoon kaupungin kasvun ja oppimisen lautakunnan kokousajat ja päätöksenselvitys eivät asetu kaupungin nuorisovaltuuston aikatauluihin on kestäväntöntä ja holtitonta päätöksentekoa.

Espoon Nuorisovaltuusto vastustaa Lahnuksen koulun lakkauttamista lausunnossaan. Heidän mielestään Lahnuksen koulussa voidaan toteuttaa lapsilähtöistä pedagogiikka ja kestävyyskasvatusta. Heidän käsityksensä mukaan oppilaille voidaan tarjota paremmin yksilöllistä tukea pienessä koulussa kuten Lahnus verrattuna suurempaan kouluun.

Nuorisovaltuusto väittää lausunnossaan, että alueelle tullaan lähitulevaisuudessa rakentamaan paljon asuintaloja, asukkaiden määrä tulee kasvamaan rajusti ja lapsiperheitä pitäisi tulla paljon lisää. Lahnuksen koulun johtokunta, vanhempainyhdistys sekä Lahnuksen-Takkulan omakotitaloyhdistys vetoavat samoihin väitteisiin. Näissä lausunnoissa esitettyihin väitteisiin ja kysymyksiin vastataan vastineissa alempana.

Nuorisovaltuuston mukaan Lahnuksen koulu on myös alueen ainoa koulu, johon oppilailla on maltillinen matka. Tämän käsityksen valossa Nuorisovaltuuston mielestä koulua on turha sulkea.

Nuorisovaltuuston mielestä Lahnuksen koulun sulkeminen sotisi Espoo-tarinassa mainittuja arvoja (asukas- ja asiakaslähtöinen kaupunki, vastuullinen edelläkävijä ja oikeudenmukaisuus) vastaan eikä ole siksi perusteltua.

Vastineet lausunnoissa esitettyihin seikkoihin

Vastineet Lahnuksen koulun vanhempainyhdistyksen väitteisiin ja kysymyksiin:

Vanhempainyhdistyksen lausunnosta:

1. Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelma (2021–2025)

Espoon kaupunki esitteli Lahnuksen kouluun liittyvää taloutta, ja yhtenä lakkautuksen perusteluna olivat syntyvät säästöt. Vanhempainyhdistyksen mielestä koulun lakkautuksella säästöjä ei synny esitetysti. Sen sijaan lakkautuksesta syntyy lyhyen ja pitkän aikavälin kustannuksia.

Vanhempainyhdistys perustelee asiaa seuraavasti (kohdat A-C).

A. Kaupungin esitys: Oppilaskohtaiset kustannukset/vuosi (vuosi 2022): Kaikki kustannukset suomenkielinen opetus: Espoon keskiarvo 9 883 euroa; Lahnuksen koulun oppilas 10 686 euroa.

Kaupungin esityksessä ei olekaan otettu kantaa paljonko oppilaskohtainen kustannus olisi Kalajärven koulussa. Kalajärven uusi koulurakennus todennäköisesti nostaa oppilaskohtaisia kustannuksia esitettyä korkeammalle.

Myös Lahnuksen koulun johtokunta viittaa tähän: "Onko olemassa laskelmia siitä, mikä on yhden Lahnuksen koulun oppilaan vuosikustannus Kalajärven koulussa? Esitetyissä laskelmissa Lahnuksen koulun oppilaan kustannus on suurempi kuin Espoon keskiarvo. Kalajärven koululle sijoitetun oppilaan kustannus olisi oletettavasti tätäkin suurempi."

Vastine: Toistaiseksi Kalajärven koululla oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet 8675,90 euroa / vuosi (vuonna 2023, luku voi vielä tarkentua). Ei ole vielä tiedossa, kuinka helmikuussa 2024 käyttöön otettava uusi koulurakennus vaikuttaisi oppilaskohtaisiin kustannuksiin. Lahnuksen koulun oppilaskohtaisiin kustannuksiin verrattuna toistaiseksi Kalajärven oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet aika tarkalleen 2 000 euroa vuodessa edullisemmat oppilasta kohden. Ei siis kalliimpi kuin Lahnuksen koulussa. Yksi suurimmista tekijöistä selittämässä kustannuseroa ovat juuri todella pienet oppilasryhmät Lahnuksen koulussa ja oppilasmäärien suhde opetushenkilöstön palkkakuluihin.

Vuokrakustannusten osalta minkään koulun vuokrakustannus ei riipu koulun oppilasmäärästä. Tilojen alhainen käyttöaste johtaa oppilaskohtaisen vuokrakustannuksen kasvamiseen.

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

B. Kaupungin esitys: Henkilöstökulut yhteensä 306 674 euroa/vuosi. Vanhempainyhdistyksen näkemys: Kaupungin esityksen mukaan henkilöstölle on luvattu jatkossa töitä Espoon koulutoimen piirissä, mikä johtaa siihen, että henkilöstökulut pysyvät Espoossa entisellään eli säästöä ei synny.

Vastine: Kaupunki ei hae säästöä henkilöstökustannuksista, kuten on todettu myös asukastilaisuudessa ja henkilöstötilaisuudessa.

C. Kaupungin esitys: Lahnuksen koulun vuokratustannukset 338 735 euroa/vuosi ja ylläpitokustannusten osalta noin 30 000 euroa/vuosi, yhteensä 368 735 euroa/vuosi.

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Rakennus on Espoon kaupungin omistama ja kokonaan maksettu. Espoon kaupungin liikelaitos vuokraa sitä Espoon koulutoimelle. Kaupunki toisin sanoen maksaa itse itselleen vuokratuloja, eikä minkäänlaista säästöä Espoon talouden tasolla synny. Säästö näkyy ainoastaan kirjauksena yhden yksikön budjetissa - saamatta jäänyt vuokratulo tappiona toisessa. Olisi myös tärkeää saada selvyys siihen, mistä vuokratustannus syntyy. Kunnilla on tapana tasata koulujen vuokramenoja kaikkien koulujen kesken. Tässä yhteydessä on selvitettävä, ovatko Lahnuksen koulun vuokratustannukset todellisia, vai koostuvat ne osin muiden koulujen tasatuista kustannuksista? Koulurakennus ei lisäksi koulun lakkauttamisenkaan jälkeen katoa mihinkään, vaan ylläpitokuluja olisi senkin jälkeen. Isomman koulurakennuksen kunto on todettu sisäilmaltaan (ei sisäilmaan liittyviä yhteydenottoja Espoon kaupungille, koulunjohtajalle tai vanhempainyhdistykselle) moitteettomaksi, mutta on huomioitava, että kiinteistöstä on kuitenkin pidettävä huolta.

Myös Lahnuksen koulun johtokunta viittaa tähän: "Yhtenä koulun lakkauttamista tukevista seikoista on esitetty koulusta luopumisesta syntyvää säästöä. Lahnuksen koulun johtokunta ei pidä riittävänä esitettyä selvitystä koulun lakkautuksen kokonaistaloudellisista vaikutuksista. Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelma koskee koko Espoon taloutta. Selvittämättä on jäänyt, mikä koulusta luopumisen kokonaistaloudellinen vaikutus olisi Espoon taloudelle. Espoo omistaa koulurakennuksen, jota kaupungin liikelaitos vuokraa toiselle kaupungin yksikölle. Opetustoimen säästönä kuvattu vuosittainen vuokrasumma näkyy kirjanpidossa vastaavasti kiinteistöä hallitsevan liikelaitoksen saamatta jääneenä vuokratulona. Myöskään koulurakennuksen ylläpitokustannukset eivät katoa mihinkään. Kaupungin sisällä koulun lakkauttamisesta ei toisin sanoen synny minkäänlaista säästöä. Koulun lakkauttamisesta syntyvä väitetty säästö Espoon kaupungille tulee selvittää ja esittää ymmärrettävällä tavalla.

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

Vastine:

Taloudellisesti kestävä Espoo –ohjelmassa säästötavoitteet on jyvitetty erikseen jokaiselle tulosyksikölle. Mikäli suomenkielinen perusopetus ei säästä Lahnuksen koulun sisäisestä vuokratustannuksesta, sen tulee etsiä säästökohde jostakin muualta, kuten henkilöstömäärän vähentämisestä.

Mikäli Lahnuksen koulun lakkauttamiseen päädyttäisiin, suomenkielinen perusopetus luopuisi tilojen käytöstä. Tämän jälkeen Tilapalveluliikelaitoksen johdolla tiloille etsitään muuta käyttötarkoitusta tai se myydään. Huonokuntoisissa kohteissa myös purkaminen on mahdollinen.

Vanhempainyhdistys lausuu:

Koulun vuokratuloilla katetaan myös paljon muuta alueen elinvoimaisuuteen liittyvää toimintaa kuin pelkkä perusopetus. Kiinteistö on ollut jatkuvasti myös muussa kuin koulun käytössä ja koulussa on järjestetty vuosien varrella runsaasti kerho- ja harrastustoimintaa (mm. tie-, puutyö-, askartelu-, keppihevos-, luonto-, liikunta- ja WAU-kerhot, sähkö- ja ryhmäliikuntaa) sekä useita erilaisia tapahtumia. Kiinteistöön kuuluvat ulkoalueet (urheilukenttä, talvella luistelujää) ovatkin nekin merkittävä osa alueen palveluita.

On lisäksi huomioitava, että koulun tiloja käyttävät Rödskog skolanin oppilaat (liikunta- ja käsityötunnit järjestetään Lahnuksen koululla). Koulun lakkauttaminen vaikuttaisi siten negatiivisesti myös heidän toimintaansa.

Säästöä vuokratustannuksista ei siis synny, mutta alueen harrastustoiminta kärsii.

Vastine: Kalajärven koulun uudisrakennuksen valmistuessa alueen harrastusmahdollisuudet paranevat, koska koululle tulee hankesuunnitelman kolmannessa vaiheessa suuri liikuntasali, monipuoliset urheilukentät (hiekkatekonurmi ja jäädytettävä talvijää), minkä lisäksi Kalajärven koulu tarjoaa laajat kuntalaiskäytön mahdollisuudet, mukaan lukien nuorisotilan.

Tähän asti Rödskog skolanille on Lahnuksen koululta varattu 2 tuntia viikossa teknisen työn luokasta ja 5 tuntia viikosta liikuntasalista. Alueen muista kouluista järjestynee vastaavaa käyttöä.

2. Koulumatkat

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Koulumatkan vaarallisuuden takia kaikki koulun oppilaat tarvitsisivat koulukuljetuksen joko matkakortin tai tilauskuljetuksen muodossa (kts. liite 1).

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

Vastine: Vanhempainyhdistyksen väitteet koulumatkaetuuden kustannuksista eivät pidä paikkaansa. Suomenkielisen perusopetuksen oppilaaksioton asiantuntijoiden tarkka selvitys asiaan on sisällytetty lapsivaikutusten arviointiin.

Mikäli Lahnuksen koulun oppilaat siirtyisivät Kalajärven koululle, tilanne olisi se, että matkakorttioppilaita olisi 2 lisää. Kustannus on siis 574 euroa / vuodessa lisää. Yksi perusteista, joilla koulumatkaetus voidaan myöntää, on turvaton koulumatka. Espoon kaupunkitekniikan keskus antaa liikenneturvallisuuslausunnot.

Ilmastovaikutukset

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Koulukuljetukset aiheuttavat ilmastovaikutuksia. Esityksessä koulukuljetusten ilmastovaikutuksia ei ole arvioitu (mm. Ilmastovaikutusten arviointityökalujen opas kuntien suunnittelijoille, 2023). Lisäksi tämä vaikuttaa lasten ympäristövastuulliseen kasvatukseen, joten koulukuljetuksia on syytä tarkastella kriittisesti.

Vastine

Ilmastovaikutukset eivät merkittävästi kasva tilanteessa, jossa kaksi oppilasta nykyistä enemmän saa matkakortin koulumatkoja varten.

Koulumatkaliikunta

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Koulumatkoista ei ole tehty lapsivaikutusten arvioinnissa vaadittavaa liikunta- ja liikkumisvaikutusten arviointia (LIVA, mm. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu: 2022:24). Valmistelu on tältä osin ollut puutteellista.

Myös Lahnuksen koulun johtokunta viittaa tähän: "Vaikutusarviointiin tulee sisällyttää liikunta- ja liikkumisvaikutusten arviointi (LIVA). Myös koulukuljetusten taloudelliset vaikutukset sekä ilmastovaikutukset täytyy selvittää."

Vastine: Puolella oppilaista lyhenisi koulumatka, jos Lahnuksen koulu lakkautettaisiin ja opetus järjestyisi Kalajärven koululla. Vastaavasti puolella oppilaista koulumatka jonkin verran pitenis nykyisestä. Tällä ei ole merkittäviä vaikutuksia.

3. Lahnuksen koulun tilojen kunto

Kaupungin esitys: Kohde vaatii lämmitysjärjestelmän vaihdoksen kuluvan vuosikymmenen aikana, kunnossapidon vuosiohjelmaan 2024 ei tätä työtä ole sisällytetty.

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Koulun lämmityskattila on uusittu vuonna 2018, jotta liittäminen maalämpöjärjestelmään on mahdollista tulevaisuudessa. Vaihtotarve ei siten ole akuutti, ja vanhalla järjestelmällä pärjätään ainakin kuluvan vuosikymmenen loppuun, kunnes alueen väestökehityksen lopullinen tilannekuva on selvillä.

Kaupungin esitys: Työterveyshuollon raportoinnin mukaan vuoden 2023 osalta, eli 1.1.2023-11.12.2023 ei Lahnuksen koulusta ole kirjauksia sisäilmakäynnin syyllä. Kohteessa on tehty opiskeluhuollon tilaan sisäilmakorjauksia (tiedote 26.10.2023) sekä asuntorakennuksen (erillinen rakennus varsinaisen koulurakennuksen vieressä) opetustiloihin huolto- ja korjaustöitä vuodenvaihteessa 2022–23 (tiedote 16.1.2023). Tehtyjen toimenpiteiden vaikutusta alkuperäiseen sisäilmailmoituksessa kuvattuun ongelmaan seurataan noin kuusi kuukautta.

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Sisäilmaongelmat ovat Suomen kouluissa yleisiä. 10–30 % kunnista kokee koulujen sisäilmatilanteen haastavaksi tai jopa vaikeaksi (Avaimet terveelliseen ja turvalliseen rakennukseen (AVATER) – Yhteenvetoraportti, 2017). Tähän nähden ei ole mitenkään yllättävää, tai poikkeuksellista että kiinteistössä on korjauksia tehty. Ongelmia ei ole kuitenkaan ollut opetustiloissa. Korjaustyöt on saatettu loppuun ja siirrytty seurantavaiheeseen.

Vastine: Kuten myös asukastilaisuudessa on kerrottu, koulurakennuksen kunto ei ole ollut ratkaiseva tekijä koulun lakkauttamisen suunnittelussa. Siitä huolimatta tammikuun 2024 lopussa päivittyneet tilanteen mukaan Lahnuksen koulun johtaja tekee uuden tarkastuspyynnön koulun kellarikerroksessa olevasta opiskeluhuollon tilasta. Tilaa tutkittiin syksyllä ja siihen tehtiin syyslomalla pintaremonttia, jonka tarkoitus oli korjata tilan sisäilman laatua. Korjauksesta alkoi puolen vuoden seuranta-aika, joka on yhä käynnissä ja asiaa selvitetään tarkemmin.

Tilojen huono sisäilma on johtanut siihen, että opiskeluhuollon henkilöstöä on joutunut työskentelemään muilla kouluilla, jolloin heidän palveluaan ei ole ollut saatavilla Lahnuksen koululla laskennallisen resurssin mukaan.

Koulun lämmitysjärjestelmä on kuitenkin päivitettävä, rakennuksessa on korjattavia kohtia ja rakennuksen elinkaaren jatkamisesta aiheutuu kustannuksia.

4. Lahnuksen koulun oppilasmäärä ja väestöennuste

Vanhempainyhdistyksen lisähuomioita: Espoon kaupungin tarjoamat palvelut Lahnuksen alueella Lahnuksen, Ketunkorven, Röylän, Luukin, Takkulan ja Lakiston alueella (Lahnuksen koulun oppilaaksiottoalueita) ei

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

ole koulun lisäksi muita Espoon kaupungin tarjoamia palveluita. Espoo-tarinan arvot ja toimintaperiaatteet - kohdassa kuvattu asukkaiden yhdenvertainen kohtelu ei tällä alueella siis toteudu. Alueen asukkaat maksavat veroja ihan samalla tavalla kuin muuallakin Espoossa, mutta verorahat valuvat muualle. Alueen asukkaat ovat tänne muuttaessaan toki ymmärtäneet realiteetit, mutta tämä ei ole yhdenvertaista kohtelua.

Vastine: Kalajärven uudisrakennuksen käyttöönotto parantaa merkittävästi alueen palveluita.

5. Lahnuksen koulun oppilasmäärä ja väestöennuste

Vanhempainyhdistyksen väite: Laskelmissa ei ole huomioitu Espoon Pohjois- ja Keskosien yleiskaavan tuomaa väestökasvua. Pelkästään Kalajärven alueelle on arvioitu tulevan yli 7000 uutta asukasta ja Lahnuksen alue on yleiskaavassa kaavoitettu tiheään rakentamisen alueeksi. Lahnuksen alueen väestönkasvu on kaavoitukseen perustuvan ennusteen mukaan vuoteen 2050 mennessä n. 1000 asukasta. Ketunkorvessa, Velskolassa ja Rinnekodilla kasvu on saman ennusteen mukaan n. 2160 asukasta. Yleiskaava sallii toteutuessaan myös huomattavasti tiheimmän asutuksen.

Alue on lapsiperheiden suosimaa asuinalueita tälläkin hetkellä, eli yleiskaavan mahdollistama lapsiperhevoittainen väestönkasvu tulee väistämättä lisäämään Lahnuksen koulun oppilaaksiottoalueen oppilasmäärää. Alueen väestönkasvu ja oppilaiden määrä ei pitkällä tähtäimellä siis ole laskeva, vaan sen sijaan voimakkaasti nouseva.

Vastine: Yleiskaava on maankäytön yleispiirteinen suunnitelma ja yleiskaavan mahdollistamaa asukasmäärää voidaan pitää maksimiarviona, jonka toteutuminen riippuu tarkemmasta suunnittelusta. Pohjois- ja Keski-Espoon yleiskaavan yhteydessä on tehtyjen väestöennusteiden sekä asemakaavaohjelmakohteiden mitoitusarvion perusteella koko pientaloalueelle sijoittuu vuonna 2060 yhteensä arviolta 9300–12000 asukasta. Asukasmäärän sijoittuminen Kalajärven ja Lahnuksen alueille tarkentuu asemakaavoituksessa ja oletettavasti Lahnuksen tulee väljempää rakentamista siltä osin, kun sitä tulee. Kerros- ja rivitalot osoitettaneen pääosin Kalajärvelle.

Ketunkorpi OAS (Osallistumis- ja arviointisuunnitelma) on ollut nähtävillä 2012 ja kaavoitus on ollut pitkään vireillä, eikä ole tietoa, milloin se etenee. Pientaloalueet toteutuvat usein väljemminä kuin kaavoituksen maksimiarvo, jolloin myös asukasmäärä jää pienemmäksi. Alueen oppilasmäärä ei ole siten voimakkaasti nouseva, vaan laskeva. Oppilasmäärä voi kääntyä pitkällä aikavälillä nousuun, jos asemakaavat etenevät ja rakentaminen

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

käynnistyy. Oppilasmäärä ei siis ole voimakkaasti nouseva. Pitkä aikaväli voi kuitenkin olla yli 10 vuotta tai enemmänkin.

6. Yhtenäinen opinpolku

Kaupungin esitys: Päätösesityksen perusteluissa on kuvattu yhtenä Lahnuksen koulun lopettamisen perusteluna lapsille yhtenäinen kasvun ja opin polku.

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Yhtenäisen opin polun eduista tai vaikutuksista ei ole esitetty minkäänlaista selvitystä. Pohjois-Espoon lukion lopettamispäätöksen jälkeen ei mahdollisuutta koko oppivelvollisuuden ajan kestävään yhtenäiseen opin polkuun ole ollut vuoden 2006 jälkeen. Myöskään ammatillista opetusta ei Kalajärvellä järjestetä.

Myös Lahnuksen koulun johtokunta viittaa tähän: "Yhtenäisen koulupolun eduista ei ole esitetty tutkimustietoa. Yläkouluun siirtymistä ei Lahnuksessa ole koettu ongelmaksi. Lapset ovat tulleet huomioiduksi pienessä yksikössä ja saaneet hyvät edellytykset jatko-opinnoille. Yhtenäisessä koulupolussa tulee huomioida koko oppivelvollisuusikä 18 vuoteen asti. Pohjois-Espoossa ei ole enää lukiota eikä ammattioppilaitoksia, eli yhtenäinen koulupolku ei tällä alueella toteudu muutenkaan."

Vastine:

Suomenkielisen perusopetuksen tehtävänä on varmistaa peruskoulun yhtenäinen opinpolku. Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelmassa mainitaan myös tavoite yhdistää lähekkäin sijaitsevat alakoulut ja yläkoulut yhtenäiskouluiksi. Lainsäädännöllisesti tunnistetaan peruskoulu yhtenäisenä opinpolkuna, ei erikseen alakouluja ja yläkouluja. Lopuksi voidaan todeta, että muutkin suuret kaupungit etenevät kohti yhtenäisiä peruskouluja.

Toisen asteen koulutus on kaupunkitasoinen tai laajempikin palvelu, ja opiskelijoilla on laaja hakuoikeus toisen asteen koulutukseen eri puolille aluetta.

7. Pedagogiikka

Kaupungin esitys: Kielten opiskelu nykyisessä Lahnuksen koulussa toimii jo nyt Kalajärven koulussa, suuremmissa kouluyksiköissä tukipalvelut ovat laajemmin saavutettavissa, suuremmissa koulussa on tarjolla laajempi kaveripohja, opetusryhmien muodostaminen suuremmissa kouluyksiköissä on helpompaa: valinnaiset aineet, pienryhmät, kielten opetus, erityisopetus, opetusryhmien muodostaminen pedagogisin perustein.

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 22

07.02.2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 43

06.03.2024

Kaupunginhallitus

§ 91

29.04.2024

Vanhempainyhdistyksen näkemys:

Opetusryhmät ja erityisen tuen tarve

On mittavaa tutkimustietoa siitä, että pienemmässä koulussa ja pienissä opetusryhmissä on helpompi toteuttaa esim. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden arvoperusteita ja opetuksen ohjeita, sekä lapsilähtöistä pedagogiikkaa (mm. Opetuksen ja oppimisen kansainvälinen tutkimus TALIS 2018 sekä lukuisia tutkimuksia mm. hakusanalla class size).

On huomioitava, että pienemmässä yksikössä on helpompaa tarttua lasten myönteisiin tunnekokemuksiin, tunnistaa erilaisia tarpeita ja puuttua kiusaamiseen, sillä kaikki tuntevat kaikki ja kaikki tulevat huomatuiksi. Erityisen tuen tarve voi olla pienempi, sillä opettajalla on aikaa enemmän oppilasta kohti. Lisäresurssit ovat varmasti tarpeen kaikkialla ja riittävän opiskeluhooltoresurssin palkkaaminen on haastavaa koko kaupungin tasolla. Lahnuksen koulussa on oppilasmäärään nähden kuitenkin kohtuulliset resurssit. Erityisopettaja ja kouluterveydenhoitaja ovat olleet pysyviä. Koulupsykologeja ei ole oikein koko kaupungissa.

Pedagogiikan rinnalla on tärkeää tarkastella opetuksen didaktiikkaa, josta kuitenkin kaupungin esityksessä ei sanota mitään: pienemmässä ryhmässä erilaiset opetusratkaisut, opetuksen kehittäminen ja oppimisympäristöjen vaihtelut ovat huomattavasti helpompia toteuttaa (tämä on myös opetussuunnitelman vaatimus). Lisäksi tämä lisää opettajien työssä jaksamista.

On kiistatonta, että alakoululainen tarvitsee turvallisuuden tunteen ja mm. vähemmän ääniärsykeitä (esim. hermostolliset vaikutukset), jotka toteutuvat luonnostaan pienemmässä yksikössä. Tämä maksaa itsensä moninkertaisesti takaisin myöhemmin (vrt. lasten ja nuorten mielenterveyshaasteet).

On myös syytä pohtia sekä tutkia huolellisesti, voisivatko PISA-tulosten ja oppimisen lasku johtua pienten kouluyksiköiden lakkauttamisesta viitaten edellä todettuihin tutkimusperustaisiin syihin. Ainakin selvä korrelaatio näiden kahden asian välillä on.

Vastine:

Espoon suomenkielisen perusopetusyksikön tavoitteena on, että jokaisessa koulussa opetuksen taso on hyvä opetuksen taso. Suuremmissa kouluyksiköissä on suuremmat resurssit opetuksen järjestämiseen, oppilaiden tukemiseen sekä mm. valinnaisuuden tarjoamiseen. Suuremmissa kouluyksiköissä on laajemmat edellytykset opetuksen kehittämiseen laajemman henkilöstön yhteistyönä. Lisäksi

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

suuremmissa yksiköissä on henkilöstömäärän perusteella laajemmat mahdollisuudet osaamisen ja pedagogiikan kehittämiseen.

Opetushenkilöstölle tarjotaan laajasti tukea pedagogiikan ja didaktiikan kehittämiseen.

Mitä tulee PISA tuloksiin, matematiikan tulokset vaikuttavat olevan kaikista heikoimmat juuri pienemmissä opetusryhmissä.

Kaverit

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Kaveruus oman asuinalueen lapsien kesken on tärkeää, sillä eripaikkaisuus lisää lasten digitaalista vuorovaikutusta ja ruutuaikaa ja vähentää luontaista liikkumista (esim. LIITU-tutkimus 2023; UKK-instituutti 2023). Jos lapset siirtyisivät Kalajärvelle kouluun, voisivat lähimmät kaverit asua lapselle saavuttamattoman matkan päässä.

Vastine:

Espoon kaupungin tavoitteena osana yhtenäistä kasvun ja oppimisen polkua on myös eheät sosiaaliset suhteet.

Kestävyys- ja luontopedagogiikka

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Muun muassa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda2030, Dasguptan raportin, Luontopaneelin, Opetussuunnitelmien ja Espoon kaupungin ohjeiden ja suositusten mukaisesti kouluissa tulee toteuttaa kestävyyskasvatusta (mm. Kaasinen & Myllyniemi 2023). Lahnuksen koulussa tätä on huomattavasti helpompaa edistää, sillä koulu sijaitsee luonnon keskellä. Lisäksi on tutkittua näyttöä siitä, että koulun luonnollinen ulko-oppimisympäristö lisää lasten vastustuskykyä ja hyvinvointia (mm. Puhakka et al., 2019; Haahtela, 2019; Roslund et al., 2020; Huotilainen, 2023). Lahnuksen koulu sijaitsee siten juuri sellaisella paikalla, joka täyttää ajankohtaisimmat opetuksen ja kasvatuksen vaatimukset.

Koulutuksen edelläkävijänä ja innovatiivisena kaupunkina Espoo voisi tehdä Lahnuksen koulusta luonto- ja kestävyyskasvatuksen esimerkkikoulun (vrt. suositut ja tutkitut luonto- ja ulkopäiväkodit). Lisäksi luonto on myös keskeinen syy, miksi useimmat ovat Lahnuksen alueelle muuttaneet.

Vastine:

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

Myös Kalajärven koulu on luonnon keskellä ja koulussa on samat mahdollisuudet kestävyyskasvatukseen ja luontopedagogiikkaan. Lahnuksen koulun ympäristö on myös täysin saavutettavissa Kalajärven koululta. Suomenkielisen perusopetuksen kaikissa kouluissa toimeenpannaan kestävä kehityksen ja ilmastokasvatuksen toimintasuunnitelmaa vuoteen 2026 saakka.

Valinnaisaineet ja kielten opetus

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Oppilaat ja vanhemmat ovat olleet nykyiseen järjestelyyn sekä valinnaisaineiden tarjontaan ja toteutukseen tyytyväisiä.

Vastine:

Ratkaisu, jossa joudutaan käymään toisessa koulussa kielenopetuksessa, ei voida pitää optimaalisena Espoon suomenkielisen perusopetuksen näkökulmasta.

Alueen elinvoimainen yhteisöllisyys ja kotipaikkaidentiteetti

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Lahnuksen koulu on muutakin kuin koulu: se on kylän sydän. Koulun ja kodin yhteistyö on ollut aktiivista ja saumatonta. Koululla on järjestetty vuosittain useita kyläläisiä yhdistäviä tapahtumia, joissa lapset ovat oppineet yhdessä tekemistä, talkooperinnettä, vastuuta ja velvollisuuksia sekä eri ikäisten kanssa toimimista. Koululla on myös oman kylän kouluisovanhemmat, jotka ovat olleet suuri rikkaus. On tiedossa, että kotipaikkaidentiteetin kokemus sosiaaliselle terveydelle ja mielen hyvinvoinnille on merkityksellistä. Asiaa on tutkittu esim. kuntaliitosten yhteydessä laajasti. Lisäksi on hyvä ottaa myös huomioon Lahnuksen koulun kulttuurihistoriallinen merkitys: Lahnuksen koulu on Espoon vanhin suomenkielinen koulu (1906) ja sillä on kyläyhteisössä vakiintunut paikkansa. Koulun lakkautusuhka on koskettanut alueen asukkaita ja lähipiiriä valtavasti. Koulun lakkautusta vastustaa lähes 750 adressin allekirjoittanutta ihmistä (vanhempainyhdistyksen lausunnon liitteenä 1).

Vastine:

Kaikkea tätä voidaan toteuttaa myös Kalajärven koululla. Kalajärven uudesta koulurakennuksesta on muodostumassa uusi alueen keskus yhdessä lähipalvelukeskuksen kanssa.

8. Lapsivaikutusten arviointi

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

Vanhempainyhdistyksen näkemys: Valmisteluaineistoa esiteltäessä ei lapsivaikutusten arviointia ollut aineistossa mukana. Vaikuttaa vahvasti siltä, ettei arviointia ole siis tehty. Huomionarvoista on erityisesti se, että päätösvaihtoehdot on laadittu ilman arvioinnin tuottamia tuloksia, eli ne eivät perustu millekään todelliselle tutkimustiedolle tai havainnoille. Päätösesityksen valmistelu on siis ollut puutteellista ja hallintolain vastaista (mm. 1 § hyvän hallinnon vaatimus, 6 § hallinnon oikeusperiaatteet, 31 § selvittämismääräys). Mikäli arviointi laaditaan jälkikäteen, ei sen vaadittu moniammatillinen toteuttaminen ole enää aikataulusta johtuen mahdollista. Jo tästä syystä valmistelua on lykättävä.

Myös Lahnuksen koulun johtokunta vetoaa tähän: "Kunnallisessa päätöksenteossa on tunnistettava ja otettava huomioon vaikutukset niihin ihmisiin, joita päätös koskee. Tämä koskee myös lapsia. Lainsäädäntö edellyttää kaikessa lapsia koskevassa päätöksenteossa lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) tekemistä (Perustuslaki 6 §, Hallintolaki 31 §, YK:n lapsen oikeuksien sopimus 3.1 artikla, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettu laki 6 § 2 mom). Vaikutusten arviointi tulee tehdä moniammatillisesti. Johtokunnalle esitetyn materiaalin perusteella minkäänlaista lapsivaikutusten arviointia ei ole tehty."

Vastine: Vanhempainyhdistyksen ja Lahnuksen koulun johtokunnan väite tekemättömästä lapsivaikutusten arvioinnista ei pidä paikkaansa. Arviointi on viranomaisdokumentti, joka on viranomaisarvioinnin työkalu. Sitä ei siten julkaista keskeneräisenä ennen kuin kasvun ja oppimisen lautakunnan kokousmateriaali on valmista määräpäivään mennessä. Lapsivaikutusten arviointidokumentti on toki julkisesti saatavilla kaupungin nettisivuilla, kun kasvun ja oppimisen lautakunnan kokousmateriaali julkistetaan ennen kokousta. Lapsivaikutusten arviointi on listatekstin oheismateriaalina. Valmistelu ei siis ole ollut tältäkin osin puutteellista tai hallintolain vastaista.

Lahnus-Takkulan Omakotiyhdistyksen ry lausunnon väite:

Lahnuksen koulun keskeinen asema tulee vain korostumaan tulevan, Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan, Poken myötä, sillä Poke tulee väistämättä kasvattamaan Lahnuksen koulun oppilasmäärää. Tällöin koulun merkitys alueen kasvussa ja kehityksessä tulee entistäkin tärkeämmäksi.

Vastine:

Poken vahvistumisen myötä asemakaavoitus etenee Pohjois- ja Keski-Espoon alueella ja tämä on huomioitu tulevassa suunnittelussa uusina kouluina Perusmäkeen ja Viiskorpeen. Pohjois- ja Keski-Espoon yleiskaava mahdollistaa, mutta ei väistämättä johda rakentamiseen Lahnuksessa. Lahnuksen koulu ei sijaintinsa ja kokonsa puolesta pysty

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 22
§ 43
§ 91

07.02.2024
06.03.2024
29.04.2024

vastaanottamaan lapsia voimakkaasti kehittyviltä alueilta Kalajärveltä ja Viiskorvesta. Lähitulevaisuudessa Kalajärven koulun ennustetaan vastaavan hyvin alueen kasvuun. Jos myöhemmin vuosikymmeninä Kalajärven koulun kapasiteetti jää riittämättömäksi, Kalajärven kaavarunkoluonnoksessa lähdetään siitä, että koulua voidaan tulevaisuudessa laajentaa.

Lahnuksen koulun johtokunnan lausunnon väite:

Yhtenä koulun lakkauttamista tukevana seikkana on mainittu johtajan työaika. Pienten koulujen johtamisresurssit täytyy kuntatasolla mitoittaa siten, että koulun riittävä johtaminen on mahdollista. Suomenkielisen perusopetuksen johtamistyön linjaukset eivät ole syy koulun lakkauttamiseen.

Vastine: Kyse ei ole suomenkielisen perusopetuksen johtamistyön linjauksista vaan kansallisesta OVTES virkaehtosopimuksen asettamista reunaehdoista. Espoon kaupungin suomenkielinen perusopetuksella ei ole valtuuksia toimia kansallisen virkaehtosopimuksen vastaisesti. Suomenkielinen perusopetus ei perustele pienten kouluyksiköiden lakkauttamista johtamisresurssien säästöllä, vaan pienten kouluyksiköiden ominaisuus on pieni oppilasmäärä, mikä sanelee koululle saatavilla olevat resurssit. Pienillä resursseilla pienen koulun toiminta on haastavaa.

Johtopäätökset

Jos Lahnuksen koulun toiminta jatkuisi ennallaan alkaen 1.8.2024:

- Lahnuksen koulun oppilaskohtaiset kustannukset (10 686 €/oppilas/vuosi) ovat keskimääräisiä oppilaskohtaisia kustannuksia (9 883 €/oppilas/vuosi) suuremmat. Oppilaskohtaiset kustannukset tulevat kasvamaan jatkossa entisestään.

-Alueen väestöennusteen mukaan Lahnuksen koulun oppilaaksiottoalueen alakouluikäisten oppilaiden määrä vähenee. Jatkossa koulussa olisi noin 50 oppilasta nykyisen 80:n sijaan.

-Tilojen epätarkoituksenmukainen käyttö synnyttää taloudellista hukkaa.

-Oppilailla ei toteudu yhtenäinen koulupolku.

-Johtamisen resurssi koulussa on pieni, mistä kantavat huolta myös koulun henkilöstö. Kouluun jäisi vähenevän oppilasmäärän vuoksi enää kolme yhdysluokkaa.

-Toisaalta pienessä koulussa henkilöstön oppilastuntemus korostuu.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

42/117

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 22

07.02.2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 43

06.03.2024

Kaupunginhallitus

§ 91

29.04.2024

-Toisaalta tämä on se vaihtoehto, jota Lahnuksen koulun oppilaat ja huoltajat toivovat.

-Pienenä kouluyksikkönä jatkaminen ei ole pedagogisesti perusteltua eikä johtamisen tai resurssien näkökulmasta tarkoituksenmukaista. Oppilaiden hyvinvointia edistävien palveluiden saatavuus säilyy niukkana.

-Ratkaisu ei ole valtuuston hyväksymän Taloudellisesti kestävä Espoo - ohjelman mukainen eikä edistä osaltaan palvelujen tasapuolista ja tehokasta järjestämistä Espoossa tai oppilaiden yhdenvertaisuutta.

Jos taas Lahnuksen koulun toiminta lakkaisi 31.7.2024 ja oppilaat siirtyisivät Kalajärven kouluun:

-Espoon kouluverkko harventuu ja joidenkin oppilaiden koulumatkat voivat pidentyä hieman. Palvelut säilyvät kuitenkin saatavilla omalla oppilasalueella. Oppilaiden oikeus lähikouluun ja koulunkäynnissä tarvitsemaansa tukeen toteutuu edelleen.

-Johtamisresurssi paranisi. Henkilöstön työpaikat säilyisivät.

-Suuressa koulussa opiskelu voi tuntua joistakin oppilaista ei-hallittavalta. Toisaalta suuremmassa koulussa oppilaiden kaveripohja laajenee.

-Oppilaiden koulupolku on ennustettava, koska oppilaiden ei tarvitse erikseen hakea alakoulusta yläkouluun opiskellessaan yhtenäisessä peruskoulussa. Tätä näkemystä puoltavat myös Kalajärven koulun henkilöstö ja oppilaskunta.

-Joustava ryhmittely ja erilaisten oppilaiden edun mukaisten pedagogisten ratkaisujen toteuttaminen helpottuu, kun koulussa toimii rinnakkaisluokkia. Mahdollisuudet valinnaisuuteen, A2-kielen toteutumiseen, projektimaiseen työskentelyyn ja yhteistyöhön koulun sisällä paranevat.

Jos Lahnuksen koulu lakkautettaisiin, vuodessa syntyisi kiinteistön osalta säästöä 368 735 euroa.

-Oppilashuolto- ja terveydenhuoltopalveluita on saatavissa viikoittain.

-Oppilaiden sijoittaminen suurempaan kouluyksikköön on pedagogisesti perusteltua ja parantaa oppilaiden hyvinvointia edistävien palveluiden saatavuutta. Toiminnan päättyminen on johtamisen ja resurssien näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	43/117
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 22	07.02.2024
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 43	06.03.2024
Kaupunginhallitus	§ 91	29.04.2024

-Ratkaisu on valtuuston hyväksymän Taloudellisesti kestävä Espoo - ohjelman mukainen ja edistää osaltaan palvelujen tasapuolista, tehokasta järjestämistä Espoossa sekä oppilaiden yhdenvertaisuutta.

-Monet Lahnuksen koulun oppilaista, koulun oppilaskunta ja huoltajista sekä kaupungin Nuorisovaltuusto vastustavat tätä ehdotusta. Koulun henkilökunta ei ota kantaa kummankaan vaihtoehdon puolesta.

Kalajärven koulun henkilöstö ja oppilaskunta kannattavat tätä vaihtoehtoa.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 06.03.2024 § 43

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että

1
Lahnuksen koulun toiminta päättyy 31.7.2024 ja oppilaille osoitetaan koulupaikka Kalajärven koulusta tai tarvittaessa muista alueen kouluista.

2
Lahnuksen koulun johtokunta lakkaa 31.7.2024.

Käsittely

Koponen teki Kosken ja Hellströmin kannattamana seuraavan vastaehdotuksen:

”Lautakunta hylkää esityksen Lahnuksen koulun lakkauttamisesta ja päättää käynnistää valmistelut Lahnuksen koulun toiminnan jatkamiseksi. Pohjois-Espoon palveluverkko perusopetuksen osalta on jo tällä hetkellä suppea verrattuna moniin muihin Espoon alueisiin. Lisäksi alueen väestömäärän odotetaan kasvavan lähitulevaisuudessa.”

Keronen teki seuraavan vastaehdotuksen:

”Lautakunta päättää, että Lahnuksen koulun toiminta jatkuu. Väestöennusteen mukaan alueen väestö ja lapsimäärä nousevat muutaman vuoden kuluessa kasvuun. Koulun lakkauttamisesta ei saada merkittäviä säästöjä, minkä lisäksi lakkauttaminen aiheuttaa myös uusia kuluja, kuten esimerkiksi kuljetukset.”

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	44/117
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 22	07.02.2024
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 43	06.03.2024
Kaupunginhallitus	§ 91	29.04.2024

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf totesi Kerosen vastaehdotuksen raukeavan kannattamattomana.

Puheenjohtaja Räf totesi, että on tehty kannatusta saanut esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava vastaehdotus, jonka johdosta on äänestettävä.

Äänestyksessä Koposen vastaehdotuksen puolesta äänesti 5 jäsentä ja 7 jäsentä äänesti esittelijän päätösehdotuksen puolesta.

Puheenjohtaja Räf totesi kasvun ja oppimisen lautakunnan seitsemällä äänellä viittä ääntä vastaan hyväksyneen esittelijän päätösehdotuksen. Äänestysraportti on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 07.02.2024 § 22

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että

1
Lahnuksen koulun toiminta päättyy 31.7.2024 ja oppilaille osoitetaan koulupaikka Kalajärven koulusta tai tarvittaessa muista alueen kouluista.

2
Lahnuksen koulun johtokunta lakkaa 31.7.2024.

Käsittely

Puheenjohtaja Räf teki Kurrin, Vanhasen, Klingin, Wallsin, Koposen ja Kosken kannattamana asian pöydällepanoa seuraavin perusteluin:

”Lautakunta päättää, että asia jätetään pöydälle maaliskuun kokoukseen. Pöydällä olon aikana lautakunnalle valmistellaan selvitys Poke:n etenemisaikataulusta. Lautakunta edellyttää, että kaava-arkkitehti tulee esittelemään alueen kaavoitukselliset suunnitelmat ja tilatarpeet.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko pöydällepanoehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	45/117
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 22	07.02.2024
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 43	06.03.2024
Kaupunginhallitus	§ 91	29.04.2024

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Liitteet

3 Äänestyslistat § 91

Oheismateriaali

- ENNAKKOARVIOINTI_Lahnus
- Omakotiyhdistyksen lausunto_Lahnuksen koulu_MUOK
- 7013 Lahnuksen koulu Asuntorakennus Raportti 18.5.2021 MUOK
- Lahnuksen koulun tulevaisuus_vanhempainyhdistyksen lausunto MUOK
- Väestöennuste 1_tilastot
- Oppilasmäärät_10v – Power BI
- Esityslistatekstin Lahnuksen koulun tulevaisuus kohtiin Väestöennuste ja kaavoitus liittyvät kuvat j
- Lahnus_Kalajarvi_liikenneyhteydet
- Muistio Lahnuksen koulun henkilöstöinfosta 131223
- MUISTIO Lahnuksen koulun asukasinfo 10124
- Lahnuksen koulun tulevaisuudesta asukasinfo 100124
- Asukastilaisuus_Lahnuksen koulu_10.1.2024
- Kalajärven koulun oppilaskunnan lausunto
- Kalajärven koulun opettajakunnan lausunto Lahnuksen koulun yhdistämisestä
- Kalajärven koulun johtokunnan lausunto 25.1.2024
- Lahnuksen koulun henkilökunnan lausunto
- Lahnuksen koulun johtokunnan lausunto
- Nuorisovaltuuston lausunto Lahnuksen koulun lakkauttamiseen
- Lahnuksen koulun lausuntopyyntö
- 2024-3-6-Kalajärvi-Lahnus-kaavoituksen tilannekatsaus

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

46/117

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 21

15.04.2024

Kaupunginhallitus

§ 92

29.04.2024

Asianumero 1024/02.05.06/2024

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 92

§ 92

Asunto Oy Espoon Mikkälentie -nimisen yhtiön huoneiston E osakkeiden myynti

Valmistelijat / lisätiedot:
Welling Sara

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus

1

päätää myydä Asunto Oy Espoon Mikkälentie -nimisen yhtiön osakkeet n:ot 561-750 velattomaan kauppahintaan 375 000 euroa;

2

valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialajohtajan tai hänen määräämänsä allekirjoittamaan liitteenä olevan kauppakirjan sekä päättämään siihen mahdollisesti tarvittavista vähäisistä muutoksista.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Asunto Oy Espoon Mikkälentie on vuonna 2000 valmistuneista paritaloista ja erillistalosta muodostunut yhtiö. Yhtiö sijaitsee kiinteistöllä 49-47-507-1 osoitteessa Mikkälentie 3, 02770 Espoo. Espoon kaupunki omistaa yhtiön osakkeet numerot 561-750, jotka oikeuttavat huoneiston E hallintaan. Huoneisto käsittää yhtiöjärjestyksen mukaan 6h+k+khh+työh+s+autopaikka+varasto ja on pinta-alaltaan 144,5 m². Huoneisto vaatii remonttia. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	47/117
Kaupunginhallituksen konsernijaosto	§ 21	15.04.2024
Kaupunginhallitus	§ 92	29.04.2024

18.11.2020 § 214 päättänyt ryhmäperhepäivähoitotoiminnan lakkauttamisesta eikä kaupungilla ole huoneistolle enää tarvetta.

Kaupungin tavoitteena on luopua sellaisista tiloista ja kiinteistöistä, joita ei tarvita kaupungin omassa toiminnassa ja joiden kaavallinen kehittämispotentiaali on tarvittaviin panostuksiin nähden vähäinen. Kauppa on siten kaupungin tavoitteiden mukainen.

Myynnin ja markkinoinnin hoiti Tilapalvelut-liikelaitoksen kilpailuttama kiinteistönvälitysliike. Huoneistoa myytiin tarjouskaupalla. Korkein tarjous oli 424 000 euroa (velaton kauppahinta). Osakkeisiin kohdistuu isännöitsijätodistuksen mukaan 3 782,99 euron suuruinen osuus yhtiön lainoista. Ostaja ottaa vastatakseen em. yhtiölainaosuuden. Ostaja teetti huoneistoon asuntokaupankuntotarkastuksen. Kuntotarkastuksessa havaittiin huoneistossa mm. kosteusvaurio. Osapuolet neuvottelivat kohteen uudeksi kauppahinnaksi 375 000 euroa (velaton kauppahinta). Ostaja ottaa vastatakseen kuntotarkastuksessa havaitut viat ja puutteet sekä niiden korjauksen. Kauppahinta on alueen toteutuneisiin kauppahintoihin verrattuna käypä markkinahinta huoneistosta.

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 15.04.2024 § 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esittää, että kaupunginhallitus

1
päättää myydä Asunto Oy Espoon Mikkeläntie -nimisen yhtiön osakkeet n:ot 561-750 velattomaan kauppahintaan 375 000 euroa;

2
valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialajohtajan tai hänen määräämänsä allekirjoittamaan liitteenä olevan kauppakirjan sekä päättämään siihen mahdollisesti tarvittavista vähäisistä muutoksista.

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

- 4 Kauppakirjaluonnos Mikkeläntie
- 5 Ei julkaista, Kauppakirjaluonnos Mikkeläntie, sisältää henkilötietoja

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	48/117
Kaupunginhallituksen konsernijaosto	§ 21	15.04.2024
Kaupunginhallitus	§ 92	29.04.2024

Oheismateriaali

- Asuntokaupan kuntotarkastus Mikkeläntie 3E Espoo
- Kiinteistö kartalla
- Tilinpäätös 2022
- Yhtiöjärjestys

Tiedoksi

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 93

49/117
29.04.2024

Asianumero 1466/02.08.00/2024

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 93

§ 93

Sopimus Finnoon jätevedenpuhdistamon purusta ja alueen ennallistamisesta vuokrasuhteen päättyessä

Valmistelijat / lisätiedot:
Leivo Kimmo
Lövgren Reetta
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus

1
päättää hyväksyä liitteenä olevan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymän (HSY) kanssa tehtävän sopimuksen Finnoon
jätevedenpuhdistamon purusta ja alueen ennallistamisesta vuokrasuhteen
päätyessä

2
valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialajohtajan allekirjoittamaan edellä
mainitun sopimuksen sekä tarvittaessa tekemään siihen teknisiä tai
muutoin vähäisiä muutoksia.

Käsittely

Kauste Tiina Elon kannattamana teki seuraavan lisäesityksen:

Lisäys päätökseen, uusi kohta 3: "Kaupunginhallitus edellyttää, että vanhojen rakenteiden purkutyön ja alueen ennallistamisen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa huolehditaan HSY:n ja Espoon kaupungin välinen yhteistyö ja tiedonkulku varmistaen, ettei töistä aiheudu haittaa lintukosteikolle tai sen ylläpidon edellytyksille."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kausteen ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus

1

päätää hyväksyä liitteenä olevan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) kanssa tehtävän sopimuksen Finnoon jätevedenpuhdistamon purusta ja alueen ennallistamisesta vuokrasuhteen päättyessä.

2

valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialajohtajan allekirjoittamaan edellä mainitun sopimuksen sekä tarvittaessa tekemään siihen teknisiä tai muutoin vähäisiä muutoksia.

3

edellyttää, että vanhojen rakenteiden purkutyön ja alueen ennallistamisen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa huolehditaan HSY:n ja Espoon kaupungin välinen yhteistyö ja tiedonkulku varmistaen, ettei töistä aiheudu haittaa lintukosteikolle tai sen ylläpidon edellytyksille.

Selostus

Suomenojan jätevedenpuhdistamon toiminta on päätynyt uuden Blominmäen jätevedenpuhdistamon käyttöönoton myötä. Laitos on HSY:lle tarpeeton ja se puretaan. Purkamisen jälkeen vuokralla oleva maa-alue luovutetaan takaisin Espoon kaupungille.

HSY:n ja omistajakaupunkien välillä sovituisissa maa-alueiden vuokrausperiaatteissa (HSY:n hallitus 19.11.2010 S 149) on todettu mm, että vuokralainen on velvollinen kustannuksellaan poistamaan vuokra-alueilla tai niiden maaperässä mahdollisesti olevat rakennus- tai muut jätteet ja vanhat rakenteet, kuten johdot, putket, pylväät, asfalttoinnin, mm. perustukset tai muut vastaavat sekä siivoamaan vuokra-alueen. Kuitenkin Suomenojan jätevedenpuhdistamon osalta on todettu, että maaperän puhdistamisesta ja rakenteiden purkamisesta aiheutuvien kustannusten jakamisesta sovitaan erikseen HSY:n ja Espoon kaupungin kesken.

Kustannusjaon periaatteista on neuvoteltu HSY:n ja Espoon kaupungin välillä. Neuvottelujen perusteella esitetään purkutöiden jaksottamisesta ja jakamisesta siten, että HSY:n kustannusosuus purkukustannuksista on 70 % ja Espoon kaupungin 30 %. Purkamatta jää vähäisessä määrin rakennuksia ja rakenteita, joita voidaan hyödyntää alueen jatkokäytössä. Näiden osalta omistus siirtyy Espoon kaupungille. Alueelle jää myös purkamisessa syntyvän betonimurskan välivarasto, joka mahdollistaa betonimurskan hyödyntämisen kustannustehokkaasti. Purkutyön valmistumisen jälkeen alue luovutetaan Espoon kaupungin hallintaan, minkä jälkeen Espoon kaupunki vastaa alueesta. Alueelle jäävien rakenteiden myöhemmästä purkamisesta vastaa Espoon kaupunki. Mikäli

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

51/117

Kaupunginhallitus

§ 93

29.04.2024

betonimurskaa ei pystytä hyödyntämään vastaa HSY ja Espoon kaupunki yhdessä kustannuksista sopimuksen mukaisesti. Tehdyissä pilaantuneen maan tutkimuksissa alueelta on löydetty kunnostusta vaativia pilaantuneita maita vähäisessä määrin. Maat kunnostetaan purku-urakan yhteydessä.

HSY totesi sopimusta hyväksyessään pitävänsä tärkeänä, että vanhoja rakenteita purettaessa toimitaan varoen, jotta kansainvälisesti arvokkaan Finnoon lintukosteikon vedenkorkeus ja vedenlaatu eivät häiriinny purkutyön johdosta, jolloin Espoon kaupungilla on halutessaan mahdollisuus ylläpitää lintukosteikkoa.

Purkutyöt on tarkoitus toteuttaa vuoden 2025 loppuun mennessä. Purkamiseen liittyvistä urakoista päätetään erikseen.

Päätöshistoria

Liitteet

- 6 Finnoo HSY-vedenpuhdistamoalueen ennallistamissopimus Espoo-HSY

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 94

52/117
29.04.2024

Asianumero 164/10.02.03/2021

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 94

§ 94

Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle Högnäs, asemakaava, alue 633000 koskevista valituksista

Valmistelijat / lisätiedot:
Kare Aleks
Vallden Aila
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus antaa Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon Högnäsin asemakaavaa koskevista valituksista.

Kaupunginhallitus kiistää vaatimukset valtuuston päätöksen kumoamisesta ja pyytää kunnioittavasti, että hallinto-oikeus hylkää valitukset lakiin perustumattomina. Valituksissa ei ole esitetty seikkoja, joiden perusteella päätös olisi lainvastainen, syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai päätöksen tekijä olisi ylittänyt toimivaltansa.

Toimivalta

Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 2. luvun, kaupunginhallituksen tehtävät ja ratkaisuvallta, 3 §:n 31 kohta.

Keskeinen lainsäädännöllinen tausta

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999, MRL) 9, 42, 50, 54, 57 §,
luonnonsuojelulaki (1096/1996, LSL) 10 luku sekä lausunnossa mainitut.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 143 §:n voimaantulosäännöksen mukaan hallintoviranomaisessa tai tuomioistuimessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Högnäsin asemakaava oli vireillä uuden luonnonsuojelulain tullessa voimaan 1.6.2023. Högnäsin asemakaava-asiassa on sovellettu luonnonsuojelulain (1096/1996) säännöksiä.

1. Aluksi

Kaavoitus on lähtökohtaisesti erilaisten, usein myös keskenään ristiriitaisten, yleisten ja yksityisten intressien yhteensovittamista. Högnäsin asemakaava on hioutunut hyväksytyyn muotoonsa useammalle vuosikymmenelle sijoittuneen selvitys-, suunnittelu- ja vuorovaikutusprosessin lopputuloksena. Högnäsin asemakaava on laissa säädetyt kaavan sisältövaatimukset ja maanomistajien tasapuolisen kohtelun periaatteen huomioiva kokonaisratkaisu, joka toteuttaa sekä aiempaa että alueella nykyisin voimassa olevaa yleiskaavaa. Asemakaava ei Natura-arviossa ja lausunnoissa todetun mukaisesti asemakaavassa oikeudellisesti sitovina määrättyjen lieventämistoimenpiteiden toteutuessa merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, jotka ovat Matalajärven Natura-alueen suojelun perusteena. Alueen monipuoliset luontoarvot on tunnistettu ja huomioitu kaavaratkaisussa kattavasti. Asemakaavalla vahvistetaan alueen luontoarvojen huomiointi yksityiskohtaisimmalla rakentamista ohjaavalla kaavatasolla. Oikeudellisesti velvoittavien lieventämistoimenpiteiden määrääminen asemakaavassa edistää myös vaikutusten hallintaa siinä vaiheessa, kun uusi rakentamisen luvanvaraisuutta lieventävä rakentamislaki tulee voimaan.

Asemakaavassa osoitettu rakennusoikeus ei määräydy tehokkuusluvun perusteella vaan on osoitettu rakennusoikeuslukuna erikseen merkityille korttelien rakennusaloille sijoittuen. Suojelualueen, muun yleisen alueen tai suojeltavan rakennuksen osoittaminen kaavassa ei siten vähennä maanomistajan rakennusoikeutta. Asemakaava tuottaa maanomistajille uutta rakennusoikeutta, jonka käyttöä valituksenalaiset kaavamerkinnot eivät estä. Maanomistajia on kuultu muutoksista kaavaprosessin aikana ja kaavaan on tehty myös tasapuolisuus huomioiden yksittäisten maanomistajien ehdottamia muutoksia. Kaikille asemakaavan ratkaisuille on esitetty hyväksyttävät maankäytölliset perusteet. Rakentamisen määrä on kaavaprosessin kestäessä merkittävästi laskenut suhteessa aiempiin kaavaversioihin, johtuen yhteensovituksesta alueen luontoarvojen kanssa, mutta ilman asemakaavallisia järjestelyjä alueelle ei ole mahdollista osoittaa uutta asuinrakentamista. Kaikki kaavamerkinnot perustuvat merkinnän kohteena olevan alueen selvityksissä todettuihin ominaisuuksiin, joiden huomioon ottaminen riittävällä tavalla on ollut asemakaavan hyväksymisen edellytys.

2. Valitusten pääasiallinen sisältö

Valtuuston päätöksestä jätettiin hallinto-oikeuteen neljä valitusta. Valituksissa on vaadittu päätöksen kumoamista kokonaan tai osittain valituksessa vaadituilta osin. Valitusten yksityiskohtainen sisältö ja perustelut ilmenevät valituksista.

Valitus 1. Espoon ympäristöyhdistys ry vaatii valituksessaan, että hallinto-oikeus kumoaa asemakaavan hyväksymistä koskevan päätöksen. Valittaja perustelee valitustaan pääasiassa siten, että asemakaava on maankäyttö- ja rakennuslain sekä Euroopan unionin luonto- ja lintudirektiivien Natura-

suojelua koskevien säännösten ja niiden toimeenpanemiseksi annettujen luonnonsuojelulain 10 luvun säännösten vastainen. Valittaja katsoo valituksessaan, että asemakaava ei perustu riittäviin selvityksiin siten, että asemakaavan sisältövaatimusten voitaisiin varmistaa toteutuvan ja asemakaava on sisältövaatimusten vastainen sen todennäköisesti hävittäessä erityisesti vaalittavia luontoarvoja. Valittaja katsoo valituksessaan, että asemakaava on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja maakuntakaavan vastainen ja perustuu vanhentuneeseen yleiskaavaan.

Valitus 2. Viisi yksityishenkilöä maanomistajina vaatii valituksessaan, että asemakaavaa ensisijaisesti muutetaan valituksessa mainitun kiinteistönsä kaavamääräysten osalta siten, että suojelumääräys (sr) poistetaan, tai toissijaisesti asemakaava tältä osin kumotaan ja asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi. Valittajat perustelevat valitustaan muun ohella siten, että suojelumääräys on kohtuuton eikä rakennuksella ole merkinnän perusteeksi esitettyjä kulttuurihistoriallisia arvoja.

Valitus 3. Kaksi yksityishenkilöä maanomistajina vaatii valituksessaan, että hallinto-oikeus kumoaa asemakaavassa osoitetun Sointupuiston VP-varauksen. Valittajat perustelevat valitustaan muun ohella siten, että aluevaraus on asemakaavan sisältövaatimusten ja luonnonsuojelulain vastainen.

Valitus 4. Valituksessa on kolme valituskohtaa.

Valituskohdassa 1 viisi yksityishenkilöä maanomistajina vaativat, että hallinto-oikeus kumoaa asemakaavan lähivirkistysaluetta (VL/s) ja luonnonsuojelualuetta (SL-1) koskevat aluevarausmerkinnät. Lisäksi valittajat vaativat kaava-asian uutta käsittelyä valituksesta ilmenevin muutoksin. Valittajat perustelevat vaatimustaan muun ohella siten, että merkintöjen perusteella Espoo tai valtio voi lunastaa kyseessä olevat alueet, kaavamerkinnät eivät perustu riittäviin selvityksiin luontoarvoista ja kaavan tavoite voitaisiin saavuttaa myös muuten kuin osoittamalla alueet yleisten alueiden kaavamerkinnöillä.

Valituskohdassa 2 osakeyhtiö maanomistajana/yksityishenkilö vaatii kaavan muuttamista siten, että Sävelkaarelle osoitettu kääntöpaikkaa koskeva kaavamerkintä ja aluevaraus kumotaan, tai toissijaisesti siirretään kiinteistön rajalle ja kiinteistölle osoitetaan lisää rakennusoikeutta. Valittaja perustelee valitustaan muun ohella siten, että kääntöpaikka ei palvele kiinteistöä, jonka alueelle se on osoitettu, ja haittaa kohtuuttomasti kiinteistön käyttöä.

Valituskohdassa 3 osakeyhtiö/yksityishenkilö maanomistajana vaatii, että VL-1 alueen kaavamerkintä kumotaan, rakennusalan koko merkitään nähtävillä olleen kaavaehdotuksen mukaisesti ja asuinrakentamisoikeuden määrää nostetaan. Valittaja perustelee valitustaan muun ohella siten, että aluevarausta ei voi perustella Natura-alueen luonnonarvoihin kohdistuvien

haittojen vähentämistarpeella ja virkistyskäytön ohjaamisella, ja kaavamerkintä on maanomistajalle kohtuuton.

3. Asemakaavan lähtökohdat, tavoitteet ja sisältö pääpiirteissään

3.1 Asemakaavan lähtökohdat

Högnäs on 1940-luvulla palstoitettu ja pääosin 1950- ja 1960-luvuilla rakentunut loma-asunto- ja omakotialue. Se sijaitsee Espoossa Kehä III:n luoteispuolella Bodominjärven ja Matalajärven välisellä kannaksella. Nykyisistä rakennuksista valtaosa on pienehköjä vapaa-ajan asuntoja ja talousrakennuksia, mutta alueella on myös vakituisesti asuttuja ja uudempia omakotitaloja.

Nykyisin kaava-alueella on yli 120 rakennusta, joiden kokonaiskerrosala on yhteensä noin 5 350 k-m². Alueen kiinteistöistä rakentamattomia on alle kymmenen. Högnäsin kannas on osa laajempaa Bodominjärven ympäristön maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. Pienkiinteistöjen rannat ovat enimmäkseen rakennettuja, mutta maisemakuvultaan puustoisia. Pihossa on sekä kulttuurivaikutteista että luonnontilaisen kaltaista kasvilajistoa. Alueelle luonteenomaista on lajistorunsaus ja muun muassa jalopuut.

Matalajärvi, sen rantaluhdat ja Högnäsin pohjoisosan lehtometsä kuuluvat Natura 2000 -suojelualueverkostoon. Natura-alueen suojelu on asemakaavan käsittelyn aikana toteutettu liittämällä se osaksi Nuuksion kansallispuistoa.

3.2 Asemakaavan tavoitteet

Asemakaavan tavoitteena on Högnäsin kulttuurihistorialliset, maisemalliset ja luonnonarvot turvaten mahdollistaa alueen yleiskaavan mukainen täydennysrakentaminen välttämättä erillispientaloalueeksi. Ilmennyt täydennysrakentamispaine ratkaistaan suunnittelutarveratkaisujen sijaan asemakaavoituksella, joka mahdollistaa paremmin vuorovaikutuksen, lisärakentamisen tasapuolisen osoittamisen, Natura-vaikutusten arvioimisen kokonaisuutena ja tarvittavat vaikutusten lieventämistoimenpiteet. Rakentamisen määrä ja tapa sovitetaan alueen ominaispiirteisiin siten, että merkittäviä haitallisia vaikutuksia ei aiheudu.

3.3 Asemakaavan sisältö pääpiirteissään

Högnäsin asemakaavassa on kiinnitetty erityistä huomiota alueelle soveltuvaan asumisen mitoittamiseen sekä Natura-alueen, rantojen, puuston sekä muun monipuolisen kasvillisuuden ja eläimistön suojelemiseen. Matalajärven Natura 2000-alue ja Nuuksion kansallispuistoon liitetyt alueet on osoitettu luonnonsuojelualueeksi (SL/nat). Asemakaava ei muuta suojelualueiden statusta, vaan ne toteutetaan luonnonsuojelulain pohjalta.

Näiden alueiden käyttöä ohjaa Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma.

Virkistyskäyttöpaineen ohjaamiseksi pois luonnonsuojelualueilta on kaavaan varattu riittävät puisto- ja lähivirkistysalueet (Sointupuisto, Soittoranta, Lauluranta) sekä mahdollistettu ulkoiluyhteyksien kehittäminen alueen sisällä ja lounaispuolisille ulkoilualueille. Natura 2000 -alueen suojavyöhykkeinä toimivat Matalajärven puolen uusi suojelualue (S-1) sekä Högnäsinrannan (VL-1) ja Högnäsinlaidan (VL) lähivirkistysalueet. Asuinalueen sisällä luonnonarvojen kannalta arvokkaimpia osa-alueita on kaavoitettu uusiksi luonnonsuojelualueiksi (SL-1) tai lähivirkistysalueiksi, joilla miljöön säilytetään (Sävelmänmaa VL/s).

Högnäsin asemakaavassa on tunnistettu ja turvattu alueen moninaiset ja rikkaat luontoarvot. Suojelualueiden ja suojavyöhykkeiden mitoituksessa sekä koko kaava-alueen merkinnöissä ja määräyksissä on huomioitu luontoarvot. Alueen kokonaisluonne ei muutu merkittävästi. Asemakaava osoittaa uusia suojelu- ja virkistysalueita, mutta myös rakennettavien korttelialueiden ratkaisut ovat suojelupainotteisia. Osa-alueiden erityispiirteet on huomioitu myös korttelialueiden pääkäyttötarkoituksimerkinnöin AO, AO/s-1 ja AO/sl. Puuston ja lajiston säilymiselle tärkeiden kasvillisuuskokonaisuuksien ja tiettyjen osa-alueiden ominaispiirteiden säilyttämisveloitteet on osoitettu asemakaavassa sitovin aluevarauksin, jotka korttelialueillakin turvaavat alueen keskeisten luontoarvojen säilymisen. Tämän lisäksi kaikkiin kaavan aluevarauksiin, mukaan lukien rakennusalat ja katualueet, liittyy kaavamääräyksissä veloitteet säilyttää puustoa, rajoittaa valaistusta ja toteuttaa rakentaminen hulevesien laadunhallinnan näkökulmasta laadukkaasti.

Rakentamisen tehokkuus vaihtelee osa-alueiden luonto- ja kulttuuriympäristöarvojen, topografian sekä kaupunkirakenteellisen sijainnin ja saavutettavuuden mukaan. Uudisrakennukset täydentävät jo ennestään rakennettuja kiinteistöjä. Rakennusten sijoitusta ohjataan siten, että jyrkät rinteet, tärkeät kasvillisuusvyöhykkeet ja rannat jäävät uudisrakentamisen ulkopuolelle.

Asemakaavassa osoitettu asuinrakentamisoikeus on 12 140 k-m², mikä vastaa aluetehokkuutta $e(a)=0,03$ ja keskimääräistä korttelitehokkuutta $e(k)=0,06$. Tehokkuus on noin neljäsosa yleiskaavan sallimasta ja tavanomaisten täydennysrakennettavien omakotialueiden tehokkuuksista. Osa-alueittain vaihtelevien ominaispiirteiden ja arvojen vuoksi rakennusoikeus on osoitettu rakennusoikeuslukuna ja asuntojen enimmäislukumäärä on ilmaistu rakennusalakohtaisesti ja nykyiseen kiinteistörakenteeseen perustuen. Sallittu asuntojen lukumäärä on alueen pohjoisosassa pääosin 1 asunto/nykykiinteistö ja eteläosassa 1–2 asuntoa/nykykiinteistö sijainnista ja ominaisuuksista riippuen. Tyypillinen erillispientalon koko on noin 125–150 k-m². Asemakaava-alueen tulevaisuus asukasmääräksi arvioidaan kerrosalan ja asuntojen lukumäärän pohjalta

240-270 asukasta.

Ajoneuvoliikenteen verkko perustuu nykyiseen tiestöön, mutta kävelyn ja pyöräilyn reittejä täydennetään. Joukkoliikenteen toimintaedellytykset varmistetaan mitoittamalla alueelle uusi päätepysäkki nykyistä kauemmaksi Matalajärven rantaviivasta. Myös katujen suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota alueen ominaispiirteisiin. Alueella on ennestään vesijohto- ja jätevesiviemäriverkko. Asemakaavan toteutuksen yhteydessä rakennetaan lisäksi hulevesiviemäröinti ja alueellisen hulevesien käsittelyn ratkaisut.

Kaavaselostuksessa on kuvattu kaavan käsittelyvaiheita (s. 89-100). Jäljempänä lausunnossa perustellaan tarkemmin kaavaratkaisun lainmukaisuutta valituksenalaisilta osin.

4. Asemakaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja ylempiin kaavatasoihin

4.1 Asemakaava edistää valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamista

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät useiden näkökohtien ja maankäyttötarpeiden yhteensovittamista. Högnäsin asemakaavan suhdetta valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin on kuvattu kaavaselostuksessa. Asemakaava perustuu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja infrastruktuurin hyödyntämiseen eikä se muodosta merkittävää uutta asuinalueita. Kaava lisää ja monipuolistaa asuintonttitarjontaa. Vertailussa vastaavatyypistä asumismuotoa tarjoaviin pääkaupunkiseudun kohteisiin alue toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita myös toimivien yhdyskuntien ja kestävän liikenteen osalta. Kaava edistää liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja. Saavutettavuus toteutuu eri kulkumuodoilla ja kaava parantaa joukkoliikenneyhteyksien säilymismahdollisuuksia. Rakentaminen perustuu olemassa olevaan liikenneverkkoon, kunnallistekniikkaan ja kannustaa olemassa olevien rakennusten säilyttämiseen. Etäisyys julkisiin ja kaupallisiin lähipalveluihin on pientaloalueelle kohtuullinen. Kaavaratkaisu luo terveellistä ja turvallista ympäristöä ilman ulkopuolisia ympäristön häiriötekijöitä kuten liikennemelua tai ilmansaasteita. Kaavassa varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Luonnon- ja kulttuuriympäristön säilyttäminen on keskeinen osa kaavaratkaisua. Kaavamerkinnoilla edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä ja huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Valtakunnallisesti arvokkaat luontoarvot on huomioitu kattavasti. Kaavaratkaisu tukee myös kulttuuriympäristön elinvoimaisuutta.

4.2 Asemakaava on maakuntakaavan tavoitteiden mukainen

Maakuntakaavalla ei ole ollut oikeudellista ohjausvaikutusta valituksenalaisen asemakaavan laadinnassa, koska alueella on koko asemakaavan laadinnan ajan ollut voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava. Kaavaselostuksessa todetulla tavalla asemakaava on kuitenkin voimassa olevan Uusimaa-kaava 2050:n ja siihen liittyvän Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan tavoitteiden mukainen. Espoo on viimeisten kymmenen vuoden aikana maakuntakaavan mukaisesti ohjannut väestönkasvua erittäin voimakkaasti keskuksiin ja maakuntakaavan taajamatoimintojen alueelle eli joukkoliikenteen raide- ja runkoyhteyksien varrelle. Maakuntakaava mahdollistaa Högnäsin alueella paikallisen rakentamisen ja asemakaavoituksen olemassa olevaa infrastruktuuria hyödyntäen. Myös maakuntakaavan Natura- 2000-alueiden suunnitteluun, kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimiseen sekä viher-, virkistys- ja ekologiin yhteyksiin liittyvät tarpeet on huomioitu. Asemakaava ei ole lainvastainen valituksessa esitetyillä maakuntakaavaan liittyvillä perusteilla.

4.3 Asemakaava on yleiskaavan mukainen

Högnäsin asemakaavan laadintaa on ohjannut Espoon pohjoisosien yleiskaava, osa I (PYK I, lainvoimainen 1997). PYK I:ssa Högnäs on osoitettu pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi AP. Lisäksi aluetta koskee PYK I:ssa kulttuurihistoriallisesti merkittävän ympäristön merkintä, jossa suojeluarvoltaan merkittävät rakennukset, rakenteet ja vanha tiestö tulisi säilyttää ja jossa rakentamisen on rakennustavaltaan ja sijainniltaan sopeuduttava ympäristöön. Högnäsin eteläpuolelle on merkitty itä-länsisuuntainen pääulkoilureitti. Högnäsin itäpuolinen Matalajärvi rantaluhtineen on luonnonsuojelualuetta SL1. Välittömästi Högnäsin eteläpuolella on julkisten palveluiden ja hallinnon aluetta (PY) ja kyläaluetta (AT). Matalajärven eteläpuolella on maa- ja metsätalousaluetta (M).

Valituksenalaisen asemakaavan vireillä ollessa tuli vireille alueen yleiskaavan päivitys, Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava. Kyseinen, myös valituksessa 1 viitattu, Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava kuulutettiin voimaan valtuuston hyväksymässä muodossa 13.3.2024, korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen 21.2.2024 (KHO:2024:20) jälkeen.

Uuden yleiskaavan voimaantulo hyväksytyssä muodossaan osoittaa alueen käyttötarkoituksen ylemmällä kaavatasolla selvitetysti perustelluksi ja ajanmukaiseksi. Uuden yleiskaavan selvityksissä ei tullut esille merkittäviä muutospaineita Högnäsin yhdyskuntarakenteelliseen asemaan. Uusi yleiskaava tunnistaa Högnäsisissä samat keskeiset arvot kuin aikaisempikin yleiskaava: Matalajärven Natura-alueen luonnonsuojeluarvot, kulttuurimaisema-arvot ja olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen tukeutuvan täydennysrakentamispotentiaalin.

Yleiskaavan loma-asuntoalueita koskevan erillisselvityksen perusteella Högnäs täyttää hyvin kriteerit alueelle, jolla vakituista asumista lisätään. Perusteita on käsitelty tarkemmin asemakaavaselostuksessa.

Voimaan tullessa yleiskaavassa Högnäsin alue on osoitettu kyläalueeksi AT. Aluetta kehitetään kylämäisenä asumisen ja siihen soveltuvien muiden toimintojen alueena. Yleiskaavamerkinnän mukaan rakentamista ohjaavassa yksityiskohtaisessa kaavassa kyläalueiden korttelitehokkuus on pääasiassa alle 0,2. Edellä todetun mukaisesti Högnäsin asemakaava on tehokkuudeltaan huomattavasti tätä alhaisempi, johtuen rakentamisen yhteensovittamisesta alueen luontoarvojen kanssa.

Högnäsin asemakaava toteuttaa vuodesta 1997 voimassa olleen pientalovaltaisen asuntoalueen yleiskaavamerkinnän ja on myös uuden, vuonna 2024 voimaan tulleen Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan mukainen.

Yleiskaava on ollut maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentissa ja 54 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ohjeena asemakaavan laadinnassa.

5. Asemakaava perustuu riittäviin selvityksiin ja kaavan vaikutukset on arvioitu kattavasti

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n 1 momentissa on säädetty, että kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Högnäsin asemakaava perustuu kattaviin selvityksiin. Kaavan vaikutukset on arvioitu kokonaisuutena kaavan tehtävä ja tarkoitus huomioiden. Yhteisvaikutukset on selvitetty. Kaavaselostuksessa on esitetty kootusti perusteet arvioille, arviointiprosessi ja asemakaavan vaikutukset.

Högnäsin asemakaavaa varten on eri vaiheissa laadittu kolme luontoselvitystä sen varmistamiseksi, että käytettävissä olevat tiedot ovat riittävät ja ajantasaiset. Matalajärven ympäristön luontoarvoja on selvitetty muihin kaava-alueisiin verrattuna poikkeuksellisen paljon. Havaintoja ja selvityksiä ovat vuosikymmenten varrella tehneet viranomaisten ja riippumattomien ammattimaisten luontoselvittäjien lisäksi luontojärjestöjen asiantuntijat ja paikalliset harrastajat, joilla on erityisiä kytköksiä Högnäsiin. Aineistoissa on painotuseroja. Asemakaavatasoisissa luontoselvityksissä

on hyödynnetty myös aikaisempia havaintoja ja arvoitettu eri osa-alueita luonnon monimuotoisuuskriteerein.

Myös rakennetun ympäristön osalta asemakaava perustuu kokeneen asiantuntijan laatimaan inventointiin ja arvotukseen. Högnäsin asemakaavan laadinnassa on käytetty lisäksi koko Espoota, Högnäsin lähialuetta sekä Bodominjärveä ja Matalajärveä koskevia selvityksiä ja paikkatietoaineistoja. Tällaisia ovat esimerkiksi Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan selvitykset, maaperäkartat ja -tutkimukset, Espoon sulfidisaviselvitys (GTK 2020) sekä Matalajärven valumavesien hallintasuunnitelma (Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisu 2/ 2011).

Vuoden 2017 Natura-arvioraporttiin sisältyi luontovaikutusten arviointi muultakin kaava-alueelta kuin Natura 2000-alueelta. Natura-alueen osalta vaikutuksia luontoarvoihin on käsitelty kattavasti vuoden 2021 Natura-arviossa. Rakennettavuus sekä liikenne- ja meluvaikutukset on arvioitu kaavan tehtävä ja tarkoitus huomioiden riittävin ja vakiintunein menetelmin.

Högnäsin asemakaavan valmistelun eri vaiheissa on laadittu kolme Natura-arviota. Viimeisin Natura-arvion päivitystarve johtui valtioneuvoston päätöksen mukaisista muutoksista Natura-alueen perustelajeihin ja asemakaavan tavoiteasukasmäärän puolittamisesta. Tekniset toteutusedellytykset varmistavaa katujen ja vesihuollon yleissuunnitelmaa täydennettiin hulevesiselvityksen ja -suunnitelman päivityksellä vuonna 2022. Kaava-alueesta on tehty maisemallinen tarkastelu ja arvioitu vaikutukset pohjaveden muodostumiseen 2015. Maisemallinen tarkastelu ja vuoden 2017 Natura-arvio on tehty hyväksytyä asemakaavaa tehokkaammasta maankäyttöratkaisusta, mutta niitä on voitu hyödyntää kaavaratkaisun kehittämisessä. Vaikutusten arviointia hyväksytyä asemakaavaa suuremmalla rakentamisen määrällä voidaan pitää arviointiin liittyvän varovaisuusperiaatteen mukaisena.

6. Asemakaavan vaikutukset Matalajärven Natura 2000 –alueeseen on arvioitu lain mukaisesti

6.1 Arviointimenettely ja johtopäätös ovat lain ja oikeuskäytännön mukaiset

Valituksenalainen asemakaava perustuu asianmukaiseen Natura-arviointiprosessiin luonnonsuojelulain 10 luvun säännösten mukaisesti. Arviointimenettelyn ja viranomaisneuvottelujen johtopäätöksenä on todettu, että asemakaavaratkaisun kokonaisuus huomioiden ja asemakaavaan sisällytettyjen lieventämistoimenpiteiden toteutuessa kaava ei LSL 66 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Luonnonsuojelulain soveltamiseen liittyen Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on korostettu, että luontodirektiivin 6

artiklan 3 kohdassa erotetaan toisistaan kaksi vaihetta. Säännöksen ensimmäinen virke koskee ensimmäistä, arviointivelvollisuuden sisältävää vaihetta. Säännöksen toisen virkkeen mukainen vaihe seuraa arviointia ja liittyy suunnitelman tai hankkeen hyväksymiseen.

Unionin tuomioistuin on asiassa C-127/02 (Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee) antamassaan tuomiossa todennut luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan osalta, että kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat Natura-alueen suojelutavoitteisiin, mikäli objektiivisten seikkojen perusteella ei ole poissuljettua, että ne vaikuttavat kyseiseen alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien ja hankkeiden kanssa.

Unionin tuomioistuin on lisäksi todennut edellä mainitussa tuomiossaan, että kun suunnitelma tai hanke, jolla on vaikutusta kyseiseen alueeseen, ei vaaranna sen säilyttämisen tavoitteita, sitä ei voida myöskään pitää sellaisena, että se voisi vaikuttaa merkittävästi kyseessä olevaan alueeseen.

Oikeuskäytännön mukaan luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua suunnitelmaa tai hanketta koskeva lupa voidaan siten myöntää vain edellyttäen, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat varmistuneet siitä, että se ei vaikuta pysyvällä tavalla haitallisesti kyseisen alueen koskemattomuuteen.

Valituksenalaisen asemakaavan asiassa toimivaltaiset kansalliset luonnonsuojeluviranomaiset, Uudenmaan ELY-keskus sekä Metsähallitus alueen haltijana, ovat todenneet LSL 65 §:n mukaisessa lausuntonenettelyssä kaavan Natura-arvioinnin riittäväksi. Asemakaavan sisältöön tehtyjen tarkistusten jälkeen ELY-keskus ja Metsähallitus esittivät lausunnoissaan LSL 66 §:n 1 momentin mukaisena johtopäätöksenä, että asemakaava voidaan hyväksyä. Asemakaava ei ole lainvastainen valituksessa esitetyillä perusteilla.

6.2 Asemakaavan lieventämistoimenpiteiden kehitys

Alun perin Matalajärvi (FI0100092) on nimetty Natura 2000 -verkostoon luontotyyppin perusteella (SAC-alue), jolloin suojelun kohteeksi tulivat luontaisesti ravinteinen järvi, rantaluhdat ja lehto sekä muutamat luontodirektiivin II-liitteen lajit.

Valtioneuvosto täydensi päätöksellään 5.12.2018 Natura-suojelualueverkostoa siten, että Matalajärven Natura 2000 -alueella suojelu koskee luontotyyppin lisäksi myös lintudirektiivin I-liitteen lajeja sekä pesimä- ja muutonaikaista linnustoa (SPA-alue). Valittaja 1 valitti tuolloin valtioneuvoston päätöksestä Matalajärven alueen osalta. Korkein hallinto-

oikeus hylkäsi valituksen päätöksellään 15.11.2019 t. 5411.

Natura-alueen suojeluperusteiden tarkennuttua Högnäsin asemakaavasta laadittiin vuonna 2021 valtioneuvoston päätöksen mukaisiin suojeluperusteisiin ja tarkistettuun asemakaavaehdotukseen perustuva uusi Natura-arvio. Natura-arviossa on selvitetty, minkälaisia vaikutuksia Högnäsin asemakaavaehdotuksella (16.12.2020, asuinrakentamista noin 13000 k-m²) on Natura 2000 -alueen suojeluperusteisiin. Arviossa on tarkasteltu myös Högnäsin osuutta Matalajärveen nykyisin kohdistuvasta ravinnekuormituksesta ja kaavan mukaisen rakentamisen vaikutusta Matalajärven tilaan. Arviossa todetaan, että Högnäsin asemakaava ei lieventämistoimenpiteiden toteutuessa merkittävästi heikennä Matalajärven Natura 2000-alueen suojelun perusteena olevia luontoarvoja. Merkittävien ja kokonaisvaltaisten vaikutusten lieventämistoimi on ollut asemakaavan asuinrakentamisen määrän ja asukasmäärätavoitteen laskeminen alle puoleen aikaisemmasta.

Asemakaavaehdotuksesta 17.3.2021 antamissaan lausunnoissa ja luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisessa lausunnotmenettelyssä Metsähallitus (17.5.2021, 31.8.2021) ja Uudenmaan ELY-keskus (11.5.2021, 13.9.2021) totesivat kaavasta ja siihen liittyvästä Natura-arviosta muun ohella, että Högnäsin kaavahankkeen todennäköiset vaikutusmuodot on tunnistettu ja arviointi on kohdennettu vaikutusten näkökulmasta oikein arvioinnin kohteena olevan Natura-alueen suojeluperusteisiin. Vaikutuksia on selvitetty tavalla, joka täyttää luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetut asianmukaisuuden vaatimukset ja arvioinnin pohjalta voidaan tehdä johtopäätöksiä vaikutusten merkittävydestä. Metsähallitus ja ELY-keskus edellyttivät kuitenkin lausunnoissaan täsmennyksiä muun ohella kaavassa määrättäviin lieventämistöimiin.

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelussa 15.8.2022 Uudenmaan ELY-keskus, Metsähallitus ja Espoon kaupunki kävivät yksityiskohtaisesti läpi, miten kaavaehdotusta tulee tarkistaa, jotta kaavan mahdollistaman rakentamisen vaikutukset on ratkaistu riittävällä tavalla ja kaavaan sisällytetyt lieventämistöimet ovat riittäviä. Kaavan hulevesiselvitys ja -suunnitelma päivitettiin (30.12.2022) huomioimaan pienentynyt rakentamisen määrä ja aluerajauksissa tapahtuneet muutokset sekä tarkentamaan työmaa-aikaisen ja laadullisen hulevesien hallinnan keinoja.

Kaavaan lisättiin viranomaisneuvottelujen perusteella tunnistetut tarpeelliset vaikutusten lieventämistöimet. Kaavamerkintöjen ja -määräysten sisältöä muutettiin siten, että lieventämistöimet on osoitettu kaavassa oikeudellisesti velvoittavina, uudemman oikeuskäytännön mukaisesti (KHO:2021:56).

Lieventämistöimet eivät ole pelkästään kaavamääräysten sanamuotojen tiukennuksia, vaan selkeitä kaupunkirakenteellisia muutoksia asukasmäärän kasvun painopisteessä, alueella liikkumisen logiikassa,

pääkäyttötarkoituksmerkinnöissä ja aluevarausten laajuudessa. Kaavan korttelirakennetta on kehitetty siten, että eteläosan Sointupuiston saavutettavuus kävellen koko kaava-alueelta parani ja sen ympäristöön eli suojelualueiden ulkopuolelle syntyi luonteivia ulkoilureittejä asukkaille. Vastaavasti pohjoisosaa muutettiin ajojärjestelyiden ja virkistysalueiden rajausten osalta yksityisemmän luonteiseksi ja ulkoilijalle vähemmän houkuttelevaksi. Myös Oittaaan suuntaan kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien kehittäminen esimerkiksi Paciuksentien asemakaavassa mahdollistettiin.

Toteutetut muutokset ohjaavat virkistyskäyttöpainetta pois Natura-alueen suunnasta. Virkistysreittejä ei kaavassa ohjattu Natura-alueen eli Matalajärven tai Högnäsinmäen lehdon suuntaan ja myös pääsy Natura-alueen nykyisille poluille voidaan estää aitaamalla (19 §). Natura-lehdossa otettiin aikaisemman kulunohjauksen järjestämisen sijaan tavoitteeksi liikkumisen estäminen ja suojelualueen nykyisellään kuluneiden osien ennallistuminen luonnontilaisiksi. Suoraan Natura-alueeseen rajautuneen korttelin 65018 pääkäyttötarkoituksmerkinnässä AO/sl ja määräyksissä korostettiin erityisesti luonnonsuojelualueiden huomioimisvelvoitetta. Korttelin Natura-alueen puoleinen reuna muutettiin pääkäyttötarkoituksmerkinnältään suojelualueeksi S-1. Se muodostaa uuden suojavyöhykkeen Natura-alueen ja korttelialueen väliin. Myös muualla kaavassa Matalajärven valuma-alueella tonttitehokkuus pieneni ja kaavaan osoitettiin selkeämmät kasvullisina säilytettävät suojavyöhykkeet.

Vuoden 2017 Natura-arvioon verrattuna asemakaavan puisto- ja lähivirkistysalueiden pinta-ala oli nelinkertaistunut samalla kun asukasmäärä oli puolittunut. Lisäksi kaavaan on lisätty kaksi uutta aluetta, joiden pääkäyttötarkoituksmerkintä on suojelu (S-1 ja SL-1). Muita keskeisiä lieventämistoimenpiteitä olivat tiukempi ajallinen rakentamisaikaisen melun sääntely kaavamääräyksellä (18 §), rakentamisaikaisten hulevesien käsittelyvelvoite myös Matalajärven valuma-alueella sijaitsevilla yleisillä alueilla siten, että rakentaminen ei heikennä vesistön tilaa (4 § ja 18 §) sekä alueellisten hulevesijärjestelyiden toteutuksen ajoitus (20 §). Luvituksen ja toteutuksen yhteydessä on kuultava ympäristöviranomaista kaikkien Natura-vaikutusten kannalta merkittävien alueiden suunnitelmista. Kaikkia korttelialueita ja Matalajärven valuma-alueen yleisiä alueita koskien on asemakaavassa määrätty hulevesien hallintasuunnitelman edellyttämisestä sekä laadullisesta hulevesien hallinnasta siten, että vastaanottavan vesistön tila ei heikkene (4 §, 20 §).

Yhteisvaikutusten arviointiin liittyen huomioitiin Matalajärven Natura-alueen virkistyskäytön osalta myös, että Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman päivitystyö on valmistumassa. Hoito- ja käyttösuunnitelmaan liittyvällä kansallispuiston järjestyssäännön muutoksella koko Matalajärven kansallispuistoon kuuluvalla osalla rajoitetaan liikkumista ympärivuotisesti lukuun ottamatta Matalajärven lintutornille kulkevaa osoitettua nykyistä reittiä. Tämä turvaa osaltaan

alueen suojeluperusteista lajistoa asemakaavaratkaisun lisäksi.

ELY-keskus ja Metsähallitus totesivat neuvotteluissa, että Natura-arviointiprosessia ei ole tarpeen päivittää, koska kaavaan tehdyt muutokset ovat vaikutuksia lieventäviä. Myöskään Paciuksentien hallinnollisesti kaduksi muuttava asemakaava (alue 633400) ei aiheuta Natura-arvion päivittämistarvetta. Keväällä 2023 lausunnoissaan Uudenmaan ELY-keskus (21.3.2023) ja Metsähallitus (27.3.2023) pitivät asemakaavaehdotukseen tehtyjä muutoksia riittävinä ja totesivat, että kaava voidaan hyväksyä. Matalajärven Natura-alueen kokonaisuus huomioiden ja asemakaavassa oikeudellisesti sitovasti määrättyjen lieventämistoimenpiteiden toteutuessa asemakaava ei merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Matalajärvi on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon.

7. Luonnonarvojen vaaliminen asemakaavassa

7.1 Yleistä

Ympäristön keskeisten ominaispiirteiden säilyminen on ollut keskeinen lähtökohta määriteltäessä asemakaavan rakentamisen määrää ja tapaa. Högnäsissä on sekä kasvillisuuden että eläimistön osalta monipuolista lajistoa ja arvokkaita luontotyyppejä, mutta koko alue on nykytilassaan ihmisvaikutteista. Kaavassa on huomioitu alueen arvo kulttuuriympäristönä ja miljöön ominaispiirteiden vaalimista edellytetään kaavamääräyksissä.

Pelkästään kaavan laskennallisen asukasmäärän vertaaminen nykyisiin vakituisiksi asukkaiksi rekisteröityneiden määrään ei anna kokonaisvaltaista kuvaa asemakaavan vaikutuksista. Asemakaavan vaikutuksia on tarkasteltava kokonaisuutena ottaen huomioon kaavassa esitetyn rakentamisen luonne, kaavassa määrätty lieventämistoimenpiteet ja ympäristön säilyttämistä koskevat ratkaisut.

Suunnittelun peruseriaate on ollut, että hulevedet käsitellään niiden syntypaikalla siten, että Matalajärven ohjautuvien pinta-, hule- ja pohjavesien määrä tai laatu ei heikkene, eikä asemakaava heikennä Matalajärven tai Bodominjärven tilaa.

Selvitysten ja vaikutusarviointien kautta lisääntynyt tieto on vaikuttanut merkittävästi kaavaratkaisuun. Rakentamisen määrän puolittamisella on rakennetun pinta-alan osuuden kautta selkeä vaikutus sekä syntyvän fyysisen ympäristön ominaisuuksiin (säilyvä puusto, muun kasvillisuuden ja näihin kytkeytyvän eläinlajiston määrä, rakentamisen näkyminen maisemassa, viherympäristön kytkeytyneisyys, rakentamisaikaiselle hulevesien käsittelylle käytettävissä oleva tila sekä edellytykset säilyttää maaperän vesitasapaino, kasvillisuuden kasvuedellytykset ja eroosion hallinta) että asukasmäärän pienentymisen kautta myös alueella tapahtuvasta toiminnasta aiheutuviin vaikutuksiin (luonnonympäristön

kuluminen, autoliikenteen määrä, melu, lemmikkien määrä, liikkumisesta aiheutuva visuaalinen häiriö suojeltaville lajeille). Mahdollistetun maankäytön vaikutuksia arvioitaessa on tullut huomioon otavaksi, että tulevien tonttien pinta-ala on keskimäärin 2400 m² ja niille osoitettu rakennusoikeus on vain noin 6 % niiden pinta-alasta. Kaavan korttelialueiden tehokkuus vaihtelee välillä $e=0.03-0.01$ eli on pienempi kuin monilla ekologisiksi miellettyillä siirtolapuutarha-alueilla.

7.2 Vesistövaikutusten hallinta asemakaavassa

Kaavan vaikutusarvioinnit ovat vesistövaikutusten osalta perusteltuja ja perustuvat riittäviin selvityksiin. Vaikutukset vesien tilaan on tunnistettu pinta- ja pohjavesien tilan kannalta. Asemakaavassa on määrätty rakennettujen alueiden pintavesien eli hulevesien käsittelystä tavanomaista asemakaava-aluetta tiukemmin. Korttelialueilla hulevesiä on hallittava ja käsiteltävä siten, että ne eivät heikennä vastaanottavan vesistön eli Matalajärven tai Bodominjärven tilaa.

Högnäsin asemakaavaratkaisun perusteeksi on tehty hulevesiselvitys ja -suunnitelma (2022), jonka olennaiset osat on viety kaavamerkintöihin ja määräyksiin. Hulevesiselvityksessä on esitetty suunnitelma koko kaava-alueen hulevesien hallinnasta ja keinoja myös työmaa-aikaiseen hulevesien hallintaan. Suunnitelmassa on mitoitettu tilavaraukset ja tunnistettu esimerkiksi eroosion kannalta vaativimmat alueet. Hulevesisuunnitelmassa on esitetty toimivat ja toteutettavissa olevat ratkaisut myös alueen alavampien alueiden hulevesien käsittelyyn. Vaikeammin rakennettavat alavat korttelialueet sijaitsevat Bodominjärven, eivät Matalajärven valuma-alueella.

Selvitysten perusteella sekä hule- että pohjavesien osalta Högnäsin alueen vaikutus Matalajärven vesitaseeseen ja veden laatuun on pieni ja muun Matalajärven valuma-alueen vaikutus olennainen. Högnäsin maankäytön luonteen vuoksi hulevedet eivät myöskään ole laadultaan erityisen kuormittavia eikä niiden määrä ole erityisen suuri. Matalajärven valuma-alueella olevasta asemakaavan pinta-alasta 2/3 on luonnontilaisia suojelualueita tai lähivirkistysalueita. Rakentamiseen osoitetut alueet muodostavat noin 1 %:n Matalajärven valuma-alueen pinta-alasta ja ovat jo ennestään käytössä rakennuspaikkoina tai teinä. Kortteli- ja tiealueilla syntyy nykyiselläänkin hulevesiä, joita ei erityisesti käsitellä. Rakentamisen jälkeenkin korttelialueiden pinta-alasta läpäisemättömien pintojen osuuden arvioidaan olevan vain noin 15 % (Hulevesiselvitys 2022, kaavaselostus).

Kaikkia korttelialueita koskee kaavamääräys 4 §, jossa edellytetään korttelialueella sekä hulevesien määrän hallintaa että niiden laadun parantamista. Hulevesimääräyksen mitoitusperiaate on ollut, että korttelialueiden hulevedet käsitellään niiden syntypaikalla siten, että rakentamisesta ei korttelialueiden ulkopuolelle aiheudu merkittäviä muutoksia suhteessa tilanteeseen ennen rakentamista. Kaavamääräyksen

mukaan piha-alueilla tulee suosia läpäiseviä pintoja.

Toisin kuin pientaloalueilla yleensä, kaikissa kortteleissa kaavamääräys velvoittaa rakennushankkeen myös työmaa-aikaisen hulevesien hallintasuunnitelman laatimiseen ja työmaa-aikaisten hulevesien laadun parantamiseen. Kriteerit työmaa-aikaiselle hulevesien hallintasuunnitelmalle ja vesien laadunvalvonnalle on esitetty Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) Pääkaupunkiseudun työmaavesiohjeessa. Ohjeessa pientalot vähäisenä rakentamisena on yleensä vapautettu työmaa-aikaisen hulevesisuunnitelman laatimisesta, mutta Högnäsissä kaavamääräys velvoittaa tähän rakennuslupavaiheessa. Ohje on käytössä myös yleisten alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Vastaavalla työnjohtajalla on velvollisuus valvoa suunnitelman toteuttamista.

Asemakaavan laadinnan aikana on täsmennetty kaavan työmaa-aikaista hulevesien laadun hallintaa ja alueellisten hulevesijärjestelmien toteuttamisen ajoitusta koskevia kaavamääräyksiä vaikutusten vähentämiseksi. Välittömästi luonnonsuojelualueisiin rajautuville kortteleille on lisätty maanmuokkauksen ajoittamista ja työmaa-aikaista laadunseurantaa koskevat määräykset (18 §). Suojelualueen S-1 asemakaavassa osoittamisen myötä korttelissa 65018 hulevesijärjestelyt on toteutettava lähellä varsinaista rakentamista, kauempana Matalajärven vesialueesta, mikä parantaa niiden laadun ja määrän hallinnan edellytyksiä myös talviaikana. S-1 -suojelualueella täydentävällä korttelialueen s-2 -suojavyöhykkeellä on louhintojen- ja maanmuokkauksen välttämiseksi sekä kerroksellisen kasvillisuuden säilyttämiseksi uudisrakentaminen, laajennus tai nykyisten pääosin kantoveden varassa olevien rantasaunojen liittäminen vesijohtoverkostoon kielletty (15 §).

Högnäsinlaidan VL-alueella rakentamisen aikaisten hulevesien laadun varmistaminen tulee olla osa hulevesien hallintasuunnitelmaa ja alueellisten hulevesien käsittelyjärjestelmien tulee olla toimintakunnossa ennen Matalajärven valuma-alueen vesiä kokoavan Paciuksentien kaduksi rakentamista (20 §).

Kaavamääräysten teknis-taloudellinen toteuttamiskelpoisuus on riittävällä tavalla huomioitu asemakaavassa. Keskeistä kaavamääräysten käytännön toteutettavuudelle on kaavaratkaisun kokonaisuus. Kun huomioidaan Högnäsin erittäin alhainen tonttitehokkuus (keskimäärin 0.06, alimmillaan vain 0.03 ja ylimmilläänkin alle 0.1), kaavan sitovat velvoitteet hulevesien käsittelystä, laajat puustoisina ja kasvipeitteisinä säilytettäväksi määrätyt alueet sekä maaperäolosuhteet ja rakentamisaikana muokattavan tontin osan pinta-ala, pysyvät kaivantojen syvyys ja maanvaihtotarve maltillisina. Työmaajärjestelyihin ja luonnonmukaiseen hulevesien hallintaan on käytettävissä normaaliin pientalotonttiin verrattuna moninkertainen alue. Asemakaava-alueella on hyvät edellytykset hulevesien käsittelyyn kaavamääräyksen mukaisesti kunkin rakennuspaikan alueella ja myös

työmaa-aikana siten, että rakennuspaikan ulkopuolelle ei kohdistu merkittäviä virtaaman määrällisiä tai laadullisia muutoksia.

Olemassa olevan bussien kääntöpaikan siirto kauemmaksi Matalajärvestä ja sen hulevesien asianmukainen käsittely vähentävät liikennealueista Matalajärven vedenlaatuun kohdistuvia vaikutuksia. Hulevesijärjestelmien toteuttamisella alueelle laajemminkin on vastaava vaikutus. Maaperä ja läpäisemättömien pintojen ala (peittoala) huomioiden myöskään muodostuvan pohjaveden määrään ei ole arvioitu syntyvän Matalajärven tilaan vaikuttavaa muutosta. Pohjavesiselvitys (2015) on tehty kaksinkertaisella rakentamisen määrällä, mitä voi pitää varovaisuusperiaatteen mukaisena.

Maaperä- ja perustamisolosuhteet on huomioitu kaavan vaikutusarvioinneissa asianmukaisesti. Tiedot alueen maaperästä, rakennettavuusluokista ja todennäköisistä perustamistavoista on esitetty kaavaselostuksessa. Vaikutusarvioiteja varten perustamisolosuhteita on tarkasteltu kaavasuunnitelmaan peilaten maaperäkarttojen, rakennettavuusluokituksen ja näitä täydentävien kairaustutkimusten avulla. Päätelmät vaikutusten suuruudesta ja hallittavuudesta perustuvat riittäviin selvityksiin. Perustamisolosuhteet eivät ole valituksessa 1 esitetyllä tavalla erityisen vaikeat.

Högnäsin kaava-alueella esiintyy kaikkia rakennettavuusluokkia 2-6, mutta asemakaavan mahdollistamista rakentamispaikoista valtaosa sijoittuu normaalisti rakennettavan rakennettavuusluokan 2 alueelle. Rakennettavuusluokka 2 on paras Espoossa esiintyvä rakennettavuusluokka. Rakennukset ja kunnallistekniikka voidaan pääosin perustaa maanvaraan anturoilla ilman paalutuksia tai merkittävää maaston muokkausta. Matalajärven valuma-alueella yhtään rakennuspaikkaa ei ole osoitettu rakennettavuusluokkaa 4 huonommalle alueelle ja rakennettavuusluokan 4 alueelle sijoittuu kaavan rakennusaloista vain neljä.

Högnäsin pohjoisosassa maasto on paikoin jyrkkää ja kallioista, mutta asemakaavassa vaikeimmin rakennettava rinnemaasto on jo maisemavaikutustenkin vuoksi rajattu rakentamisen ulkopuolelle. Valtaosa rakennuspaikoista on pohjoisosassakin tasaisia ja rakennettavuusluokkaa 2. Korttelin 65018 rakennuspaikat sijoittuvat jo rakennettuun rinteeseen, jossa on tasaisempia osia ja jonka moreenimaat soveltuvat myös hulevesien imeyttämiseen.

Kaavoituksen yhteydessä sulfidisavien esiintymistä on arvioitu kattavan selvityksen perusteella (Espoon sulfidisavien todennäköiset esiintymisalueet. Geologian tutkimuskeskus 2020). Matalajärven valuma-alueella kaava ei osoita lainkaan rakennuspaikkoja edellä mainitun selvityksen luokittelun mukaisille todennäköisille tai erittäin todennäköisille sulfidisavialueille. Kaavamääräys (11 §) velvoittaa huomioimaan

mahdolliset sulfidisaviesiintymät Bodominjärven puoleisissa kortteleissa 65019 ja 65014 sekä korttelin 65016 AO-korttelinosalla. Erittäin todennäköisiä sulfidisavialueita on kaava-alueella vain luonnonsuojelualueella (SL/nat). Högnäsinlaidan VL-alue on osittain todennäköistä sulfidisavialuetta, vaikka GTK:n tutkimuksessa lähimmästä tutkimuspisteestä ei löydettykään sulfidisavia.

VL-alue, LP-alue ja Paciuksentie tulee kaavamääräyksen mukaan toteuttaa siten, että Matalajärven tila ei heikkene ja työmaa-aikaisten vesien laadun varmistaminen tulee olla osa hulevesien hallintasuunnitelmaa (20 §). HSY:n pääkaupunkiseudun työmaavesiohjetta sovelletaan myös yleisten alueiden suunnittelussa ja se sisältää ohjeistuksen myös sulfidisavien huomioimisesta. Yleisten alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa kuullaan lisäksi kaavamääräyksen mukaisesti Natura-alueen haltijaa (19 §).

7.3 Meluvaikutusten hallinta asemakaavassa

Meluvaikutukset on arvioitu asemakaavaa laadittaessa asianmukaisesti ja riittävästi. Rakentamistöiden meluvaikutuksia linnustoon on arvioitu erityisesti Natura-arviossa (2021). Vaikutusarvioinnin pohjalta Matalajärven maisematilaan avautuvassa AO/sl-korttelissa 65018 merkittävää melua ja tärinää aiheuttavien töiden toteutusaikaa on rajattu siten, että niitä ei tehdä linnuston pesimisen ja muuton aikaan. Linnustovaikutusten lieventämiseksi tällaiset työt on ajoitettava aikavälin 15.4.-31.10. ulkopuolelle (18 §). Louhintojen ja muiden maastonmuokkausten välttämiseksi on kielletty olemassa olevien pääosin kantoveden varassa olevien rantasauojen liittäminen vesijohtoverkostoon (15 §). Ajoitusmääräykset perustuvat Espoon kaupungin, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Natura-alueen haltijan Metsähallituksen luontoasiantuntijoiden asiantuntemukseen.

Korttelissa 65018 melua aiheuttavia töitä on ollut tarpeen Natura-arvion pohjalta rajoittaa ajallisesti, koska se sijaitsee Matalajärven maisematilassa lähellä Matalajärven vesialuetta. Vesistö heijastaa ääntä eikä melu vaimene yhtä voimakkaasti etäisyyden funktiona kuin kasvillisuuspeitteisellä alueella tai metsässä. Asemakaavassa tiukasti rajattu rakentamisaika kannustaa valitsemaan sellaisen perustamistavan ja rakennejärjestelmän, jonka toteuttaminen on nopeaa, vuodensajasta riippumatonta ja jonka meluvaikutukset ovat mahdollisimman pienet. Pientalojen perustamiseen on olemassa tavanomaista paalutusta vähemmän melua tuottavia perustamistapoja, kuten esimerkiksi pieniläpimittaiset teräsputkipaalut. Kieltämällä kaavamääräyksellä olemassa olevien rantasauojen laatutason parantaminen on vähennetty suojelualueella S-1 ja suojavyöhykkeellä s-2 linnustoon kohdistuvaa häiriötä ja meluvaikutuksia.

Pientalojen rakentaminen Högnäsin alueella ei ole erityisen melua tuottavaa eikä se edellytä erityisen vaativia ja melua tuottavia

perustamistapoja kuten paalutuksia, merkittävää louhimista tai edes tavanomaista suurempaa maaston muokkausta. Rakennettavuusolosuhteita on tarkemmin käsitelty edellä vesistövaikutusten yhteydessä. Valtaosa Högnäsin asemakaavan rakentamispaikeista sijoittuu tasaiselle ja perustettavuudeltaan helpolle alueelle eikä Natura-alueen lähialueella rakentamiskortteleita sijoitu lainkaan vaikeimmin perustettavien rakennettavuusluokkien 5A, 5B tai 6 alueelle. Kaikilla korttelialueilla kaavamääräyksen mukaan rakennukset tulee sovittaa maastoon maastonmuotoja seuraten, louhintoja, leikkauksia ja pengerryksiä välttämällä sekä mahdollisimman paljon luonnonmukaista aluetta säästämällä (5 §). Korttelin 65018 rinteessäkin rakennukset tarkemmassa tarkastelussa voidaan sijoittaa muinaisrantatasanteelle tai jo aiempaa rakentamista varten tasatuille alueille.

Niillä muutamilla Paciuksentien länsipuolisilla rakennuspaikoilla, joilla rakennettavuusluokka on 4, kantava maalaji on korkeintaan 3 metrin syvyydellä, joten erityisen vaativaa tai pitkäkestoista melua aiheuttavaa perustamistapaa ei sielläkään tarvita. Näiltä rakennuspaikoilta Matalajärven vesialueen rajaan on matkaa 250-300 metriä. Vesistön ja korttelien väliin jää metsää, joka on melun heijastumisen kannalta pehmeää maaperää, jolla on vesistöön verrattuna melua vaimentava vaikutus. Puustolla on vaikutuksia ääniaaltojen heijastumiseen ja sirontaan, vaikkei sillä olisikaan ääntä eristävää vaikutusta. Matalajärvelle kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa on huomioitava, että Paciuksentien itäpuolella ja AO/sl-korttelin pohjoispuolella on sen rajaan nähden suojavyöhykettä myös kansallispuiston sisällä.

Nykyisillä rakennetuilla kiinteistöillä on mahdollisuus moniin rakentamistoimenpiteisiin, joiden suoritusajankohtaa ei ilman asemakaavaa voida ohjata yhtä tarkasti. Valituksessa mainittu tutkimus rakentamistöiden meluvaikutuksista linnustoon ei ole vertailukelpoiselta alueelta (valitus 1, Toukolanranta. Högnäsin asemakaavan toteuttamista ei voi verrata kerrostalokaupunginosan toteuttamiseen erittäin vaikeasti perustettavalle meritäyttöalueelle).

7.4 Ekologiset yhteydet ja luontoarvojen kokonaisuus asemakaavassa

Kaavoituksen lähtökohtana on ollut, että kaavan toteuttamisen jälkeenkin Högnäsin luontoarvot ja asuminen limittyvät siten, että keskeiset ekologiset yhteydet ja lajikirjo säilyvät.

Ylemmissä kaavamuodoissa, maakunta- tai yleiskaavassa, ei Högnäsin asemakaava-alueelle ole osoitettu ekologisten yhteyksien merkintöjä. Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on kuitenkin asemakaava-alueen eteläpuolella merkintä maakunnallisesta viheryhteystarpeesta. Kyseessä on kehittämissperiaatmerkintä, jolla osoitetaan maakunnallisesta ekologisesta ja virkistyksestä verkostosta ne yhteydet, joiden toteuttaminen edellyttää muusta maankäytöstä johtuvaa

yhteensovittamista. Vaihemaakuntakaavassa yhteys on sijoitettu pitkän matkaa nykytilassaan ekologisessa mielessä köyhälle peltoalueelle ja myös lännempänä sen jatkuvuus edellyttää kehittämistoimia.

Högnäsin asemakaavassa on otettu lähtökohdaksi kyseisestä yhteydestä laajempi tulkinta, joka on esitetty esimerkiksi Espoon ekologisten yhteyksien nykytilaselvityksessä vuodelta 2021. Siinä kyseinen yhteys on esitetty useampia paikallisia yhteyksiä yhdistävänä ja muun ohella myös Matalajärven rantaluhtineen käsittävänä. Yhteys toteutuu pääosin Natura-alueella, mutta sen säilymistä on tuettu asemakaavassa suojavyöhykkein (S-1, s-2, SL/nat kansallispuiston alue, joka ei ole Natura-alueita) sekä leveillä puustoisina säilytettävillä vyöhykkeillä Paciuksentien länsilaidassa ja kaava-alueen eteläreunassa. S-1 -aluemerkintä säilyttää rantavyöhykkeen ylipäätään nykyisellään. Yhteyden parantamista on asemakaavassa tuettu muun ohella edellyttämällä puuston lisäämistä S-1 -alueella ja puuston lisäämistä ekologisiksi askelkiviksi Högnäsinlaidan nykyisin avoimella VL-alueella (20 §). Yhteyden säilymistä tukee myös se, että Paciuksentien itäpuolelle on osoitettu korttelialueita vain jo nykyisin rakennetuille kiinteistöille ja vain yksi asunto tilaa kohden, jolloin kaava ei mahdollista uusien rakennuspaikkojen muodostamista.

Asemakaava huomioi myös paikallisen verkostomaisen sini-viherrakenteen säilymisen kaikkialla kaava-alueella sekä asemakaavan luontoselvitysten pohjalta erityisen tärkeiksi arvioitujen lajien ekologiset yhteystarpeet. Kaava-alueen sisällä keskeisimmät ekologiset yhteydet on varmistettu sitovin aluevarausmerkinnöin ja niihin liittyvin kaavamääräyksin. Näitä ovat osa-alueet s-1 (perusteena Bodominjärven ranta-alueen maisemallinen suojelu, liito-oravan latvusyhteydet, lepakoiden saalistusalueet), s-2 (perusteena Matalajärven suojeluarvot, Natura-vaikutusten lieventäminen, ekologiset yhteydet), eko-1 (perusteena viitasammakon yhteystarve) ja eko-2 (perusteena liito-oravan latvusyhteydet, lepakoiden saalistusalueet, lehtolaikut).

Kaavan säilytettävien osa-alueiden merkinnät muodostavat verkostomaisen rakenteen ja korttelialueidenkin osalta asemakaava toimii puustoisena ja monipuolisena kulttuurivaikutteisena luontohybridinä. Keskeinen tämän mahdollistava tekijä on erittäin pieni korttelitehokkuus. AO/s-1 alueella edellytetään pihapiirien ominaispiirteiden säilyttämistä. Rantojen suojavyöhykkeille ei ole Bodominjärvenkään puolella sallittu uutta rakentamista. Asemakaavassa on myös muita ekologisten yhteyksien säilymistä tukevia kaavamääräyksiä kasvillisuuden säilyttämisestä, rakentamisen nykyiseen maastoon sovittamisesta, valaistuksen rajoittamisesta sekä eläinten liikkumista rajoittavien umpinaisten korkeiden aitojen kieltö.

Katuverkko perustuu nykyiseen tieverkkoon, joten ajoneuvoliikenteen ja eläinten ekologisten yhteyksien risteämäkohdat eivät lisääny kaavan myötä. Paciuksentie on osoitettu asemakaavassa 633400 niin sanottuna

kylätienä, jolla nopeusrajoitus on alhainen. Arvioidut liikennemäärät ovat Paciuksentiellä kokoojakaduksi varsin matalia. Perustellun arvion mukaan asemakaavan toteutuksen aiheuttama liikenteen lisääntyminen on noin 250 ajoneuvoa arkivuorokaudessa. Keväällä ja syksyllä toteutettu mittaus kertoo siitä, että todellisuudessa Högnäsissä asutaan jo nykyisin huomattavasti laajemmin kuin mitä tilastotieto vakituisista asukkaista kertoo. Paciuksentiellä on nykyisinkin talvikunnossapito, valaistus ja bussiliikennettä. Liikennevaikutuksia on kuvattu kaavaselostuksessa.

7.5 Viitasammakko

Asemakaavan luontoselvityksissä (2015, 2021) havaittiin runsaasti viitasammakoita Matalajärven lounais- ja länsirannalta. Havaintoja tehtiin myös Bodominjärven puolelta kaava-alueen lounaispuolelta. Matalajärven rantaluhta on tulkittu kokonaisuudessaan viitasammakon lisääntymispaikaksi, joka on suojeltu luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla. Lisääntymispaikka sijaitsee Natura 2000-alueella ja sen säilyminen kaavan SL/nat-alueella on turvattu myös Nuuksion kansallispuiston rauhoitussäännösten ja järjestyssäännön kautta.

Rakentamisen väljyydellä on huomioitu viitasammakon elinolosuhteiden säilymistä koko kaava-alueella, mutta erityisesti kaava-alueen eteläosassa viitasammakoiden ekologinen yhteys osapopulaatioiden välillä on huomioitu kaavassa osa-aluevarausmerkinnällä eko-1. Matalajärven ja Bodominjärven yhdistävä ekologinen käytävä tulee katualueita lukuun ottamatta säilyttää luonnontilaisen kaltaisena, ja alueella virtaavat ojat tulee säilyttää avouomaisina. Kadun alitus tulee toteuttaa siten, ettei ekologinen yhteys katkea.

Järvien välillä on muitakin yhteyksiä kuin Högnäsin asemakaava-alueen halki kulkeva. Viitasammakon esiintymistä kaikilla Bodominjärven ja Matalajärven rannoilla ei ole selvitetty yhtä tarkasti kuin Högnäsin asemakaavan lähialueilla, mutta viitasammakkoa on havaittu myös esimerkiksi viereisen golfkentän vesiesteistä (Punametsän-Maarinpuron luontoselvitys 2010).

Asemakaavaratkaisun vaikutuksia viitasammakkoon on arvioitu vuoden 2017 Natura-arvioon liittyvässä, myös muuta kaava-aluetta koskevassa luontovaikutusarvioinnissa. Vaikutusarvioinnin laatimisen jälkeen kaavaan on tehty muutoksia, jotka suojaavat viitasammakon ekologisia yhteyksiä muutoksilta tuolloin arvioitua enemmän. Kaavassa aiemmin erillispientalojen korttelialueeksi 65018 osoitettu Matalajärven Natura 2000 -alueeseen rajautuva reuna on muutettu korttelialueesta suojelualueeksi S-1. Suojelualue poistaa kiinteistöjen omarantaisuuden niiltäkin osin kuin se Natura-alueen osoittamisen jälkeen vielä oli jäljellä ja turvaa ekologisen yhteyden ja elinympäristön suojavyöhykkeen säilymistä viitasammakon elinympäristöjen välillä (15 §, 17 §).

Vuoden 2017 vaikutusarvioinnin jälkeen myös kaava-alueen eteläreunan ekologisen yhteyden eko-1 -aluevarausta on laajennettu merkittävästi, jolloin se kattaa useita samansuuntaisia ojauomia. Hulevesien käsittely niin katualueella kuin sen jälkeen VL-alueellakin on monivaiheinen sisältäen sekä viivytyksaltaita että kosteikkoja, joten luhtaan ohjautuu vain jo käsiteltyjä vesiä. VL-alueen viivytyksaltaat vähentävät lisäksi kaava-alueen eteläpuolisen pellon aiheuttamaa kiintoaine- ja ravinnekuormitusta. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä ekologiset yhteydet on riittävästi huomioitu kaavaratkaisussa.

7.6 Liito-oravat ja pähkinäpensaslehto SL-1

Liito-orava havaittiin alueella vasta vuonna 2021, mutta jo aiemmissa selvityksissä oli tunnistettu kyseiset alueet liito-oravalle soveltuvina. Kaava-alueen pohjoisosasta Natura-alueelta löydettiin yksi liito-oravan ydinalue ja Bodominjärven rannalta, Sävelkaaren mutkan läheisyydestä toinen. Liito-oravien ydinalueiden sisällä on luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla tiukasti suojeltuja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Toisen ydinalueen suojelu on Natura-alueen merkinnän pohjalta turvattu. Toinen ydinalue sijoittuu Sävelmänmaan alueelle (SL-1 ja VL/s). Lisäksi kaikilla asemakaavan käyttötarkoituksialueilla on puuston säilyttämistä koskevia määräyksiä ja ekologiset yhteydet on edellä todetun mukaisesti varmistettu.

Sävelmänmaan luonnonsuojelun alueen SL-1 osoittamisen peruste on luonnonsuojelulain 29 §:n mukainen suojeltu luontotyyppi, pähkinäpensaslehto. Pähkinäpensaslehto on todettu kaikissa kolmessa asemakaavaa varten laaditussa luontoselvityksessä (2008, 2016, 2022). Pähkinäpensaslehto on luontoselvityksen (2022) mukaan melko edustava ja täyttää luonnonsuojelulain mukaiset suojellun luontotyypin kriteerit. Arviointiperusteet ovat vakiintuneet.

ELY-keskus on ehdotusvaiheen lausunnossaan 2021 ja myöhemmin ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelussa 2022 todennut, että luonnonsuojelulain mukaisen luontotyypin pääkäyttötarkoituksimerkinnän asemakaavassa tulee olla suojelu. Aiemman kaavavaiheen mukainen ratkaisu eli säilytettävän korttelinosan osoittaminen ei ollut riittävä suojeluarvojen turvaamiseksi. ELY-keskuksen lausunto ja viranomaisneuvotteluissa todetut seikat huomioiden SL-1 merkinnän osoittaminen on ollut luonnonsuojelulain ja asemakaavan sisältöä koskevien vaatimusten vuoksi perusteltua.

Sävelmänmaan VL/s -alueen osoittamisen perusteena ovat sekä riittävien lähivirkistysalueiden määrän turvaaminen Bodominjärven puolella Högnäsin kannasta että liito-oravan luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella tiukasti suojeltujen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen turvaaminen. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan kriteerien täytyminen on todettu asemakaavaa varten laaditussa luontoselvityksessä (2022), johon myös

VL/s alueen aluerajaus perustuu. Aluerajauksen on tehnyt kokenut luontoselvittäjä vakiintuneiden käytäntöjen mukaisesti.

Luontoselvityksessä on kuvattu liito-oravan ekologiaa. Liito-oravanaaras vaatii riittävän kokoisen reviirin, mikä on ollut huomioitava liito-oravan ydin- ja elinaluetta kaavatyön yhteydessä määriteltäessä. Useimmissa tapauksissa liito-oravan ydinalueen rajaus perustuu selvityksessä löydettyyn pesäpuuhun, mutta aina pesäpuun tarkkaa sijaintia ei voida varmentaa. Jos kuitenkin alueen ominaispiirteet, puuston rakenne tai muut olennaiset seikat varmentavat alueen soveltuvan liito-oravalle ja sieltä tehdään paljon papanahavaintoja, on varovaisuusperiaatteen nojalla rajattava liito-oravalle ydinalue, vaikka pesäkoloa ei olisikaan mahdollista varmaksi paikantaa. ELY-keskus on kaavan valmistelun aikana edellyttänyt liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan kriteerit täyttävän liito-oravan ydinalueen pääkäyttötarkoitukseksi asemakaavassa yleistä virkistysaluetta tai suojelualuetta. Yksityisellä erillispientalokorttelialueella suojeluarvot eivät olisi riittävästi turvatut, vaan ne olisivat ristiriidassa pääkäyttötarkoituksen kanssa.

Valituksenalaisen asemakaavan alueen luontoarvojen merkitys huomioiden kaavaratkaisu on perusteltu ja lainmukainen. Asemakaava turvaa liito-oravan elinolosuhteet luonnonsuojelulain ja maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla. VL/s -alue on kaavamerkinnän kuvauksen mukaisesti suojelupainotteinen. Alueelle ei tavoitella nykyistä merkittävästi aktiivisempaa virkistyskäyttöä. Alueen toteutus ratkaistaan tarvittaessa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella yleisen alueen suunnitelmalla.

Högnäsin pohjoisosaan on asemakaavassa osoitettu vain väljää maankäyttöä. VL/s- ja SL-1 -alueiden rajaaminen erillisiksi pääkäyttötarkoitusalueiksi ei ole vähentänyt niihin rajautuvien kiinteistöjen rakennusoikeutta. Kaikille kiinteistöille on voitu osoittaa sama rakennusoikeus kuin ennen VL/s- ja SL-1 -alueiden rajaamista, koska rakennusoikeus on osoitettu rakennusalohtaisesti rakennusoikeuslukuna ja rakennusalat on voitu järjestellä uudelleen niille nykyisten kiinteistöjen osille, joilla ei ole merkittäviä luontoarvoja.

Asemakaava ei ole lainvastainen valituksissa esitetyillä liito-oravan suojelun riittämättömyyteen eikä luonnonsuojelua koskevien kaavamerkintöjen lainvastaisuuteen liittyvillä perusteilla.

7.7 Lepakot

Kaava-alueen runsas lepakkokanta on kaavaselostuksessa todettu yhdeksi alueen merkittävimmistä eläimistön arvoista. Asemakaavan luontoselvityksissä (2016, 2022) on kartoitettu ja arvioitu lepakoiden tärkeät alueet. Asemakaavan vaikutuksia lepakoihin on arvioitu vuoden 2017 Natura-arviossa. Asemakaavaa on arvioportin pohjalta kehitetty

suuntaan, joka sekä rakentamisen määrän, sijoittelun että kaavamääräysten kautta huomioi alueen lepakkokannan merkittävästi aiempaa paremmin.

Vaikutuksia arvioitaessa ja suunnitelmia kehitettäessä on huomioitu myös valittajan 1 Espoon ympäristönsuojelun palvelualueen tietoon toimittamia, asemakaavatasoista lepakkoselvitystä täydentäviä tietoja lepakoiden esiintymisestä (kaavaselostus s. 36). Esimerkiksi kaava-alueen pohjoisosan laajassa korttelissa 65017 sekä Laulutien eteläpuolisissa rannan kortteleissa 65014 ja 65019 lopullisessa asemakaavassa rakennusoikeus on vain noin 4 % korttelialueen pinta-alasta, mikä turvaa lepakoillekin tärkeiden alueen ominaispiirteiden säilymisen. Lepakoille tärkeiden saalistusalueiden ja siirtymäreittien säilyminen on varmistettu kaavassa aluevarausmerkinnöillä (eko-2, kaava-alueen keskiosa sekä s-1, Bodominjärven rannan saalistusalue). Sävelmänmaan SL-1 ja VL/s -alueet ovat myös lepakoiden kannalta tärkeitä. Myös pääkäyttötarkoituksimerkintä AO/s-1 ohjaa alueen ominaispiirteiden säilyttämiseen pihapiirien osalta.

Korkein hallinto-oikeus on todennut päätöksessään KHO:2020:111: ”Luonnonsuojelulakiin perustuva lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto voi koskea vain verrattain suppeita alueita, eikä mainittu säännös siten velvoita suojelemaan siinä tarkoitettujen eläinlajien koko elinympäristöä. Luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaisen kiellon noudattamisen arvioinnissa on kuitenkin otettava huomioon lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin liittyvät eläinlajikohtaiset erityispiirteet. Lepakoiden osalta arvioinnissa on otettava huomioon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen väliset tärkeät siirtymäreitit, koska kaikkein keskeisempien siirtymäreittien hävittäminen tai heikentäminen voi käytännössä johtaa lisääntymis- ja levähdyspaikan häviämiseen tai heikentymiseen.”

Asemakaavaratkaisu huomioi lepakkoselvityksissä todetun erityisen merkityksellisen tammi- ja pähkinälehtoluonnon ja alueen ominaispiirteiden säilymisen (mm. mikroilmasto, seka- ja lehtipuumetsät, joissa on onttoja runkoja, sijainti kahden järven välissä, luonnontilaiset rannat, saalistusalueita veden äärellä ja metsissä, vanhoja puisia rakennuksia), jotka yhdessä tekevät kohteesta arvokkaan lepakoille. Kaavan asuntojen lukumäärärajoituksen esittämistapa kannustaa säilyttämään vanhoja puisia rakennuksia (3 §). Potentiaaliset lisääntymis- ja levähdyspaikkoina toimivat rakennukset ovat enimmäkseen pieniä, eikä asemakaavan toteutus edellytä niiden purkamista.

Asemakaavassa on määrätty suoraan luonnonsuojelulain nojalla suojeltujen lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen huomioon ottamisesta lain edellyttämällä tavalla (13 §), rakentamisen sovittamisesta ympäristöön ja ympäristön säilyttämisestä (5, 6, 8 ja 9 §) sekä valaistuksen suunnittelusta ja toteutuksesta huomioiden lepakoiden elinolosuhteiden säilyttäminen (14 §). Kaavamääräystä valaistuksen toteutustavasta

täydentää kaavaselostuksessa esiin tuotu Eurobats-ohjeistus. Lepakoiden elinolosuhteiden säilymisen mahdollistaa nimenomaan rakennusalat väljästi osoittava ja jo rakennetun alueen rakenteen säilyttävä kaavaratkaisu kokonaisuutena, koska se huomioi koko alueen eheänä kokonaisuutena muodostaman, riittävän laajan saalistusalueen ja siirtymäreittien merkityksen alueen lepakkopopulaatioille ja niiden lisääntymiselle. Lepakoiden huomioimista on käsitelty tarkemmin kaavaselostuksessa.

7.8 Tammet ja muu lajisto

Alueen luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetut tammet on merkitty suojeltaviksi puiksi. Kaikkia korttelialueita koskevassa kaavamääräyksessä (12 §) on todettu muun ohella, että suuri osa tontista tulee säilyttää puustoisena. Puiden kasvuolosuhteet tulee turvata. Maiseman tai kaupunkikuvan kannalta arvokkaat puut ja erityisesti alueelle ominaiset iäkkäät tammet tulee säilyttää. Rakennusluvan tai muun maisemaa muuttavan toimenpiteen luvituksen yhteydessä tulee esittää tontin puustokartoitus sekä suunnitelma puuston säilyttämisestä ja korvaavan kasvillisuuden istuttamisesta. Kasvillisuuden säilyttämisestä on määrätty myös yleisten alueiden osalta (9 §). Lisäksi edellä todetun mukaisesti asemakaava on kaikilta osin ympäristön ominaispiirteiden säilyttämistä painottava.

Asemakaavan toteutukseen liittyy myös valtuuston hyväksymispäätökseen 11.12.2023 kuuluva toivomus: Valtuusto toivoo, että asemakaavan toteutuksessa kiinnitetään erityistä huomiota jalopuiden säilyttämiseen tonteilla.

Asemakaavalla on turvattu maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla vaatimus luonnonympäristön vaalimisesta eikä asemakaava ole lainkohdassa tarkoitettujen erityisten arvojen hävittämiskiellon vastainen. Asemakaava ei ole lainvastainen valituksissa esitetyillä luonnonympäristöön liittyvillä perusteilla.

8. Virkistys- ja katualuevaraukset asemakaavassa

8.1 Yleistä

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Asuinalueiden suunnitteluun liittyy siis aina myös yleisten alueiden kuten puistojen ja lähivirkistysalueiden aluevarausten riittävyden varmistaminen. Högnäsin asemakaavassa virkistysalueita on osoitettu mahdollisimman tasapuolisesti eri puolille Högnäsin kaava-alueita eriluonteisina erilaisiin tarpeisiin. Högnäsin virkistysalueita tarvitaan erityisesti varmistamaan, ettei asemakaavan mahdollistamasta asukasmäärän kasvusta aiheutuva virkistyskäyttöpaine

suuntaudu Matalajärven Natura 2000 -alueelle. Natura-alue on muutama vuosi sitten merkitty maastoon, mikä on jo lisännyt tietoa kansallispuiston liikkumisrajoitteista.

Suojelu- ja virkistysalueiden osalta asemakaavaratkaisu perustuu merkittävässä määrin alueidenkäyttöä ohjanneen ja luonnonsuojelusta vastaavan valtion viranomaisen Uudenmaan ELY-keskuksen kaavaohjaukseen. Riittämättömät virkistysalueet olivat yksi olennainen syy ELY-keskuksen kaavan hyväksymispäätöksestä 2014 tekemään oikaisukehotukseen ja valtuuston tekemään kaavan hyväksymispäätöksensä kumoamiseen. Virkistystä tukevien aluevarausten (leikkipuisto, ulkoilu, kuntoilu) lisäksi aluevarauksia tarvitaan mahdollistamaan alueellinen hulevesien käsittely, sisämaakiinteistöjen asukkaiden pääsy Bodominjärven rantaan ja lemmikkien ulkoilutus Natura-alueen ulkopuolella.

Espoon kaupungilla ei ole maanomistusta alueella, joten kaikki tarvittavat virkistysalueet sijoittuvat yksityisten maanomistajien tai yhteisöjen alueille. Valituksissa esitetyt perustelut yleisten alueiden varausten tarpeettomuudesta tai kohtuuttomuudesta ovat tulleet esille jo kaavan laatimisaikana saaduissa muistutuksissa. Niihin annetuissa vastineissa kaupunki on perustellut, miksi yleisten alueiden osoittaminen asemakaavassa on ollut tarpeellista.

Asemakaava ei ole lainvastainen valituksissa esitetyillä yleisten alueiden osoittamiseen liittyvillä perusteilla.

8.2 Sointupuisto VP

Kaavamerkinnällä VP osoitetaan sellaiset virkistysalueet, jotka on rakennettu tai on tarkoitus rakentaa puistomaisiksi. Merkintään voidaan liittää määräyksiä puuston säilyttämisestä ja istuttamisesta.

Sointupuisto on sijoitettu tarkoituksenmukaisesti ja luontevasti suunnitellun asutuksen painopisteeseen ainoalle riittävän suurelle rakentamattomalle alueelle, joka on riittävän tasainen, jotta sinne voitaisiin sijoittaa esimerkiksi koko aluetta palveleva leikkipaikka, oleskelupaikka tai kuntoiluvälineitä. Koska Högnäsin tuleva asukasmäärä tulee olemaan pieni, on myös tuleva puistorakentaminen pienimuotoista ja paikkaan sovitettua. Asemakaava ei myöskään velvoita leikkipuiston toteuttamiseen alueelle. Puiston järjestelyt ratkaistaan puistosuunnitelmalla.

Puistoalueen osoittaminen on kohtuullista, eikä se ole pienentänyt valittajien kiinteistöille osoitetun rakennusoikeuden määrää. Valittajien kiinteistöille on voitu osoittaa sama rakennusoikeus ja asuntojen lukumäärä kuin vastaaville naapurikiinteistöille, joille ei ole sijoitettu virkistysalueita.

Muut Högnäsin asemakaavassa osoitetut virkistysalueet ovat tarpeen Natura-alueen suojavyöhykkeinä tai vesiensuojelun kannalta. Ne ovat eri luonteisia, eivätkä ne voi korvata Sointupuistoa. Paciuksentien itäpuolelle ei ole Natura-arvioinnin pohjalta suotavaa ohjata virkistyskäyttöä. Sijainti on sopiva myös siitä näkökulmasta, että se on kytkettävissä asuinalueen raittirakenteeseen, mutta ei epätoivotusti ohjaa kulkua Natura-alueelle. Koko kaava-alueen käyttöön tarkoitetun puiston on perusteltua sijaita asutuksen painopisteessä, jotta se on jalan hyvin saavutettavissa.

Sointupuiston puistoalueella on merkitystä osana viherverkostoa ja ekologisia yhteyksiä, mutta alueella ei ole luontoarvoja, jotka edellyttäisivät alueen säilyttämistä tiukasti nykyisellään. Alueen luontoarvot eivät myöskään merkittävästi poikkea viereisten asuinrakentamiseen osoitettujen korttelialueiden luontoarvoista. Alueen keskeisimmät ominaispiirteet on kuitenkin tavoitteena säilyttää, koska alueella on ekologista merkitystä liito-oravan elinalueiden välisenä puustoisena yhteytenä ja lepakoiden saalistusalueena (eko-2). Liito-oravan latvusyhteyden turvaaminen ei edellytä kaikkien nykyisten puiden säilyttämistä eikä kaikkea lehtomaiseksi tulkittavaa aluetta ole kaavamääräyksessä edellytetty säilytettäväksi. Uudenmaan ELY-keskuksen luontoasiantuntijat ovat todenneet, että Sointupuiston ja sitä alueen muuhun maankäyttöön kytkevien raittien osoittaminen on ensisijaista verrattuna siitä mahdollisesti paikallisesti aiheutuvaan luontoarvojen heikkenemiseen.

Asemakaavoituksessa on vakiintunut käytäntö, että pääkäyttötarkoituksmerkinnän ohella alueelle osoitetaan myös päällekkäismerkintöjä, kuten tässä VP-alueelle eko-2-merkintä. Kyseinen puistoalue on suunniteltu ja mitoitettu niin, että mahdolliset leikki- ja oleskelualueet eivät toteutuessaan vaaranna eko-2-merkinnän tarkoitusta. Asemakaavassa eko-2 -merkintä ulottuu lähes koko kaava-alueen läpi pohjoissuuntaisena noin kilometrin pituisena aluevarauksena, joka ulottuu myös esimerkiksi katualueiden yli. Päällekkäismerkinnän osoittaminen koko puistoaluetta koskien antaa joustoa alueen jatkosuunnitteluun ja toimintojen sijoitteluun siten, että luontoarvoiltaan arvokkaimmat osat voidaan tarkemmassa suunnittelussa säilyttää.

Sointupuisto oli osoitettu hyväksytyyn kaavan mukaiselle paikalle jo ensimmäisessä Högnäsin asemakaavaluonnoksessa vuonna 2009. Vuoteen 2023 asti kiinteistö, jolle Sointupuisto on sijoitettu, oli uskonnollisen yhteisön omistuksessa. Valittajat ovat olleet tietoisia asemakaavaprosessista ja kaavan puistomerkinnästä.

8.3 Högnäsinranta VL-1

Asemakaava-alueen pohjoisosaan Bodominjärven rannan ja Natura-alueen väliselle alueelle on osoitettu Högnäsinrannan lähivirkistysalue (VL-1). Lähivirkistysalueen merkinnällä osoitetaan asemakaavassa virkistys- ja

ulkoilukäyttöön tarkoitettut, lähinnä taajamarakenteen sisäiset tai siihen välittömästi liittyvät alueet, joita ei ole tarkoitus rakentaa varsinaisiksi puistoiksi. Merkintää voidaan täsmentää esimerkiksi luonnonarvoista kertovalla indeksimerkinnällä, kuten Högnäsinrannan tapauksessa on tehty.

Lähivirkistysalue toimii Natura 2000-alueeseen ja Nuuksion kansallispuistoon kuuluvan Högnäsinmäen borealisen lehdon suojavyöhykkeenä ja mahdollistaa pääsyn Bodominjärven rantaan ilman, että kulku ohjautuu Natura-alueelle tai pientalotonteille. Alue toimii osana kaava-alueen viherverkostoa ja sillä on itsessäänkin erityisiä luontoarvoja (lehtomainen kasvillisuus, maisemallisesti merkittävää puustoa, lepakoiden saalistusalue).

Riittämättömät virkistysalueet ja erityisesti suojavyöhykkeen puuttuminen Högnäsinmäen Natura-lehdolta olivat yksi olennainen syy aikaisemman kaavaversion hyväksymispäätöksestä ELY-keskuksen vuonna 2014 tekemään oikaisukehotukseen ja valtuuston tekemään hyväksymispäätöksen kumoamiseen.

Högnäsinrannan lähivirkistysalueelle ei ole suunniteltu varsinaisia toiminnallisia puistoalueita tai ylipäätään muutoksia nykytilaan lukuun ottamatta Natura-alueen rajoitteista kertovia opasteita ja pienimuotoisia hulevesijärjestelyitä.

Valittajan (4.3) kiinteistön alueelle oli aikaisemmissa kaavavaiheissa osoitettu enemmän rakentamista, mutta rakentamisen määrää jouduttiin sopeuttamaan Natura-vaikutusarviointiin ja viranomaislausuntoihin perustuen. Kiinteistölle on edelleen osoitettu kaksi omakotitalon rakennuspaikkaa Bodominjärven rantaan. Maanomistajalla on edelleen mahdollisuus käyttää aluettaan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla.

Högnäsinrannan lähivirkistysalue on kaavamääräyksiltään suojelupainotteinen. Kaavaratkaisu ohjaa lemmikkieläinten ulkoilutusta pois herkimmältä alueelta. Kaavoitusta ohjanneiden viranomaisten mukaan Högnäsinmäen boreaaliseen lehtoon aiheutuvaa virkistyspainetta voi merkittävästi vähentää opastuksella ja yksinkertaisella kulun estävällä rakenteella lehtoon johtavan polun kohdalla.

8.4 Sävelkaaren katualue ja kääntöpaikka

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset liikenteen järjestämiselle.

Sävelkaaren katualueelle on tarpeen osoittaa kääntöpaikka jäteauton ja kadun kunnossapitokaluston kääntymistä varten. Maisemavaikutusten, voimakkaan poikittaiskaltevuuden ja kalliimuodostelmien vuoksi kääntöpaikan järjestäminen on ollut kaavassa haasteellista.

Kääntöpaikka on hyväksytyssä kaavaratkaisussa osoitettu mahdollisimman tasaiselle kohdalle, jolloin luiskat jäävät mahdollisimman pieniksi, mutta kuitenkin siten, että kääntöpaikan etäisyys kadun päästä ei muodostu liian suureksi. Kaavan laadinnan aikana muistutuksen pohjalta arvioitiin vielä muitakin vaihtoehtoja, mutta selvästi parempaa vaihtoehtoa kuin nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa ei löydetty. Espoon kaupunginmuseon esille tuomien Bodominjärven kulttuuriympäristöalueen kaukomaisemavaikutusten näkökulmasta nyt suunniteltu kääntöpaikka ei sijoitu yhtä näkyvälle paikalle kuin vuonna 2010 suunniteltu tai merkittävää kallion louhimista edellyttävä sijainti.

Ajoradaksi rakennettava osuus on itse katualuevarausta pienempi, joten kääntöpaikan vaikutusten kiinteistön tulevaan käyttöön ja näkyviin ei ole arvioitu olevan merkittäviä. Kääntöpaikka sijoittuu huomattavasti kiinteistön rakennusalaan alemmaksi. Katualuevaraus ei vaikuta valittajan kiinteistön rakennusoikeuteen tai rakennusoikeuden käyttöön.

9. Rakennetun ympäristön vaaliminen asemakaavassa

9.1 Rakennussuojelumerkintä sr

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentissa on muun ohella säädetty, että rakennettua ympäristöä tulee vaalia eikä siihen liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.

Maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n 2 momentissa on säädetty, että jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelumääräykset). Suojelumääräysten tulee olla maanomistajalle kohtuullisia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 166 §:n 1 momentissa on säädetty muun ohella, että rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset.

Kaavaprosessin alkuvaiheessa vuonna 2008 laadittiin alueinventointi, jonka yhteydessä arvoitettiin ja kuvattiin kaikki alueen asuinrakennukset. Alueinventointi on ollut esillä kaavan nähtävilläolojen yhteydessä. Valittajien 2 kiinteistö oli aiemmassa asemakaavaehdotuksessa varustettu merkinnällä sä eli säilytettävä rakennus. Uudenmaan ELY-keskuksen 11.5.2022 antaman kaavalausannon mukaan ”kaavassa käytetty sä-määräys ei ole suojelumääräys ja se tulee korvata sr-merkinnällä ja antaa tarvittavat määräykset maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n sisältövaatimusten täyttämiseksi.” ELY-keskuksen kehotuksesta Espoon kaupunginmuseo asiantuntijaviranomaisena arvotti alueinventoinnissa

kahteen arvokkaimpaan luokkaan luokitellut rakennukset maastokäynnin tukemana uudelleen ja antoi suojeltavista rakennuksista lausuntonsa 16.6.2022.

Kaavan rakennussuojelumerkinnot perustuvat tähän lausuntoon. Lausunnossa oli huomioitu muun muassa rakennusten arvo rakennustyyppinsä edustajina ja ympäristökokonaisuuden kannalta. Viimeisimmän nähtävilläolon yhteydessä Espoon kaupunginmuseo tutustui kiinteistönomistajien suojelusta jättämään muistutukseen ja kuntoraportteihin. Kaupunginmuseo ei katsonut muistutuksen perusteella olevan perusteita rakennussuojelumerkinnot poistamiselle. Suojelun perusteet on esitetty kaavaselostuksessa.

Kaavaratkaisussa vapaa-ajan asunnon saa säilyttää asuntojen lukumäärärajoituksen lisäksi. Suojellun rakennuksen saa säilyttää rakennusoikeuden ja asuntojen lukumäärärajoituksen lisäksi. Uudisrakennuksia ohjataan ympäristöön soveltuviksi. Koska rakennusoikeus suhteessa kiinteistöjen pinta-alaan on pieni, suojeltujen rakennusten kiinteistöille on voitu kaavoittaa yhtä paljon uudisrakennusoikeutta kuin niiden naapurikiinteistöille, joilla ei ole velvoitetta säilyttää rakennuksia.

Suojeluratkaisu ja kiinteistölle osoitetun uuden rakennusoikeuden toteutuksen mahdollisuus on huomioitu asemakaavassa. Vastineessa valittajan 2 muistutukseen on todettu: "Suojeltu rakennus saadaan säilyttää kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi. Rakennussuojelu ei ole pienentänyt maanomistajan saamaa kokonaisrakennusoikeutta, vaan päinvastoin lisännyt tontilla kokonaisuutena käytettävissä olevaa kerrosalaa. Uudisrakennuksen rakennusoikeus nostetaan samaksi kuin viereisillä kiinteistöillä. Uudisrakennus mahtuu kaavassa esitetyn rakennusalan puitteissa useampaankin kohtaan tulevaa tonttia. Högnäsin rakennuskanta on vaihtelevaa ja uudisrakennus on mahdollista sopeuttaa miljööseen ja maastoon."

Valituksenalainen suojeltavan rakennuksen merkintä (sr) ja siihen liittyvät määräykset perustuvat viranomaislausunnoissa todetun mukaisesti olemassa olevien kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämiseen. Asemakaavoituksen vireilläolo ei ole estänyt rakennusten kunnossapitoa tai korjausrakentamisen luvitusta. Asemakaavassa on osoitettu kiinteistölle uutta rakennusoikeutta, jonka toteutusmahdollisuus on vastineessa todetun mukaisesti arvioitu.

Suojelumääräys on maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla maanomistajalle kohtuullinen. Asemakaava ei ole lainvastainen valituksessa esitetyillä perusteilla.

9.2 Asemakaava turvaa kulttuurimaiseman arvot

Asemakaavassa on huomioitu maakuntakaavan ja yleiskaavan mukaiset maiseman ja kulttuuriympäristön arvot. Kaavaratkaisu perustuu Bodominjärven kulttuurimaiseman ja rakennetun ympäristön osalta riittäviin selvityksiin ja vaikutusarviointeihin. Paikallisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset on osoitettu tarvittavin suojelumerkinnöin. Kaavaa varten on tehty maisemallinen tarkastelu (2015), joka sisältää kuviin perustuvaa arviointia myös kaukomaisemassa. Kaavamääräyksillä on ohjattu säilyttämään maiseman, kaupunkikuvan tai kulttuurihistorian kannalta tärkeä puusto ja istutukset. Kaavamääräykset rakennusten sijoittelusta, maastoon sovittamisesta, kattomuodosta, rakennusten enimmäiskorkeudesta ja väriyksestä edistävät rakennusten sopeutumista ympäristöön ja lieventävät rakentamisesta myös kaukomaisemaan kohdistuvia vaikutuksia. Kaavaselostuksessa on kuvattu tarkemmin maisemavaikutusten selvityksiä ja arviointia.

10. Kaavamerkintöjen kohtuullisuudesta yhteisesti

Kuten edellä on todettu, asemakaavassa osoitettu rakennusoikeus ei määräydy tehokkuusluvun perusteella vaan on osoitettu rakennusoikeuslukuna erikseen merkityille korttelien rakennusaloille sijoittuen. Suojelualueen, muun yleisen alueen tai suojeltavan rakennuksen osoittaminen kaavassa ei siten vähennä maanomistajan rakennusoikeutta. Asemakaava tuottaa maanomistajille uutta rakennusoikeutta, jonka käyttöä valituksenalaiset kaavamerkinnät eivät estä. Maanomistajia on kuultu muutoksista kaavaprosessin aikana ja kaavaan on tehty myös tasapuolisuus huomioiden yksittäisten maanomistajien ehdottamia muutoksia. Kaikille asemakaavan ratkaisuille on esitetty hyväksyttävät maankäytölliset perusteet. Rakentamisen määrä on kaavaprosessin kestäessä merkittävästi laskenut, johtuen yhteensovituksesta alueen luontoarvojen kanssa, mutta ilman asemakaavallisia järjestelyjä alueelle ei ole mahdollista osoittaa uutta asuinrakentamista. Kaikki kaavamerkinnät perustuvat merkinnän kohteena olevan alueen selvityksissä todettuihin ominaisuuksiin, joiden huomioon ottaminen riittävällä tavalla on ollut asemakaavan hyväksymisen edellytys.

Valituksenalainen asemakaava ei aiheuta sellaista maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rajoitusta tai haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää. Asemakaava ei ole lainvastainen valituksissa esitetyillä perusteilla.

11. Lopuksi

Valituksenalainen asemakaava täyttää maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyt asemakaavan sisältövaatimukset ja on laadittu noudattaen, mitä osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä on laissa säädetty. Yleiskaava on ollut ohjeena asemakaavan laadinnassa. Kaavaratkaisu perustuu ajantasaisiin, riittäviin selvityksiin, jotka on tehty kaavan tarkoitukseen

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 94

82/117
29.04.2024

nähdén riittävän laajalta alueelta. Kaavaratkaisu ei ole maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun vastainen.

Edellä esitettyjen seikkojen valossa ja kaavan aineistoon viitaten Espoon kaupunki katsoo, että valituksissa ei ole esitetty syitä, joiden perusteella päätös tulisi kumota. Valituksissa ei ole esitetty seikkoja, joiden perusteella päätös olisi lainvastainen, syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai päätöksen tekijä olisi ylittänyt toimivaltansa. Espoon kaupunki pyytää kunnioittavasti, että hallinto-oikeus hylkää valitukset.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuusto hyväksyi 11.12.2023 § 150 Högnäsin asemakaavan, alue 633000. Kaavan hyväksymispäätöksestä on jätetty Helsingin hallinto-oikeuteen neljä valitusta. Hallinto-oikeus pyytää kaupunginhallitusta antamaan valitusten johdosta lausunnon. Annettavassa lausunnossa katsotaan perustellusti, että valituksissa ei ole esitetty seikkoja, joiden perusteella päätös olisi lainvastainen, syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai päätöksen tekijä olisi ylittänyt toimivaltansa. Valitusaineisto on kokonaisuudessaan saatu hallinto-oikeudesta kaupungille 21.3.2024 ja hallinto-oikeus on myöntänyt lausunnon antamiselle lisää aikaa 3.5.2024 asti.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- (ei julkaista, sisältää henkilötietoja) Valitus 1
- (ei julkaista, sisältää henkilötietoja) Valitus 2
- (ei julkaista, sisältää henkilötietoja) Valitus 3
- (ei julkaista, sisältää henkilötietoja) Valitus 4

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

83/117

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 82
§ 95

10.04.2024
29.04.2024

Asianumero 327/12.01.00/2024

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 95

§ 95

Valtuustokysymys liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Loisa-Turunen Miia
Saloranta-Eriksson Outi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Ira Hietanen-Tanskasen ym. 29.1.2024 jättämään valtuustokysymykseen liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta sekä toteaa valtuustokysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuutettu Ira Hietanen-Tanskanen ja 34 muuta kaupunginvaltuutettua ovat jättäneet valtuustokysymyksen liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Valtuustokysymyksessä valtuutetut nostavat esiin seuraavaa:

Espoon kaupungin suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelmassa todetaan, että oppiva yhteisö edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi samanarvoisina riippumatta mistään henkilöön liittyvästä tekijästä. Samanarvoisuus ei merkitse samanlaisuutta. Yhdenvertainen kohtelu edellyttää sekä perusoikeuksien ja osallistumisen mahdollisuuksien turvaamista kaikille, että yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista.

Espoossa koulu laatii tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman koulun ja oppilaiden tarpeiden pohjalta. Suunnitelman tavoitteena on edistää tasa-arvon toteutumista ja estää syrjintää kaikessa koulun toiminnassa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman avulla varmistetaan, että yhdenvertaista kohtelua edistetään kouluissa systemaattisesti.

Opetushallituksen Liikkumis- ja toimimisesteisille soveltuvat perusopetuksen tilat, kalusteet ja varusteet julkaisussa todetaan, että ”tehtäessä liikkumis- ja toimimisesteisen oppilaan kouluun sijoituspäätöstä on lähikoulun koulurakennuksen esteettömyys selvitettävä. Mikäli koulurakennusta ei kohtuullisin kustannuksin voida saattaa esteettömäksi ja turvalliseksi liikkumis- ja toimimisesteiselle oppilaalle, on oppilaan oppimisympäristöksi valittava sellainen koulu, jonka rakennukset ovat esteettömiä. - - Mitä tahansa pihalle suunnitellaankin, tulee esteetön pääsy alueelle ja kaikkien mahdollisuus osallistua toimintaan ottaa huomioon”.

Vammaisfoorumien koulukyselyn (toteutettu vuodenvaihteessa 2020–2021) tulosten mukaan vammaisten lasten tukitoimet peruskoulussa eivät toteudu yhdenvertaisesti, opetusryhmät ovat suuria ja koulutilat ahtaita. Myös oppilaiden apuvälineiden käytössä on haasteita. Yhdenvertaisuuslain mukaan koulutuksen järjestäjän on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammaisen henkilö voi yhdenmukaisesti muiden kanssa saada koulutusta ja yleisesti tarjolla olevia palveluita.

Vastaus valtuustoaloitteeseen on valmisteltu suomenkielisen perusopetuksen ja ruotsinkielisten sivistyspalveluiden yhteistyönä. Osana valmistelua asiasta on pyydetty nuorisovaltuuston ja vammaisneuvoston lausunnot. Nämä lausunnot löytyvät liitteenä olevista asiakirjoista.

Seuraavassa Kasvun ja oppimisen toimialan vastaukset valtuutettujen kysymyksiin:

1. Mitä kohtuulliset mukautukset yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi käytännössä tarkoittaa Espoon peruskouluissa? Millainen ohjeistus Espoossa on kohtuullisten mukautusten tekemiseen ja missä ajassa mukautukset tulisi tehdä?

Suomenkielisessä perusopetuksessa koulut laativat oman yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman. Suunnitelma tehdään kunkin koulun ja oppilaiden tarpeiden pohjalta. Suunnitelma toimii välineenä, joka edistää tasa-arvon toteutumista ja estää syrjintää kaikessa koulun toiminnassa. Sen avulla varmistetaan, että tasa-arvoa ja yhdenvertaista kohtelua edistetään kouluissa systemaattisesti. Suunnitelma perustuu kyselyyn tai muuhun koulussa tehtyyn kartoitukseen. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilökunnan ja oppilaiden sekä huoltajien kanssa. Se laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Kullekin lukuvuodelle asetettavat osatavoitteet määritellään osana lukuvuosisuunnitelmaa. Edistymistä seurataan säännöllisesti ja suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Koulut, joissa on Suomenkielisen perusopetuksen järjestämää esiopetusta, laativat suunnitelman yhdessä esiopetusryhmien kanssa.

Espoon koulurakennukset ovat rakentuneet eri aikoina ja niiden esteettömyyden taso vaihtelee. Esteettömien ratkaisujen toteuttaminen vanhaan rakennukseen on usein kompromissi. Liikunta- ja toimintaesteisten tarpeet huomioidaan mukautuksin, joita tehdään vuosittain oppilaskohtaisesti. Mukautuksissa lähdetään oppilaan tarpeista ja uusia rakennuksia koskevista ohjeista. Oppilaiden tarpeet sekä koulujen ominaispiirteet vaihtelevat, jolloin kattavan ohjeistuksen teko etukäteen eri tilanteisiin olisi mahdotonta. Mukautuksissa huomioidaan uusia koulurakennuksia koskevat ohjeet, kuten Espoon esteettömyysohje sekä rakennusalan yleiset ohjeet.

Uudet koulurakennukset rakennetaan esteettömiksi ja suunnittelussa pyritään huomioimaan kaikkien oppilaiden oikeus lähikouluun. Liikkuminen ja siirtymien helppous eri tilojen välillä huomioidaan jo suunnitteluvaiheessa. Suunnittelun aikana huomioidaan eri käyttäjäryhmien liikkuminen rakennuksessa ja sen sisääntuloreiteillä, jotta voidaan varmistua esteettömistä reiteistä rakennukseen sekä rakennuksessa. Opetuksessa liikuntaesteiset huomioidaan siten, että esim. jokaisessa oppiaineessa on ainakin yksi opetustila, jossa on liikuntaesteiselle esteetön työskentelymahdollisuus.

Ruotsinkielisessä opetuksessa on vain yksittäisiä liikuntavammaisia oppilaita ja heidän opetusjärjestelynsä suunnitellaan aina oppilaskohtaisesti, mistä syystä erillisiä ohjeita ei ole laadittu. Opetussuunnitelman arvot ja muut normit ohjaavat opetuksen toteuttamista.

2. Miten liikuntavammaiset lapset ovat huomioitu Espoon peruskouluissa?

Espoossa on ollut ja on liikuntavammaisia oppilaita, joiden opetus on voitu ja voidaan järjestää heidän tuen tarpeet huomioiden laadukkaasti. Opetusjärjestelyissä on huomioitu oppilaan tuen tarpeet opetukseen osallistumiseksi. Tarvittaessa oppilaan tukena hyödynnetään avustajapalveluita tai erilaisia apuvälineitä. Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskiksen tarjoama konsultaatio ja palvelut ovat edistäneet osaltaan Espoossa asuvien erityisen tuen oppilaiden yksilöllisten tuen tarpeiden huomioimista ja yksilöllisten ratkaisujen toteuttamista.

Oppilaiden liikuntavamma pyritään huomioimaan mahdollisuuksien mukaan jo kouluun hakuvaiheessa. Suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikön järjestämään opetukseen ja lähikouluun haettaessa huoltajilla

on mahdollisuus vedota hakulomakkeella lapsensa terveydentilaan liittyvään tai muuhun erityiseen syyhyn. Mikäli hakemuksen liitteenä toimitettavan asiantuntijalausannon perusteella lähikoulun osoittamisessa tulee huomioida oppilaan liikuntavamma, osoitetaan lähikouluksi oppilaan tarpeisiin soveltuva koulu. Oppilaan hakiessa muuhun kuin lähikouluun eli ns. toissijaiseen kouluun tai Espoossa tarjottaviin eri painotuksiin, hakemus kohdistuu yksittäiseen huoltajan yksilöimään kouluun. Hakemus voi tällöin kohdistua kouluun, joka ei ole välttämättä täysin esteetön tai oppilaan liikuntavamman parhaiten huomioiva. Oppilaan tullessa valituksi hakemaansa painotukseen sellaiseen kouluun, joka ei ole täysin esteetön, suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö yhdessä Kasvun ja oppimisen toimialan Tilat ja alueet -yksikön kanssa selvittävät, voidaanko kyseisen koulun esteettömyyttä parantaa esimerkiksi pienimuotoisilla muutostöillä.

Ruotsinkielisessä opetuksessa oppilaan lähikoulu määräytyy kotiosoitteen perusteella. Lähtökohtaisesti liikuntavammaiset sijoitetaan lähikouluun. Mikäli koulun fyysinen toimintaympäristö ei millään mahdollista lähikoulussa opiskelua, etsitään oppilaalle toinen ratkaisu yhteistyössä huoltajien kanssa.

3. Millaisissa tilanteissa Espoo ostaa palveluita liikuntavammaisiin lapsiin erikoistuneesta Ruskiksen koulusta?

Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskeasuo ("Ruskis") on perusopetuslain 8 §:n tarkoittama valtion erityiskoulu, jolle on määrätty perusopetuslain 39 §:n mukainen tehtävä huolehtia erityisen tuen yhteydessä annettavasta kuntoutuksesta sekä opetukseen liittyvästä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä. Koulussa on myös oppilaspaikkoja erityisen tuen piirissä oleville oppilaille, joiden koulunkäyntiä ei jossakin koulupolun vaiheessa voida toteuttaa tarkoituksenmukaisella tavalla oppilaan omassa asuinkunnassa.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö hankkii Valteri Ruskiksesta ohjauskäyntejä ja tukijaksoja tilanteissa, joissa tarvitaan lisäosaamista esimerkiksi jatko-opintohakuihin liittyvissä tilanteissa, tai oppilaan näönkäyttöön tai opetukseen osallistumisen edellyttämiin apuvälineisiin liittyvissä asioissa. Päätöksen maksusitoumuksen myöntämisestä konsultaatiopalvelujen ostamiseksi tekee erityisen tuen koulutussuunnittelijan valmistelusta opetuksen tuen päällikkö.

Ruotsinkielisen opetuksen puolella oppilaspaikkamäärä Skillan ruotsinkielisessä opetuksessa on erittäin rajallinen ja sen palveluita on käytetty muutamien espoolaisten oppilaiden opetuksen järjestämiseksi yksilöllisen harkinnan mukaan yhteistyössä huoltajien kanssa. Ruotsinkielisessä opetuksessa Skillan konsultaatiopalveluita ostetaan oppilaskohtaisen tuen suunnittelun avuksi silloin, kun koulun ja

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

87/117

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 82
§ 95

10.04.2024
29.04.2024

ruotsinkielisten sivistyspalveluiden oma osaaminen ei ole riittävää. Päätöksen konsultaatiopalveluiden ostosta ja oppilaspaikan hakemisesta tekee opetuspäällikkö.

Valteri Ruskikselta oppilaspaikkaa haetaan oppilaan asuinkunnan ja huoltajien yhteistyönä. Ennen oppilaspaikan hakemista koskevan päätöksen tekemistä oppilaan tulee osallistua Valterin järjestämälle tukijaksolle, jonka aikana arvioidaan monialaisesti oppilaan tuen tarvetta, oppimisvalmiuksia sekä oppimiseen, kuntoutumiseen ja koulunkäyntiin liittyviä erityistarpeita sekä selvitetään, mitä oppilaan asuinkunnan tarjoamia vaihtoehtoja olisi mahdollista muokata vastaamaan oppilaan tarpeita. Valteri laatii tukijakson perusteella yhteenvedon oppilaan tilanteesta oppilaan asuinkunnalle ja suosittelee tarvittaessa oppilaspaikan hakemista.

Mahdollisen oppilaspaikan hakemiseen vaikuttaa olennaisesti se, voidaanko kyseisen oppilaan erityinen tuki ja tarvittavat tukikeinot toteuttaa Espoossa hänen etunsa edellyttämällä tavalla. Oppilaan erityisen tuen hakuasiakirjat ja Valteri Ruskiksen oppilaspaikan hakemista koskevat hakuasiakirjat käsitellään tästä syystä samanaikaisesti ja oppilaspaikkaa haetaan vain, jos oppilaan erityisen tuen ja tarvittavien tukitoimien ei katsota olevan toteutettavissa Espoossa. Oppilaspaikan hakemisesta päättää erityisen tuen koulutussuunnittelijan ja aluepäällikön valmistelusta perusopetuksen johtaja.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.04.2024 § 82

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Ira Hietanen-Tanskasen ja 34 muun valtuutetun 29.1.2024 jättämään valtuustokysymykseen liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta.

Käsittely

Walls teki Kurrin, Klingin, Kosken ja Hietanen-Tanskasen kannattamana seuraavan lisäehdotuksen:

”Kasvun ja oppimisen lautakunta pitää tärkeänä, että liikuntavammaisten koululaisten tosiasiallista yhdenvertaisuutta edistetään ja ryhdytään aina mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mm. esteettömyyteen liittyvien epäkohtien ja ongelmien korjaamiseksi. Lisäksi lautakunta toivoo, että vuoropuhelua ja yhteistyötä esteettömyysasioissa lisätään toimialan ja

kaupungin Tilapalveluiden kanssa, vammaisneuvostoa ja järjestötoimijoita nykyistä aktiivisemmin osallistaen ja kuullen, jotta mm. tarvittavat yksilölliset mukautukset voidaan toteuttaa esim. liikuntavammaisille oppilaille riittävän varhaisessa vaiheessa.”

Hietanen-Tanskanen teki puheenjohtaja Räf, Kurrin, Klingin, Kosken ja Wallsin kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta toivoo, että vuoden 2024 aikana selvitetään, miten tosiasiallisesti vammaisten lasten yhdenvertaisuus päiväkodeissa ja kouluissa toteutuu. Huoltajien ja henkilökunnan näkemys siitä, onko kouluissa riittävästi osaamista ja onko tarvittavia mukautuksia tehty ja missä ajassa, on tärkeä selvittää.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Wallsin tekemä lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Hietanen-Tanskasen tekemä lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Ira Hietanen-Tanskasen ja 34 muun valtuutetun 29.1.2024 jättämään valtuustokysymykseen liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että liikuntavammaisten koululaisten tosiasiallista yhdenvertaisuutta edistetään ja ryhdytään aina mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mm. esteettömyyteen liittyvien epäkohtien ja ongelmien korjaamiseksi. Lautakunta toivoo, että vuoropuhelua ja yhteistyötä esteettömyysasioissa lisätään toimialan ja kaupungin Tilapalveluiden kanssa, vammaisneuvostoa ja järjestötoimijoita nykyistä aktiivisemmin osallistaen ja kuullen, jotta mm. tarvittavat yksilölliset mukautukset voidaan toteuttaa esim. liikuntavammaisille oppilaille riittävän varhaisessa vaiheessa.

Lautakunta toivoo, että vuoden 2024 aikana selvitetään, miten tosiasiallisesti vammaisten lasten yhdenvertaisuus päiväkodeissa ja kouluissa toteutuu. Huoltajien ja henkilökunnan näkemys siitä, onko kouluissa riittävästi osaamista ja onko tarvittavia mukautuksia tehty ja missä ajassa, on tärkeä selvittää.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	89/117
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 82	10.04.2024
Kaupunginhallitus	§ 95	29.04.2024

Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-Aho Harri

Nämnden Svenska rum ger i enlighet med redogörelsedelen svar på fullmäktige frågan om likabehandling av elever med nedsatt rörelseförmåga, vilket lämnades av fullmäktige ledamöterna Ira Hietanen-Tanskanen och 34 andra stadsfullmäktige ledamöter den 29 januari 2024.

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta
- Vammaisneuvoston lausunto koskien Valtuustokysymys liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta
- Nuorisovaltuuston lausunto valtuustokysymykseen liikuntavammaisista Espoon kouluissa

Tiedoksi

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	90/117
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024

6955/00.01.02/2021

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 96

§ 96

Valtuustoaloite erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi (Kv-asia) (Pöydälle 6.6.2022 ja 13.2.2023)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kiviniitty Sirkku

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee tiedoksi selostusosan vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ja Liisa Kivekkään ym. 26.4.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloite

Johanna Värmälä ja Liisa Kivekäs sekä 16 muuta valtuutettua ovat jättäneet 26.4.2021 valtuustoaloitteen erillisen esteettömyysohjelman laatimisesta:

Valtuustoaloite Esteetön Espoo -esteettömyysohjelman laatimiseksi

Espoossa on ollut esteettömyysohjelma vuoteen 2020 asti. Esteetön Espoo 2020 - esteettömyysohjelman loppuraportin laatinut seurantaryhmä esittää esteettömyystyön jatkamista ohjelmatoiminnan keinoin. Ryhmä myös toteaa, että ohjelman tulee olla kytköksissä hyvinvoinnin ja

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	91/117
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024

palvelutoiminnan kehittämiseen. Esteettömyyteen liittyvien asioiden hallinta vaatii koordinoitua, koska esteettömyys koskee eri toimialoja ja monia toimijoita. Lisäksi esille tulevien ongelmien ratkaiseminen ja kehittämiskohteet on huomioitava toimintasuunnitelmissa ja talousarvioissa. Esteettömyyttä edistävä suunnitelmallinen työ tulee tehdä käyttäjälähtöisesti. Käyttäjryhmien sekä järjestö- ja yritystoiminnan edustajien tulee olla mukana esteettömyysohjelmatyössä. Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet esitämme, että Espoo laatii yhteistyössä eri toimijoiden kanssa uuden esteettömyysohjelman.

Valtuustossa 25.4.2022 asia palautettiin äänestyksen jälkeen uudelleen valmisteluun.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoo tarinan mukaisesti tavoitteena on, että palvelut ovat laadukkaasti, esteettömästi ja tehokkaasti järjestettyjä, ja kehitämme niitä yhdessä asukkaidemme ja asiakkaidemme kanssa. Espoo tarinassa todetaan, että kaikista kaupunkikeskuksistamme muodostuu viihtyisiä ja turvallisia asuin-, asiointi- ja työpaikkakeskuksia, joissa hyvät palvelut, virikkeelliset harrastusmahdollisuudet ja lähiluonto ovat helposti ja esteettömästi saavutettavissa.

Espoossa suunnitellaan, kunnossapidetään ja rakennetaan esteetöntä ympäristöä. Esteettömyys huomioidaan kaavoituksessa, uusissa julkisissa rakennuksissa, perusparannushakkeissa ja yleisillä alueilla. Esteettömyys on osa suunnittelutyötä kaikessa rakentamisessa.

Espoossa esteettömyys toteutuu poikkihallinnollisesti osana toimialojen ja tulosyksiköiden pysyvää toimintaa. Esteettömyyden toteuttamisessa on vakiintuneet käytännöt ja prosessit, joita tarkennetaan toimintaympäristön muuttuessa ja saadun palautteen perusteella.

Esteettömyyden suunnittelun lähtökohtana on kaikille sopivat ratkaisut (Design for All). Lisäksi tehdään tarvittaessa yksilöllisiä mukautuksia. Esteettömyyden edistämisessä keskeistä on käyttäjälähtöisyys ja yhteistyö eri sidosryhmien, kuten vammaisneuvoston, vanhusneuvoston, järjestöjen ja yritystoimijoiden kanssa sekä yhteistyön edistäminen eri toimijoiden kesken.

Esteettömyys huomioidaan asemakaavoituksen alkuvaiheessa

Esteettömyyden edellytyksiä arvioidaan mm. lähtötietoselvityksessä. Suunnittelun uuden asemakaava-alueen sopivuutta aiottuun käyttötarkoitukseen tutkitaan. Mikäli asemakaavaa valmistellaan

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	92/117
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024

maanomistajan aloitteesta, keskustellaan tarvittaessa maanomistajan kanssa hankkeen soveltuvuudesta esteettömyyden kannalta.

Julkiset palvelut pyritään aina sijoittamien esteettömille ja joukkoliikenteellä hyvin saavutettaville sijainneille. Tarvittaessa edellytetään toteutettavaksi esimerkiksi hissejä, kun korkeusolosuhteet eivät mahdollista esteetöntä kulkua.

Esteettömyys on ollut osana kaavoitusta ja liikennesuunnittelua jo pitkään. Yhteistyötä tehdään muiden hallintokuntien, tulevien toimijoiden ja vammaisjärjestöjen kanssa. Vammaisneuvoston Rakennetaan kaikille -työryhmälle esitellään esteettömyyden kannalta merkittävimmät kaavahankkeet (kaupunkikeskukset, palvelukeskittymät, erityisasuminen). Esteettömyyden erikoistason alueet on merkittynä kartalle ja esimerkiksi uusissa asemakaavoissa erityistä huomiota kiinnitetään suurien LE-ajoneuvojen saattopaikkojen tilavarauksiin.

Noudatettavat esteettömyysasetukset ja -ohjeet Espoon kaupungin Tilapalveluissa

Rakennusten esteetöntä suunnittelua ja rakentamista säätelevät Ympäristöministeriön asetus rakennuksen esteettömyydestä sekä asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta. Tilapalvelujen kohteissa noudatetaan em. asetusten ja Ympäristöministeriön ohjeen rakennuksen esteettömyydestä pohjalle laadittua Rakennustiedon ja Ympäristöministeriön vuonna 2019 yhteistyönä toteuttamaa kattavaa opasta Esteetön rakennus ja ympäristö. Tilapalvelujen omaan esteettömän rakentamisen oppaaseen on koottu Esteetön rakennus ja ympäristö -opasta täydentäväksi tarkoitettuja, Tilapalvelujen kohteissa huomioitavia seikkoja. Esteettömyys huomioidaan myös mm. Espoon kaupungin toiminnallisessa päiväkotisuunnitteluohjeessa, Espoon kaupungin koulujen pihasuunnitteluohjeessa ja Espoon ohjeissa opasteiden suunnitteluun.

Esteettömyys yleisten alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa, Kaupunkitekniikan keskus

Katualueiden ja yleisten ulkoalueiden esteettömyyttä ohjataan tyyppiirustuksilla, jotka löytyvät Kaupunkitekniikan verkkosivuilta. Espoossa on käytössä Suraku-kortit, joissa esitetään yleisohjeet esteettömien julkisten ulkoalueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon. Espoo on ollut mukana myös asemaympäristön esteettömyyssuunnitteluohjeen laadinnassa SUJUVAssa, joka on visualisoitu kooste esteettömyysmääräyksistä, -ohjeista ja -suosituksista. SUJUVA-ohjeen tavoitteena on ohjata suunnittelijoita esteettömien

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	93/117
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024

ratkaisujen valintaan suunnittelutyössään sekä auttaa ylläpitämään tilojen esteettömyyttä.

Esteettömyys rakennusvalvonnassa

Rakennusvalvonnan ennako-ohjauksen tavoitteena on hankkeen suunnittelun ohjaaminen ennakoidusti siten, että esteettömyyteen liittyvät säännökset tulevat huomioiduksi. Ennako-ohjausvaiheessa käydään Rakentamisen Topten –käytäntöjen mukainen ennakkoneuvottelu ja erityisen esteettömyyden hankkeissa käydään erillinen neuvottelu myös esteettömyysasiantuntijan ja lupakäsittelijän kesken.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus ja sen piha- ja oleskelualueet suunnitellaan ja rakennetaan niiden käyttötarkoituksen, käyttäjämäärän ja kerrosluvun edellyttämällä tavalla siten, että esteettömyys ja käytettävyys otetaan huomioon erityisesti lasten, vanhusten ja vammaisten henkilöiden kannalta. (MRL 117 e § Esteettömyys)

Rakennushankkeen pääsuunnittelija vastaa siitä, että suunnitelmat täyttävät maankäyttö- ja rakennuslain esteettömyysasetuksen vaatimukset. Pääpiirustuksissa ja pihasuunnitelmassa esitetään käyttötarkoituksen mukaiset merkinnät.

Lupakäsittelyvaiheessa pääsuunnittelija täyttää Esteettömyyden suunnittelu- ja tarkastusasiakirjan ja toimittaa ne lupahakemuksen liitteiksi (Pientaloa suuremmissa hankkeissa). Lisäksi erityisen esteettömyydenkohteissa pääsuunnittelija laatii esteettömyyselvityksen.

Erityisen esteettömyyden hankkeissa pääsuunnittelija esittelee hankkeen vammaisneuvoston Rakennetaan kaikille työryhmälle (RAKA), joka antaa lausunnon. Erityisen esteettömyyden kohteissa tai muuten erityisissä hankkeissa annetaan yleensä myös lupamääräyksiä. Jos suunnitelmat sisältävät poikkeamia säännöksistä, on ne esitettävä ja perusteltava lupahakemuksen yhteydessä. Rakennusvalvonta arvio poikkeamien vähäisyyden ja onko lupaa mahdollista myöntää.

Suunnitelman mukaisen esteettömyyden toteutuminen varmistetaan ennen rakennuksen käyttöönottoa tehtävässä työmaakäynnissä. Esteettömyyden toteutumisen tarkastaminen:

- Pääsuunnittelija tarkastaa ja täyttää Esteettömyyden suunnittelu- ja tarkastusasiakirjan
- Erityisen esteettömyyden kohteissa tehdään työmaakäynti, johon osallistuvat pääsuunnittelija, esteettömyysasiantuntija ja lupakäsittelijä sekä RAKA-ryhmän edustaja.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	94/117
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024

- Erityisen esteettömyyden kohteissa pääsuunnittelija laatii muistion, johon kirjataan havainnot vielä mahdollisesti korjattavista asioista.
- Kun muistioon kirjatut puutteet on korjattu, pääsuunnittelija täydentää muistiota valokuvien ja omalla allekirjoituksellaan sekä toimittaa sen käyttöönotosta vastaavalle rakennustarkastajalle. (ePermit)

Esteettömyysasiantuntija

Esteettömyysasiantuntijan tehtävänä on toimia kaupunkiympäristötoimialan toimialueen esteettömyyden koordinoijana. Esteettömyysasiantuntija opastaa toimialan asiantuntijoita esteettömyyteen liittyvissä kysymyksissä ja on mukana suunnittelun ja rakentamisen ohjauksessa asemakaavoituksessa, katu- ja puistosuunnittelussa sekä rakennuslupakäsittelyssä. Esteettömyysasiantuntijan tehtävänä on myös esteettömyyden toteutumisen suoritteiden seuranta, esteettömyyttä edistävien tietopalveluiden ja neuvonnan kehittäminen kaupunkilaisille sekä koulutuksen ja tiedotuksen lisääminen henkilöstölle. Esteettömyysasiantuntija toimii toimialansa edustajana vammaisneuvostossa ja vanhusneuvostossa sekä linkkinä vammaisneuvoston Rakennetaan kaikille -työryhmän suuntaan.

Esteettömyys ja saavutettavuus palveluissa ja ohjelmissa

Esteettömyyden ja saavutettavuuden toteutuminen on erittäin tärkeää kaikilla toimialoilla. Esteettömyysasiantuntija tukee muiden toimialojen ja tulosyksiköiden esteettömyystyötä ja osallistuu suunnittelun ja rakentamisen ohjaukseen kaupungin omissa hankkeissa, kuten esimerkiksi kouluissa ja päiväkodeissa. Kaupungin palveluissa huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus. Esteettömyys huomioidaan myös ulkopuolelta hankittavien kunnallisten palveluiden kilpailutuksessa ja hankkeistamisessa.

Esteettömyyden ja saavutettavuuden edistäminen on myös osa kaupungin ohjelmia ja suunnitelmia. Palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuden toimenpidesuunnitelmassa vuosille 2023–2025 on useita esteettömyyttä ja saavutettavuutta edistäviä toimenpiteitä, joiden toteutumista seurataan. Suunnitelman yhtenä tavoitteena on edistää laaja-alaista ja toiminnallista esteettömyyttä elinympäristössä, asumisessa ja palveluissa. Ikäkausittaisten hyvinvointisuunnitelmien toimenpiteiden toteutuksessa huomioidaan yhdenvertaisuus, esteettömyys ja saavutettavuus sekä eri väestöryhmän tarpeet.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	95/117
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024

Esteettömyystyö vakiintunutta toimintaa kaupungissa

Esteettömyyden ja saavutettavuuden käyttäjälähtöinen kehittämistyö on Espoossa jatkuvaa, päivittäistä, suunnitelmallista toimintaa. Eteen tulevia ongelmia ratkaistaan osana perustyötä. Esteettömyyttä toteutetaan laajasti eri tulosyksiköissä. Käyttäjien kokemuksia kerätään eri keinoja hyödyntäen ja ohjeita päivitetään tarpeen mukaan. Suoritteiden seurantaan kehitetään mittarit, joita hyödynnetään esteettömyyden kehittämistyössä. Esteettömyysasiantuntija kehittää ja tukee yhteistyötä eri tulosyksiköiden välillä sekä ylläpitää verkostotyötä. Esteettömyysasiantuntija on mukana vammaisneuvostossa ja vanhusneuvostossa ja edistää neuvostojen työn huomioimista kaupungin esteettömyystyössä. Esteettömyyden tietopalvelua kehitetään, niin että esteettömyystietoa on helposti saatavilla. Henkilöstön esteettömyyskoulutusta ja käyttäjälähtöisen esteettömyyden ymmärrystä lisätään ja osaaminen varmistetaan.

Esteettömyystyö on saatu vakiinnutettua osaksi kaupungin toimintaa. Esteettömyysohjelmaa tullaan päivittämään vastaamaan paremmin nykyisiä kehittämistarpeita.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.02.2023 § 52

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee tiedoksi selostusosan vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ja Liisa Kivekkään sekä 17 muun valtuutetun 26.4.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Guzeninan kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Kaupunginhallitus 06.06.2022 § 206

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	96/117
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee tiedoksi selostusosan vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ja Liisa Kivekkään sekä 17 muun valtuutetun 26.4.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Guzenina puheenjohtajan kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Guzeninan ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Valtuusto 25.04.2022 § 56

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee tiedoksi selostusosan vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ja Liisa Kivekkään sekä 17 muun valtuutetun 26.4.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Värmälä Kivekkään kannattamana ehdotti, että asia palautetaan seuraavin perusteluin:

”Valtuusto palauttaa asian uudelleen valmisteluun, jotta vastauksessa voidaan huomioida vammaisneuvoston ja sen Rakennetaan kaikille -työryhmän lausunto.”

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu palautusehdotus, joten seuraavien puhujien on kohdistettava puheensa palautukseen.

Keskustelun palautuksesta päätyttyä puheenjohtaja totesi, että oli äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että äänestyksessä ne, jotka kannattavat palautusehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka vastustavat palautusehdotusta, äänestävät ei.

Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan äänestysjärjestysehdotuksen.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	97/117
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024

Äänestyksessä valtuusto 39 äänellä 33 ääntä vastaan, 2 äänestäessä tyhjää hyväksyi palautusehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto on päättänyt palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Päätös

Valtuusto:
Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi siten, että vastauksessa voidaan huomioida vammaisneuvoston ja sen Rakennetaan kaikille -työryhmän lausunto.

Kaupunginhallitus 11.04.2022 § 123

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee tiedoksi selostusosan vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ja Liisa Kivekkään sekä 17 muun valtuutetun 26.4.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite esteettömyysohjelman tekemiseksi
- Valtuustoaloite erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi 200422 Lausunto Evane ja RAKA

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

98/117

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 83
§ 97

10.04.2024
29.04.2024

Asianumero 3468/12.00.01/2023

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 97

§ 97

Valtuustoaloite lasten ja nuorten sähkötukokoinnin kitkemiseksi (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaarnalehto Annika
Kaski Mirjami
Stark Elisa
Törölä Siri
Valkonen Maria
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Henna Kajavan ym. 23.10.2023 jättämään valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten sähkötukokoinnin kitkemiseksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuutettu Henna Kajava yhdessä 16 muun valtuutetun kanssa ovat jättäneet 23.10.2023 valtuustoaloitteen lasten ja nuorten sähkötukokoinnin kitkemiseksi. Valtuustoaloitteessa esitetään, että Espoon kouluissa peruskouluista ammattikouluihin ja lukioihin ryhdytään torjumaan sähkötukokointia tehokkain ja monipuolisin toimin, sekä päivitetään Espoon päihdetoimintamallit vastaamaan nykyistä tilannetta.

Valmistelu

Lausunto on valmisteltu Kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen perusopetuksen, ruotsinkielisten sivistyspalveluiden, toisen asteen ja nuorisopalveluiden ja toimialan esikunnan yhteistyönä. Lausunto

käsitellään kasvun ja oppimisen lautakunnassa 6.3.2024 ja svenska rum - lautakunnassa 14.3.2024.

Valtuustoaloite oli Nuorisovaltuuston käsittelyssä 6.2.2024. Nuorisovaltuusto kannattaa aloitetta, mutta korostaa samalla, että terveellisten elämäntapojen oppiminen tapahtuu tehokkaimmin kodeissa vanhemmilta. Koulut voivat puuttua sähkötupakan käyttöön ankarammin, mutta nuorten päihteiden käyttöön liittyviä trendejä on usein vaikeaa kääntää vain haitoista sivistämällä. Koulun alueella tapahtuvaa sähkötupakointia on hyvin vaikeaa valvoa ja nuorten sähkötupakointi painottuu vapaa-ajalle.

Valtuustoaloitteessa toivotaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin:
Miten rehtoreita ja koulujen henkilökuntaa koulutetaan?
Miten tietoa voidaan levittää haitoista ja markkinoinnista tehokkaammin?
Miten välituntivalvontaa voidaan tehostaa?
Miten vanhempia voidaan tiedottaa paremmin?

Lautakunnan lausunto

Espoon opiskeluhoitosuunnitelman liitteenä olevaa Espoon päihdesuunnitelmaa päivitetään kevään 2024 aikana yhteistyössä tulosityksiköiden ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Suunnitelmassa huomioidaan myös sähkötupakointiin ja muiden nikotiini tuotteiden käyttöön puuttuminen ja ennaltaehkäisy. Päihdesuunnitelman toimenpiteiden toteutuksesta vastaa oppilaitoksen rehtorin johtama yhteisöllinen hyvinvointiryhmä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on järjestänyt etävanhempainillan aiheesta "Vape ja nikotiini tuotteet – mitä huoltajan on hyvä tietää" 29.11.2023, tästä jaettiin huoltajille tietoa Wilmassa. Tallenne on edelleen katsottavissa LUVNin nettisivuilla. Ruotsinkielinen tulosityksikkö on järjestänyt 25.01.2024 yhteisen vanhempainillan yhteistyössä poliisin, nuorisotyön ja järjestöjen kanssa.

Materiaalista ja koulutuksista mm. Ehyt ry:ltä ja Syöpäjärjestöiltä on tiedotettu koulujen henkilökunnalle alkuvuodesta 2024 rehtorien kautta ja intranetissä. Huoltajille on lähdössä Wilma-tiedote toimialalta (valmisteltu yhteistyössä Länsi-Uudenmaan poliisin kanssa) päihde- ja väkivaltailmiöistä, johon myös sisältyy sähkötupakka (helmikuu 2024).

Nikotiini tuotteiden ja sähkötupakan käytön vaaroista tiedottamisessa sekä käytön lopettamisen tuessa opiskeluhoillon henkilöstöllä, erityisesti koulu- ja opiskeluterveydenhuollolla on iso rooli. Terveystarkastaja tapaa jokaisen oppilaan lakisääteisissä terveystarkastuksissa, ja ottaa puheeksi myös päihteiden käytön.

Kouluissa ja lukioissa noudatetaan Espoon opiskeluhuoltosuunnitelman liitteenä olevaan päihdesuunnitelmaa. Opetukseen sisällytetään ennaltaehkäisevä työote mm. integroimalla eri oppiaineisiin hyvinvointia ja terveyttä edistäviä sisältöjä. Oppilaita tuetaan heidän itsetuntonsa kehittämisessä ja heitä rohkaistaan keskustelemaan ja hankkimaan tietoa oman hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Oppilaiden ymmärrystä vahvistetaan päihteiden käyttöön liittyvistä riskeistä, ja tuetaan heitä tekemään valintoja, jotka edistävät omaa hyvinvointia ja terveyttä. Ehkäisevää päihdetyötä tehdään yhteistyössä oppilaskuntien ja huoltajien kanssa, ja sähkötupakka voidaan ottaa puheeksi esimerkiksi vanhempainiltojen yhteydessä ja muussa kotien ja koulujen välisessä viestinnässä. Koulupäivän aikaisesta sähkötupakan käytöstä otetaan yhteys huoltajaan saman päivän aikana.

Sähkötupakkaa käsitellään osana terveystiedon opetusta. Terveystiedossa terveyteen, hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä ilmiöitä tarkastellaan ikäkaudelle sopivalla tavalla terveysosaamisen eri osa-alueiden kautta. Näitä ovat terveyteen liittyvät tiedot, taidot, itsetuntemus, kriittinen ajattelu sekä eettinen vastuullisuus. Opetuksessa huomioidaan terveyteen liittyvien ilmiöiden moniulotteisuus ja -tasoisuus: terveyttä tukevat ja kuluttavat fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset tekijät sekä näiden väliset yhteydet ja syy-seuraussuhteet. Terveysosaamisen avulla oppilaat hahmottavat terveyden laaja-alaisuutta ja saavat valmiuksia tehdä tarkoituksenmukaisia ja perusteltuja terveyteen liittyviä valintoja ja päätöksiä. Terveysosaaminen lisää kykyä tunnistaa ja muokata tekijöitä, jotka mahdollistavat oppilaiden oman ja ympäristönsä terveyden ja hyvinvoinnin arvostamisen, ylläpitämisen ja edistämisen.

Tupakkalain mukaan tupakointi on kiellettyä julkista palvelua tarjoavien rakennusten sisätiloissa. Lisäksi se on kielletty päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa.

Tupakkalain mukaan tupakan vastikkeita, tupakointivälineitä ja sähkösavukkeita ei saa elinkeinotoiminnassa myydä tai muutoin luovuttaa alle 18-vuotiaalle. Tupakkatuotetta, tupakan vastiketta, tupakointivälinettä, tupakkajäljitelmaa, sähkösavuketta tai nikotiinainestettä ei saa markkinoida. Koulujen järjestyssäännöissä kielletään tupakointi ja päihteiden käyttö. Ellei sähkötupakoinnin kiellosta ole erikseen jo mainintaa koulun järjestyssäännöissä, järjestyssääntöihin tehdään muutosehdotus, joka koskee myös sähkösavukkeiden sekä tupakkajäljittelien kieltämistä. Julkisuudessa on nostettu esille se, että tupakkalakia tulisi tarkentaa mm. sähkösavukkeiden osalta.

Koulujen ja oppilaitosten henkilökuntaa on ohjeistettu puuttumaan tupakointiin ja nikotiinituotteiden käyttöön välittömästi sitä havaitessaan.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

101/117

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 83
§ 97

10.04.2024
29.04.2024

Kouluissa tiedotetaan lainsäädännöstä ja järjestyssäännöistä sekä valvotaan niiden noudattamista. Tiedotuksen ja tukimateriaalien myötä opettajat osaavat paremmin tunnistaa sähkö tupakkavälineitä ja sähkö tupakan hajun.

Nuorisopalveluiden vuonna 2021 päivitetystä päihdetoimintamallissa tupakkatuotteet, mukaan lukien sähkö tupakka, on huomioitu. Kun nuoren kohtaamiseen liittyy päihteitä, tehdään tilannekohtainen arvio ja toimitaan sen mukaisesti. Sähkö tupakan poltto, myynti ja siihen liittyvät lieveilmiöt ovat nuorisonohjaajille tuttuja. Nuorisonohjaajia on tiedotettu helmikuussa järjestettävästä Ehyt ry:n Nikotiinittomuustyön uudet haasteet - koulutuksesta, jossa aiheena on muun muassa uudet ilmiöt. Yleisesti ottaen ehkäisevä päihdetyö on osa nuorisonohjaajien arkityötä, joten he kannustavat lapsia ja nuoria kaikenlaiseen päihteettömyyteen, myös luopumaan sähkö tupakasta.

Omnian kuntayhtymä kertoo, että järjestyssääntöjen mukaan kaikki toimipisteet ovat savuttomia. Tupakan, sähkö tupakan, nuuskan ja niiden kaltaisten tuotteiden käyttö ja esilläpito on kielletty Omnian kaikissa tiloissa ja piha-alueilla. Opettajat käyvät järjestyssäännöt läpi aloittavien opiskelijoiden kanssa. Erillistä välituntivalvontaa ei ole, poikkeuksena TUVAn opiskelijat. Henkilöstö on ohjeistettu puuttumaan oppilaitoksen alueella olevaan tupakointiin (järjestyssäännöt). Yhteisissä tutkinnonosissa, Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen-osiossa opettajat ottavat asian esille opiskelijoiden kanssa.

Omiassa suunnitellaan toteutettavan vuoden 2024 aikana sähkö tupakoinnin vaaroihin liittyvä kampanjointia yhteistyössä opiskelijakunnan kanssa. Henkilöstön tietoisuutta lisätään sähkö tupakointiin liittyvistä ilmiöistä tietoa esim. Hyvinvointi- ja turvallisuusryhmissä, ja yhteisissä huoltajatilaisuuksissa asiaa tuodaan esille.

Eduskunta käsittelee parhaillaan tupakkalakia. Lakiesityksen mukaan laajennetaan koulujen mahdollisuuksia ottaa pois sähkö tupakointivälineitä alaikäisiltä.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.04.2024 § 83

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Henna Kajavan sekä 16 muun valtuutetun 23.10.2023

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	102/117
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 83	10.04.2024
Kaupunginhallitus	§ 97	29.04.2024

jättämään valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten sähkö tupakoinnin kitkemiseksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Nämnden Svenska rum 14.03.2024 § 24

Förslag

Föredragande

Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-Aho Harri

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsedelen om ledamot Henna Kajavas och 16 andra ledamöters motion 23.10.2023 om att få bort rökning av e-cigarett bland barn och unga.

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite lasten ja nuorten sähkö tupakoinnin kitkemiseksi
- Nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten sähkö tupakoinnin kitkemiseksi

Tiedoksi

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 98

103/117
29.04.2024

Asianumero 2384/02.05.02/2023

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 98

§ 98

Valtuustoaloitteet Espoon maksamien Pride-tukien lakkauttamisesta ja maksullisen yhteistyön lopettamiseksi Helsinki Pride-organisaation kanssa

Valmistelijat / lisätiedot:
Takala Jutta

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Jiri Kerosen ym. 14.6.2023 jättämään valtuustoaloitteeseen Espoon maksamien Pride-tukien lakkauttamisesta ja valtuutettu Tere Sammallahten ym. 14.6.2023 jättämään valtuustoaloitteeseen maksullisen yhteistyön lopettamiseksi Helsinki Pride-organisaation kanssa, ja toteaa aloitteet loppuun käsitellyksi. Vastaus toimitetaan tiedoksi muille valtuutetuille valtuuston seuraavan kokouskutsun yhteydessä.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloitteet

Valtuutetut Jiri Keronen sekä 11 muuta valtuutettua ovat jättäneet 14.6.2023 päivätyn aloitteen Espoon maksamien Pride-tukien lakkauttamisesta. Lisäksi valtuutetut Tere Sammallahti sekä 11 muuta valtuutettua ovat jättäneet 14.6.2023 päivätyn aloitteen maksullisen yhteistyön lopettamiseksi Helsinki Pride-organisaation kanssa.

Aloitteissa tuodaan esiin, että Espoon kaupunki maksaa vuosittain 50 000 euroa + ALV Helsingissä järjestettävälle Helsinki Pride-tapahtumalle. Jos Espoon kaupunki käyttäisi nämä rahat johonkin omaan tapahtumaansa,

tulisi siitä enemmän suoraa hyötyä Espoolle eivätkä espooalaisten rahat valuisi kilpailijakunta Helsinkiin.

Aloitteissa ehdotettiin, että Espoon kaupunki ei enää tulevana vuosina tue Helsinki Prideä taloudellisesti tai ryhdy sen yhteistyökumppaniksi ja että, Espoo lopettaa maksullisen yhteistyön Helsinki Pride-organisaation kanssa.

Vastaus valtuustoaloitteisiin

Espoon kaupunki edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta laaja-alaisesti sekä panostaa diversiteetin edistämiseen eri toimenpitein. Espoon kaupungille on laadittu henkilöstön ja palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat, ja toteutamme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä suunnitelluin toimenpitein.

Yksi toimenpiteistä oli Espoon kaupungin huhtikuussa 2023 solmima määräaikainen Main Partner -pääyhteistyökumppanuus Helsinki Pride-yhteisön kanssa.

Muita kaupungin henkilöstön tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviä toimenpiteitä ovat muun muassa:

- Diversiteetin ja monimuotoisuuden integroiminen koulutuksiin, johtamisvalmennuksiin ja perehdytyskoulutuksiin sekä henkilöstösuunnitteluun (katso alta tarkempi selvitys).
- Anonyymin rekrytoinnin ja monimuotoisuuslauseiden käyttäminen rekrytoinnissa sekä muiden viestintäohjeiden ja tukimateriaalien laatiminen rekrytointien tueksi.
- Siirtyminen sukupuolineutraalien nimikkeiden käyttämisen.
- Annetaan neuvontaa ja koulutusta häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisyyn.
- [Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.](#)

Kaupungin palvelujen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistetään muun muassa:

- Vahvistamalla viestintää, joka kertoo moninaisuudesta ja on osallistavaa sekä normitietoista eri viestintäkanavissa.
- Kerätään tietoja, jotka mahdollistavat eri vähemmistöryhmien näkemysten esiin saamisen esim. kouluterveyskyselyllä.
- Sukupuolineutraalien wc-tilojen lisääminen.
- Sukupuolittietoinen budjetointi ja sukupuolivaikutusten arviointi.
- Fyysisen esteettömyyden lisääminen ja turvallisen tilan periaatteiden käyttöönotto.
- Tehdään yhteistyötä vammaisjärjestöjen kanssa.
- Lisätään sähköisten palvelujen käytön opastusta ja neuvontaa eri vähemmistöryhmille.

- Tunnistetaan eri ryhmien kokema väkivaltaa, puututaan ja tehdään vaikenemisen kulttuuri näkyväksi.
- [Palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.](#)

Hyvinvoivat, aikaansaavat ja moninaiset työyhteisöt rakentuvat pitkälle yhteisesti koetulle psykologiselle turvallisuudelle. Psykologista turvallisuutta voidaan merkittävästi edistää ja ylläpitää sekä tietoisella johtamistyöllä että koko työyhteisön yhteistyöllä. Henkilöstökehittämisen valmennusten ja muun tuen kautta esihenkilöt saavat välineitä kehittää itseään moninaisuuden johtajina. Moninaisuuden johtamisen näkökulma on systemaattisesti huomioitu espoolaisen johtamisen valmennusohjelmassa. Moninaisuuden johtamisen teemalle on omistettu päivä mm. seuraavissa valmennuksissa:

- Espoolainen johtaminen omaksi
- Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkintoon johtava valmennus
- Lähiesihenkilötyön ammattitutkintoon johtava valmennus

Moninaisuuden johtamisen erillistä teemavalmennusta kokeiltiin ensimmäisen kerran syksyllä 2023. Vuonna 2024 valmennus vakiinnutetaan kiinteäksi osaksi kaupungin valmennusohjelman kokonaisuutta.

Moninaisuus, johon sisältyy muiden moninaisuuden muotojen lisäksi myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt, huomioidaan yleisesti kaikissa henkilöstöjohtamisen prosesseissa kuten rekrytoinnissa ja suorituksen ja osaamisen johtamisessa.

Osana suunnitelmallista tasa-arvon, yhdenvertaisuuden moninaisuuden edistämisen työtä Espoon kaupunki toimii vuonna 2024 *Working with Pride* -tason kumppanina (Yhdenvertaisuutta edistäville työnantajille) Helsinki Pride-yhteisölle.

Kumppanuus keskittyy moninaisuutta arvostavan työkulttuurin kehittämiseen koulutusten ja viestinnän kautta. Lisäksi elinvoiman tulosalueen tulosityksiköt toteuttavat teemaan liittyviä tapahtumia ja ohjelmaa kumppanuuden aikana. Tavoitteena on vahvistaa henkilöstön osaamista, positiivista työnantajamielikuvaa ja tarjota espoolaisille monipuolisesti mahdollisuuksia ottaa osaa tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja moninaisuutta edistäviin tapahtumiin.

Kumppanuus mahdollistaa myös viestinnällisen yhteistyön.

Kumppanuus on määräaikainen.

Päätöshistoria

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

106/117

Kaupunginhallitus

§ 98

29.04.2024

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite maksullisen yhteistyön lopettaminen Helsinki Pride-organisaation kanssa
- Valtuustoaloite Espoon kaupunki ei enää tulevina vuosina tue Helsinki Prideä taloudellisesti

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

107/117

Kaupunginhallitus

§ 99

29.04.2024

§ 99

Lautakuntien ja jaostojen sekä viranhaltijoiden päätökset

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Kaupunginhallituksen konsernijaoston pöytäkirja 15.4.2024

Kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaoston pöytäkirja 8.4.2024

Liikuntalautakunnan pöytäkirja 18.4.2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 17.4.2024 § 19 Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työ- ja virkaehtosopimuksen 2022-2025 sekä kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskevan kehittämisohjelman 2023–2027 paikalliset järjestelyerät SOTE-sopimuksen osalta 1.6.2024 lukien / neuvottelutuloksen hyväksyminen ja palkkojen tarkistukset

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 23.4.2024 § 21 Lääkärien virka- ja työehtosopimuksen 2022-2025 allekirjoituspöytäkirjan sekä kunta- ja hyvinvointialan kehittämisohjelman 2023–2027 mukaiset paikalliset järjestelyerät 1.6.2024 lukien / neuvottelutuloksen hyväksyminen ja palkkojen tarkistukset

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 10.4.2024 § 35 Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen 15.4.2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 11.4.2024 § 36 Espoon musiikkiopiston kannatusyhdistys ry:n hallituksen jäsenten nimeäminen kolmivuotiskaudeksi 2024–2027 sekä tilintarkastajan ja varatilintarkastajan nimeäminen vuodelle 2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 12.4.2024 § 37 Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Kiinteistö Oy Jousenpuiston Pysäköinti -nimisen yhtiön varsinaiseen yhtiökokoukseen 19.4.2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 16.4.2024 § 38 Edustajien nimeäminen Suomen museoliitto ry:n sääntömääräiseen vuosikokoukseen 22.5.2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 16.4.2024 § 39 Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Kiinteistö Oy Opinmäen Kampuksen varsinaiseen yhtiökokoukseen 19.4.2024

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	108/117
Kaupunginhallitus	§ 99	29.04.2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 16.4.2024 § 40
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Kiinteistö Oy Matinkylän uimahallin varsinaiseen yhtiökokoukseen 22.4.2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 18.4.2024 § 41
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Kuntien Tiera Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen 25.4.2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 18.4.2024 § 42
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Weegee Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen 19.4.2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 22.4.2024 § 43
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Y-Säätiön vuosikokoukseen 25.4.2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 25.4.2024 § 45
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Espoon Seudun Uusyrityskeskus ry:n kevätkokoukseen 7.5.2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 25.4.2024 § 46
Kansallisen veteraanipäivän 27.4.2024 lipunnostotilaisuuden striimaus- ja muu tapahtumatekniikka

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 25.4.2024 § 47
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen järjestöavustukset / Eläkeläis- ja senioriavustukset vuodelle 2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 26.4.2024 § 48
Yhteistyösopimuksen irtisanominen koskien Helsingin EU-toimistoa

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Talousasiat) 15.4.2024 § 5
Laina-ajan jatkaminen Tapiolan Harjoitusareena Oy:lle

Lakiasiaintohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 10.4.2024 § 12
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut, Itseoikaisu- osa-alue 10

Lakiasiaintohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 10.4.2024 § 13
Leikki- ja urheilualueiden päällysteiden sekä teräselementtialtojen hankinta

Lakiasiaintohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 16.4.2024 § 14
Hankintaotkaisupäätös, Exove

Lakiasiaintohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 18.4.2024 § 15
Reittilennot 2025-2029

Lakiasiaintohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 18.4.2024 § 16

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	109/117
Kaupunginhallitus	§ 99	29.04.2024

Kotimaan majoituspalvelut 2025-2028

Lakiasiainjohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 25.4.2024 § 17
Päätös, Kuvatallenteiden ja konsolipelien hankinta

Lakiasiainjohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 25.4.2024 § 18
Lähialueiden kokouspalvelut, uudelleenavaus 2024

Logistiikkajohtajan (Hankinta-asiat) 17.4.2024 § 7
Täyssähköavolavapakettiauton hankinta, Kaupunkiteknikan keskus

Elinvoimajohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 11.4.2024 § 2
Laadullinen media-analyysi elinvoiman tulosalueelle

Elinvoimajohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 16.4.2024 § 4
Markkinointiyhteistyö Windows95Manin ja Espoon kaupungin välillä

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Svenska rum -lautakunnan pöytäkirja 18.4.2024

Kasvun ja oppimisen lautakunnan pöytäkirja 17.4.2024

Kasvun ja oppimisen lautakunnan pöytäkirja 10.4.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 11.4.2024 § 15
Kasvun ja oppimisen toimialan henkilöstöpäällikön nimikemuutos työkyypäälliköksi

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 11.4.2024 § 16
Harkinnanvaraisten henkilökohtaisten lisien maksaminen Svenska bildningstjänster tulosityksikössä 1.1.2024 lukien

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 12.4.2024 § 17
Kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön varhaiskasvatussyksikön johtajan (4) viran muuttaminen apulaisjohtajan viraksi 1.8.2024 ja (2) varhaiskasvatussyksikön johtajan viran muuttaminen apulaisjohtajan viraksi 1.10.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 26.4.2024 § 18
Kielillisän myöntäminen kasvun ja oppimisen toimialan Svenska bildningstjänster ja toisen asteen nuorisopalvelujen tulosityksikoissa

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 26.4.2024 § 5

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 99

110/117
29.04.2024

Kasvun ja oppimisen toimialan seminaarin 16.8.2024 ruokatarjoilujen hankinta

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 11.4.2024 § 6
Päätös yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan erityisen osan päivittämisestä 1.8.2024 alkaen

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 12.4.2024 § 7
Korvausvaatimus rikki menneestä ikkunasta

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan pöytäkirja 11.4.2024

Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja 10.4.2024

Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja 27.3.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 25.4.2024 § 5
Hankinta-asiapäätös koskien Espoonlahden alueen siivouspalveluiden hankinta 2024 -hankintaa

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 12.4.2024 § 8
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Kiinteistö Oy Merenpauhun varsinaiseen yhtiökokoukseen 16.4.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 15.4.2024 § 9
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Kiinteistö Oy Tapiolan Kulttuuriaukion varsinaiseen yhtiökokoukseen 18.4.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 15.4.2024 § 10
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Kiinteistö Oy Espoon Kaupinkallion varsinaiseen yhtiökokoukseen 18.4.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 16.4.2024 § 11
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Tapiolan Keskuspysäköinti Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen 17.4.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 17.4.2024 § 12
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Tapiolan Ostoskeskus Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen 23.4.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 17.4.2024 § 13
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Kiinteistö Oy Soukan Liiketalon varsinaiseen yhtiökokoukseen 22.4.2024

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 99

111/117
29.04.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 18.4.2024 § 14
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Kiinteistö Oy Espoon
Niittykummun Metropysäköinnin varsinaiseen yhtiökokoukseen 22.4.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 22.4.2024 § 15
Sopimus vuokra- ja omistusasumisen välimallia koskevaan selvitykseen
osallistumisesta ympäristöministeriön ja suurten kaupunkien välillä

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 23.4.2024 § 16
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Valurinkujan Paikoitus
Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen 25.4.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 23.4.2024 § 17
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Otahalli Oy:n
varsinaiseen yhtiökokoukseen 26.4.2024

Hallinto- ja kehittämisjohtajan päätöspöytäkirja (Kiinteistöasiat) 22.4.2024 §
11
Kiinteistön 49-445-11-10 ostaminen Perusmäessä

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

112/117

Kaupunginhallitus

§ 100

29.04.2024

Asianumero 1189/00.00.00/2024

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 100

§ 100

Salassa pidettävä asia, häiriötilanteisiin varautuminen

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 101

113/117
29.04.2024

Asianumero 1174/00.04.00/2024

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 101

§ 101

Lausunnon antaminen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelujen verkoston kehittämisestä

Valmistelijat / lisätiedot:
Ferm Niko
Ikäheimonen Taru
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus antaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluverkosta liitteenä olevan lausunnon.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän kokouksessa tarkistama ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pyytää lausuntoa Espoon kaupungilta hyvinvointialueen palvelujen verkoston kehittämisestä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi 24.10.2023 § 60 hyvinvointialueen palvelustrategian ja § 61 pelastustoimen palvelutasopäätöksen. Palvelustrategiassa hyvinvointialue asetti järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Osana palvelustrategiaa päätettiin palvelujen verkoston kehittämisen linjauksista.

Palvelustrategian mukaisesti hyvinvointialueen ensimmäisinä toimintavuosina palvelukanavia ja palvelujen verkostoa tullaan kehittämään ja uudistamaan. Palvelujen verkoston kehittämisessä toteutetaan seuraavia periaatteita: kehittämistä tehdään asiakaslähtöisesti, palveluja tarjotaan monikanavaisesti ja joustavasti, toimipisteet sijoitetaan siten, että palvelujen tuottamisen edellytykset varmistetaan, kustannustehokkuutta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti ja tehottomista ratkaisuista luovutaan, ja

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 101

114/117
29.04.2024

väestömäärän ja palvelutarpeen kehitys huomioidaan analyttisesti ja ennakoivasti.

Espoon kaupunki pitää Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pääperiaatteita palveluverkkoon liittyen hyvinä. Lausunnossa korostetaan oikeaa tietopohjaa väestönkehitykseen liittyen sekä nostetaan esiin, että toimitilaverkkoa tulisi suunnitella yhdessä pitkäjänteisesti kaupungin kanssa.

Länsi-Uudenmaan väestö kasvaa, vanhenee ja monikulttuuristuu. Muutokset koskevat erityisesti Espoota, jossa väestönkasvu ja vieraskielisten osuudet ovat suurimpia. Vieraskielisten palveluiden järjestämiseen on kohdennettava riittävästi resursseja, sillä ne vievät verrattain enemmän aikaa kuin suomen- ja ruotsinkielisten palvelut. On toivottavaa, että kolmikielisyys näkyy myös hyvinvointialueen palveluissa, kuten se on käytössä myös Espoon kaupungilla. Espoon suurimmat kaupunginosat ovat suurempia kuin osa hyvinvointialueen kunnista.

Päätöshistoria

Liitteet

7 LUVN palveluverkko lausunto

Oheismateriaali

Tiedoksi

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 86, § 87, § 89, § 94, § 95, § 96, § 97, § 98, § 99, § 101

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 88, § 91, § 92, § 93, § 100

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen
- kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaika viranhaltijalain 37 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuitenkin kulua vasta 40 §:n 1 momentissa säädetyin irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 37 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt valtuusto tai kuntalain 58 §:n 1 momentissa tarkoitettu kuntayhtymän toimielin.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Päätöksen julkaisupäivän voi varmistaa päätöksen valmistelijalta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Kaupunginhallitus

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Käyntiosoite: Siltakatu 11, Kauppakeskus Entresse, kolmas kerros
Virka-aika: ma-pe 8.00 - 15.45
Postiosoite: Espoon kirjaamo, PL 1
02070 ESPOON KAUPUNKI
Sähköposti: kirjaamo@espoo.fi
Telekopio: +358-(0)9-816 22495
Vaihde: +358-(0)9-81621

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.